

Bo Adria postala ponos tujcev?

Novomeški parlament pričakuje takšno reševanje Adrie Caravan, da bo uveljavljena blagovna znamka ostala slovenska — Lani 72 milijonov tolarjev izgube

NOVO MESTO — Problem novomeške Adrie Caravan se je po zasluzi poslance Roberta Peterlina pred tednom spet pojavil v novomeški občinski skupščini. Peterlin je povedal, da proizvodnja trenutno sicer teče, da pa jim spet grozi ustavitve, ker ni dobav potrebnega repromateriala. Zanimalo ga je, kaj je novomeška vlada naredila za Adrio in kaj je s tako imenovano slovensko varianto reševanja Adrie. Vprašal je, če so delavci krivi za slabo obračunavanje kapitala, o čemer je, kot so zvedeli, govor v analizi firme Eurofinance, ki naj bi pomagala Adrii Caravan. Ta analiza naj bi prav tako govorila, da Adrii svež kapital praktično ni potreben, ker ga ima dovolj.

Podpredsednik novomeškega izvršnega sveta Andrej Kirm je skupščini povedal, da je vodstvo IMV očitno lagalo, da bo Adria International pomenila svež kapital. Med Adrio Caravan in Adrio International je bila že sklenjena pogodba, po kateri je dobila nova firma za 20 let v uporabo v Evropi uveljavljeno blagovno znamko Adria. Ustrezni organi zdaj preverjajo pogodbo in akte Adrie, šele potem pa naj bi bilo mogoče reči, kako naprej. Vse, kar se rešuje, pa se rešuje v vednostjo ustreznih republiških resorjev.

Vsekakor so razmere dokaj neugodne. Po zaključnem računu za lani je imela Adria Caravan 72 milijonov tolarjev izgube ob 8 milijonih mark odpisanih terjatev Adriinih podjetjem v tujini. Vprašanje je, ali gre za zaresne odpise, kar naj bi med drugim ugotovile »inšpekcije«, ki so vzele pod drobnogled Adrio Caravan.

Novomeška vlada je v zvezi z Adrio še v času stavke sprejela več sklepov. Blagovna znamka mora po njenem ostati v izključnem lastništvu in upravljanju v Adrii v Novem mestu. Zagotoviti morajo ustrezno upravljanje in vodenje Adrie Caravan in njenih firm v tujini. Ostali mora pretežni izvoznik. Njena slovenska podjetja morajo postati prava podjetja z vsemi funkcijami. Za tehnološke presežke morajo poiskati dodatne programe. Podjetja v tujini naj

DRAŽJE OSKRBNINE V DOMU OSTARELIH

NOVO MESTO — Dom starejših občanov Novo mesto je imel v prvih treh mesecih letos za skoraj 2,4 milijona tolarjev izgube. Predvidel je, da bi jo pokrili z znatno amortizacijo, z denarjem, namenjenim za občinski socialni program, in s podražitvijo cen z majem za 30 odst. Če bi prvi dve možnosti odpadli, bi morali dom podražiti za 60 odst. Novomeška občinska vlada je pristala na znižanje amortizacije ter sprejela sklep o 40-odstotni podražitvi oskrbe v domu s 1. majem. S tem bodo cene oskrbe v novomeškem domu podobne kot v drugih domovih ostarelih po Sloveniji. Ali je podražitev zadostovala za normalno poslovanje doma, bodo preverili ob polletju.

BEGUNCI V DOBOVI

DOBOVA — 22. aprila dopoldne so v Dobovi sprejeli okrog 300 beguncev iz BiH. Med postankom na dobovski železniški postaji so beguncem, med katerimi so bili večinoma ženske in otroci, dali hrano, poskrbeli pa so tudi za nekatere podrobnosti glede nadaljnega potovanja teh ljudi. Begunce, ki so iz Dobove z vlakom nadaljevali pot v Maribor, so obiskali predstavniki občine Brežice.

MELAMIN KEMIČNA TOVARNA KOČEVJE OBJAVLJA

prodajo stanovanja v Kočevju, Turjaška 7, z zbiranjem pisnih ponudb

- Stanovanje je v IV. nadstropju, meri 33,21 m² in ga sestavljajo:
 - soba 17,17 m²
 - kuhinjska niša 3,20 m²
 - kopalnica z WC 4,45 m²
 - predsoba 5,13 m²
 - balkon 1,73 m²
 - klet 1,53 m²
- Izključna cena je 600 DEM/m², kar znese DEM 19.926 v tolarski protivrednosti po prodajnem tečaju pri STANOVANJSKO-KOMUNALNI BANKI na dan podpisa pogodbe, in se prodaja najboljšemu ponudniku.
- Ponudnik mora obvezno vplačati varščino v višini 10% od izključne cene na blagajni Melamina ali na ŽR št. 51300-720-1-10878 in dokazilo o vplačilu varščine predložiti SPLOŠNO-KADROVSKEMU VEKSTORJU, sicer ponudbe ne bomo upoštevali. Varščino bomo neuspelemu ponudniku vrnili v 3 dneh po opravljeni prodaji.
- Kupec mora stanovanje v celoti plačati v 15 dneh po podpisu pogodbe, pri čemer se varščina šteje v kupnino.
- Kupec plača prometni davek in stroške v zvezi s prenosom lastnine.
- Pisne ponudbe bomo zbirali na naslov: MELAMIN, KEMIČNA TOVARNA, Tomiščeva 9, Splošno-kadrovski sektor, s pripisom »za nakup stanovanja«, 61330 KOČEVJE.
- Dodatne informacije lahko dobite v SKS na tel. 853-133 int. 211 pri Mileni Klun.

Srečni, da imajo mir in streho nad glavo

V črnomaljskem centru za begunce iz BiH

ČRNOMELJ — V torek pretekli teden so v prostorih nekdanje vojašnice v Črnomlju odprli republiški zbirni center za begunce iz Bosne in Hercegovine. V njem je prostora za 600 ljudi, vendar so ga napolnili v nekaj dneh. Po besedah Vladke Potočar s črnomaljskega Centra za socialno delo je zatočišče v njihovem centru do preteklega petka zjutraj dobilo 383 beguncev, od tega 28 otrok, starih do dve leti, ter okrog 200 otrok do petnajstega leta starosti.

Nekateri med njimi so potovali z avtobusi 5 do 6 dni, zato je razumljivo, da so na cilj prispeli precej utrujeni. Ob sprejemu so vsakega zdravniško pregledali. Ker gre v Črnomlju za republiški center, je vse določeno z republike, tudi normativi za hrano. Odrasli dobijo na dan po dva obroka, od tega enega toplega, otroci pa še mlečni obrok in sadje. Vendar pa, tako vsaj zagotavljajo begunci, niso lačni, mnogi pa so srečni in hvaležni že, da so našli mir in streho nad glavo. Ker je življenjski standard teh beguncev veliko nižji, kot je bil pred

ORGANIZATORJI STAVKE NA SODIŠČU?

NOVO MESTO — Po podatkih, ki jih je na zahtevo novomeškega župana Marjana Dvornika zbral občinski sekretariat za družbeni razvoj, so imela novomeška podjetja zaradi splošne opozorilne stavke 18. marca za okrog 3,5 milijona tolarjev neposredne škode. Večinoma so ocenili, da je škoda nastala zaradi motenj v proizvodnem procesu. Župan z odgovorom ni bil zadovoljen. Podatki po njegovem niso popolni, od sekretariata pričakuje tudi podatke, ali je bila podana kakšna ovažba zoper sindikat ali direktorja podjetja. Oškodovanci, delavci kajpada, imajo namreč pravico, je opozoril Dvornik, da tožijo povzročitelja stavke oz. direktorja firme, ki je dovolil izklop elektrike in s tem onemogočil delavcem delati.

Olajšave za mnoge družine

Republiški sklad bo ponudil ugodna posojila, s katerimi bo moč poplačati neugodne kredite

LJUBLJANA — Obeta se pomoč tistim, ki jih je potisnilo v hude stiske stanovanjsko posojilo, ki se je opznejše izkazalo kot skrajno neugodno; ponuja se jim namreč bolj ugoden kredit, ki bo prebrodil njihove težave. V javnosti je vznemirljivo odmeval obup posojilomajemcev, ki so zaradi sistema bančne revalorizacije, visokih obrestni in usahle kupne moči zašli v past toliko neugodnih stanovanjskih kreditov, da jih niso mogli odplačevati. Njihovi protesti in prošnje so bili zaman, saj so bile kreditne pogodbe veljavne, pomoči pa ni bilo od nikoder, zato se je zdel njihov položaj brezizhoden.

Privatizacija stanovanj je Stanovanjskemu skladu Republike Slovenije prinesla denar, s katerim bo zmožol ponuditi posojila za poplačilo teh komercialnih stanovanjskih posojil. V ta namen bo dal sklad na voljo približno dve milijardi tolarjev.

Na razpis za dodelitev teh kreditov, ki bo objavljen 4. maja in bo trajal tri tedne, se bo možno prijaviti s posebnim formularjem. Ta bo na prodaj na vseh slovenskih poštah. Poleg tega bodo v dnevnem tisku objavljene tudi pogoji, pod katerimi bo možno najeti ta ugodna posojila, ki bodo mnogim slovenskim družinam odvalila težak kamen s srca.

»Nekatere banke že nekaj časa uporabljajo takšen način obračunavanja mesečnih odplačil stanovanjskih kreditov, da posojilomajec z mesečnim obrokom ne odplačuje niti realnih obrestni, glavnice pa sploh ne,« razlaga Mira Becele, v.d. direktorja Stanovanjskega sklada, »torej na ta način dolga ne morejo odplačati. Nasprotno, posojilomajci teh bank bodo dolžni vsako leto več! Nesrečneži bodo torej ostali večni dolžniki vedno večjih vsot, njihove dolgove pa bodo poplačevali še njihovi

otroci. Če bi banke oblikovale mesečne obroke v skladu s posojilnimi pogodbami, bi morali biti obroki kar 2,8- do 3,6-krat večji! Šele v takem primeru bi kreditomajci realno odplačevali tudi dele glavnice.«

Po že zdaj znanih informacijah bodo posojila sklada obrestovana po 2-odstotni realni obrestni meri (R + 2-odstotni obrestni r); med kriteriji za dodelitev kredita bodo upoštevali tudi premoženjsko stanje posilca in velikost njegovega stanovanja. »Pri Skladu bomo anuitete oblikovali realno. Zato bodo prve anuitete sicer večje, kot jih sedaj plačujejo najemniki kreditov pri omejenih bankah,« razlaga Mira Becele.

• V metliški občini so do konca preteklega tedna evidentirali le 4 begunce iz BiH, ki so pri sorodnikih. Sicer pa bodo vse, ki se bodo zatekli v metliško občino, napotili v republiške zbirne centre.

časom pri njih iz Hrvaške, so poleg dežurne službe Centra za socialno delo začeli dežurati tudi v skladišču Rdečega križa, ki je prav tako v prostorih bivše vojašnice. Tako lahko z oblačili takoj priskočijo na pomoč. Ker pa gre za zbirni center zaprtega tipa, so si begunci v centru organizirali skupno življenje ter razdelili delo pri pospravljanju, pranju, čiščenju, medtem ko jim hrano vozijo iz črnomaljskega hotela.

Poleg beguncev v zbirnem centru je bilo konec preteklega tedna pri črnomaljskih družinah prijavljenih še okrog 60 beguncev iz BiH, ocenjujejo pa, da je bilo vsaj še toliko neprijavljenih. Okrog 10 beguncev je v črnomaljski občini še vedno tudi iz Hrvaške. M.B.-J.

Naša anketa

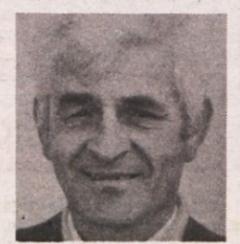
Ima praznik dela še smisel?

Spet je tu prvi maj, praznik dela. Prestal je lansko vladno in parlamentarno kritično presojo vseh naših praznikov in se obdržal. V zadnjih dveh, treh letih je sicer ostalo pri nas brez dela že okrog sto tisoč ljudi in skoraj še enkrat toliko jih dela v podjetjih, ki so bolj ali manj blizu stečajju. Delavci so odrinjani na rob, kot že dolgo ne, in še nič ni videti, da bi bili deležni soupravljanja, ki ga je vpeljal razviti svet. V »svojih« tovarnah, za katere so se v mnogih primerih leta in leta odrekli pri plačah, da so napredovale, so bolj ali manj le še številke. Velikanska večina je za svoje delo slabo plačana, posebej spet v primerjavi v razvitim svetom, tako da kar tri četrtine slovenskih družin z dvema povprečnima plačama nima dovolj denarja za pokritje minimalnih življenjskih stroškov. V takem se verjetno marsikomu zdi praznovanje praznika dela nesmisel, drugim pa kot simbol boja za delavske pravice in delavske solidarnosti še smiselnejše kot doslej. Tretji so nanj, na delavski rdeči nagelji v gumbnici, na prvomajске kresove in na obvezne izlete v naravo skoraj čustveno navezani in si tega tudi letos ne bodo pustili vzeti. Če drugega ne, pa so ti praznični in dela prosti dnevi priložnost, da se kaj postori doma, v hiši ali na vrtu, za kar vedno zmanjkuje časa, ali da se s kakšnim priložnostnim delom morda ulovi kakšen za najnujnejše potreben tolar.

JANEZ KOLENec, vzdrževalec v KPD Dob z Mirne: »Zdaj, ko je delavec vse bolj odrinjen na rob družbe, se mi zdi, da je prvomajski praznik še toliko pomembnejši. Druženje delavcev ob tej priložnosti pa ostaja izraz delavske solidarnosti. Ne vem, zakaj naj bi to lepo tradicijo odpravili. Čas bo najboljši razsodnik, ali so se prvomajski prazniki izživeli oz. postali nesmiselni.«

AVGUST FLORJANČIČ, kmet z Drožanja pri Sevnici: »Prav nič nimam proti prvomajskemu niti proti drugim praznikom. Za marsikoga so prazniki dnevi oddiha, za kmete in delavce, ki imajo kakšen kos zemlje, pa pogosto ne. Običajno je ravno takrat čas, da se postori to in ono na zemlji ali domačiji. Mislim, da v teh časih ne more biti nikomur nerodno, če je priden tudi ob praznikih. So pa tudi taki, ki imajo same praznike.«

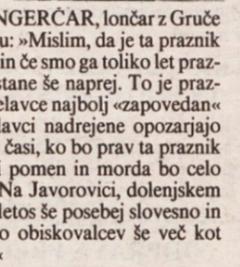

DUŠAN KINK, delavec iz Krškega: »Le zakaj prvi maj ne bi ostal praznik dela? To je delavski praznik in ne smemo ga gledati strankarsko. Praznujejo ga marsikje in ni razloga, da ga ne bi tudi v Sloveniji. Zdi se mi nesmiselno, da bi praznike ukinjali vsakič, ko pride nova oblast. Vsa naj se sam odloči, ali bo zraven samo pri prižiganju kresa ali bo zares praznoval. Postavlja pa se vprašanje, koliko ljudi si v teh časih sploh še lahko privoščijo kakšno praznovanje.«

FRANC VAHČIČ, železničar iz Mosteca, Brežice: »Prvi maj je že star praznik in ga ni treba ukinjati. Za praznik se kurijo kresovi, igrajo godbe in je slovesno. To je delavski praznik. Naj bo nekaj delavcem na čast, saj vsi živimo od njih. Železničarji imamo sicer svoj dan, ampak prvi maj je tudi železničarski praznik. Kolikor je. Na ta dan ljudje več potujejo in mi moramo delati, da je promet nemoten.«

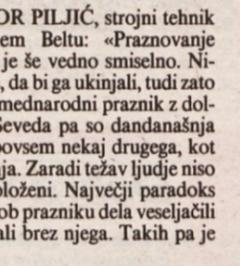
JOŽE PUNGERČAR, lončar z Gruče pri Šentjerneju: »Mislim, da je ta praznik lepa tradicija in če smo ga toliko let praznovali, naj ostane še naprej. To je praznik, ki je za delavce najbolj »zapovedan« in z njim delavci nadrejene opozarjajo nase. Prišli so časi, ko bo prav ta praznik dobil še večji pomen in morda bo celo prepovedan. Na Javorovici, dolenskem Rožniku, bo letos še posebej slovesno in mislim, da bo obiskovalcev še več kot prejšnja leta.«

JANEZ DRAGOVAN, prodajalec s Svržakov pri Metliki: »Praznik dela postaja vse bolj delovni praznik, kajti prosta dneva prideta ljudem zelo prav, da doma kaj postorijo. Vse manj je proslavljanj z godbo, govori in nasploh velikim pompom. Gotovo tudi zato, ker se ljudje zaradi kriznih časov težko sprostijo in povesešijo. Posebno ni do veselja delavcem, ki so ostali brez dela. Seveda pa ne gre, da bi zaradi vsega tega praznik ukinjili.«

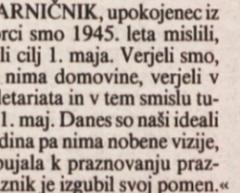
MLADIMOR PILJIČ, strojni tehnik v črnomaljskem Beltu: »Praznovanje praznika dela je še vedno smiselno. Nimamo pravice, da bi ga ukinjali, tudi zato ne, ker gre za mednarodni praznik z dolgo tradicijo. Seveda pa so dandanašnja praznovanja povsem nekaj drugega, kot so bila nekdanja. Zaradi težav ljudje niso najbolje razpoloženi. Največji paradoks pa bi bil, če bi ob prazniku dela veseljačili tisti, ki so ostali brez njega. Takih pa je veliko.«

FRANC PRELESNIK, član republiškega sveta Zveze svobodnih sindikatov iz Ribnice: »Včasih so 1. maj obeleževali z odpiranjem novih tovarn, danes naj bi praznovali na način, ki bi odražal sam namen praznika. To smo v Ribnici poskusili že pred leti, pa ni zaživel. Naš svet je predlagal, da bi letos 1. maj svečano obeležili. Nerazpoloženje, ki vlada med ljudmi zaradi težkega položaja, pa bo verjetno glavni razlog, da praznovanja ne bo.«

IGNAC KARNIČNIK, upokojenec iz Kočevja: »Borci smo 1945. leta mislili, da smo dosegli cilj 1. maja. Verjeli smo, da proletarec nima domovine, verjeli v diktaturo proletariata in v tem smislu tudi praznovali 1. maj. Danes so naši ideali porušeni, mladina pa nima nobene vizije, ki bi jo spodbujala k praznovanju praznika dela. Praznik je izgubil svoj pomen.«

CENTER
LJUBLJANA

UŽIVAJTE V ŠIROKI PONUDBI GRADBENIH MATERIALOV:

- okenske police iz marmorja
- lepila nivedur
- izolacije
- salonitna kritina

POSLOVALNICA NOVO MESTO, BRŠLJIN 2

GRADI, IZOLIRAJ, OGREJ!

Ugoden nakup stanovanj na lokaciji ČARDAK Črnomelj vam nudi

beograd

Belokranjsko gradbeno podjetje iz Črnomlja:

- dvosobna stanovanja velikosti 54 in 66 m²
- izredni popust za gotovinsko plačilo
- možnost prodaje na kredit
- stanovanja vseljiva takoj

Vse informacije na tel.: (068) 52-255 ali 52-217.

OBVESTILO

Mercator-Kopitarna Sevnica d.o.o. obvešča, da prodaja skladišni prostor v velikosti 60 x 12 m na področju Žage d.o.o., Savska 24.

Vse informacije dobite v Kopitarni na tel. (0608) 81-160. Licitacija bo 15. 5. 1992 v prostorih Kopitarne.

V Adlešičih »na sončni strani«

Na prireditvi Kmečkega glasa v Adlešičih tekla beseda o razvoju demografsko ogrožene obmejne krajevne skupnosti — Dopolnilne dejavnosti

ADLEŠIČI — Od leta 1955 do 1970 se je iz Adlešičev in okoliških vasi odselilo okrog 400 ljudi. Po letu 1975 se je življenje začelo vračati, a tako počasi, da demografsko ti kraji še vedno nazadujejo, kar dokazuje tudi zadnji popis, po katerem so imeli v krajevni skupnosti natanko 99 ljudi manj kot ob popisu 1981. Zato je razumljivo, da je bilo tudi na prireditvi z naslovom »Pri vas na sončni strani«, ki jo je preteklo soboto v Adlešičih pripravil Kmečki glas, največ vprašanj o pomoči demografsko ogroženim območjem. Nanje je odgovarjal minister za planiranje Igor Umek.

Minister Umek je pojasnil, da so izdvojili območja ob južni meji, ki bodo za demografsko ogroženost dobila za 10 odst. več denarja kot ostali. »V Evropi so že davno spoznali, da kmetijstvo ne more vzdrževati samo sebe, posebno ne v odročnih krajih. Vendar smo pri nas poleg financiranja naložb v osnovno kmetijsko dejavnost namenili denar na demografsko ogroženih območjih tudi za dopolnilne dejavnosti v kmetijstvu. Toda od 5.000 programov, ki so lani prispeli na republiko z demografsko ogroženih območij, jih je bila

občine so lani predložili 53 programov, denar so dobili le za 6 projektov. Letos bodo konkurirali z okrog 70 projekti, tako da bi ves denar, ki je na republiko namenjen za demografsko ogrožene, komaj zadostoval za črnomaljsko občino. Po Umekovih zagotovilih pa bodo dobili letos Črnomalci iz tega naslova

le okrog 29 milijonov tolarjev. Gre seveda za posojila, čeprav bi lahko dali tudi nepovraten denar, a se je izkazalo, da ljudje veliko temeljiteje premislijo, ali so naložbe zares upravičene in ali jih bodo zmogli, ako gre za kredit, pa četudi je še tako ugoden. Ta premislek je po Umekovem mnenju dober, saj iz časov, ko je bil kreditomalec kralj, prehajamo v obdobje, ko bo kralj upnik. Vendar je opozoril, da denar za demografsko ogrožena območja ni edini, s katerim si lahko v odročnih krajih pomagajo pri razvoju, pač pa so lahko v veliko pomoč olajšave pri davku na dobiček, dohodnini.

M. BEZEK-JAKŠE

OBILO ZABAVE — Na prireditvi Kmečkega glasa v Adlešičih kljub resnemu pogovoru z ministrom Umekom ni manjkalo tudi priložnosti za smeh in zabavo. Za to so poskrbeli Bratovščina mladih tamburašev pod vodstvom Silvestra Mihečiča st., domača folklorna skupina, Modra kronika ter etnografska skupina (na fotografiji). Slednja je skupaj z precej let, njene članice pa so ob polni mizi vsi privedli pridno opravljeno ročno delo. Čeprav ne vadijo posebej, so tudi zapele, kar počno vedno, kadar se zberejo. (Foto: M. B.-J.)

• Na vprašanje enega od krajanov, s čim bi se bilo prebivalcem Adlešičev najbolj pametno ukvarjati, pa minister ni vedel odgovora. Po njegovem bi na to moral odgovoriti vsak zase. »Pobude morajo priti od ljudi. Ne moremo si jih izmišljovati v vladi, kot so počeli v preteklosti, in to na način, ki ni bil ravno najbolj pameten. Država lahko potem le pomaga pri uresnitvi idej,« je dejal Umek. Povedal pa je tudi, da so imenovali skupino strokovnjakov, ki bo šla v vasi in se z ljudmi, ki želijo investirati, pogovorila o podobi kraja, kmečkem turizmu ipd. Pogovori pa so že stekli z ministrstvom za notranje zadeve in ministrstvom za varstvo okolja. Slednje je pripravilo tudi že projekt zelene južne meje.

polovica za naložbe v kmetijstvu. Denar pa smo odobrili le za vsakega desetega,« je pojasnil Umek. Iz črnomaljske

Konj res ne spi?

Ugotovitve vse pomembnejše vede o življenjskih navadah živali

Za uspešno rejo je potrebno poznati tudi življenjske navade živali, zlasti če morajo živeti natlačene na manjšem prostoru, kot bi ga v naravi potrebovale. S tem se ukvarja posebna veda — etologija, ki v farmški reji vse bolj pridobiva pomen. Med drugim raziskuje tudi, kako in kdaj živijo spijo ter kako to vpliva na prirast. Iz teh raziskav objavljamo nekaj zanimivih ugotovitev.

Konj spi leže na boku, vendar največ 45 do 60 minut na dan. To je silno plaha žival, ki je v sebi ohranila prastrah pred sovražniki še iz časov pred udomačenjem. Le malo kateremu človeku se je posrečilo videti spečega konja, četudi se je v hlev prikradel še tako tiho in neopazno.

Ali čebele sploh kdaj spijo, ko pa v panju nenehno buči? Utrujena čebela, ki ves dan brenči od cveta do cveta, se vsaj malo odpočije tako, da se umakne na rob satovja, kjer ni tolikšnega vrveža, in za nekaj časa zastane. Najbolje se odpočije tiste, ki zalezejo v prazne in počiščene celice ter tam spijo od sončnega zahoda do vzhoda. Vendar za vse tam ni prostora.

Še na slabšem so mravlje, ki razen v zimskem času, ko zalezejo v globoke rove pod zemljo in tam otrpejo, skorajda ne spijo. Podnevi se ravna po soncu, ponoči pa po luni in zvezdah, ter neutrudno delajo. Ne poznajo ne petka ne svetka, ne nedelje ne praznikov. Za trenutek včasih zadržijo na poti, vendar jih tok spet naglo vzdrami in potegne za seboj. Zato pa si lev, kralj živali, ki se nima česa bati, lahko privoščil po dvajset ur spanja na dan.

SPET ZASEBNI VETERINARJI

LJUBLJANA — Po več kot treh desetletjih bodo v Sloveniji spet lahko delali zasebni veterinarji. Leta 1959 je bila namreč ukinjena zasebna veterinarska praksa in natanko tri desetletja ni bilo javne pobude, da bi jo obnovili. Pred tremi leti je bilo to narejeno in zdaj je pred skupščino predlog novega zakona, ki to dovoljuje in uzakonja. Po njem bo osnovna mreža javne veterinarske službe ostala (sestavljali jo bodo javni zavodi), zasebniki in podjetja pa bodo lahko ustanavljali veterinarske ambulante, postaje in klinike, seveda če bodo izpolnjevali stroge strokovne zahteve. Pomembna so določila, da zasebne veterinarske prakse ne bo mogoče opravljati poleg redne zaposlitve, da bo ustanovljena veterinarska zbornica in da bo veterinarska služba na področju higiene in epizootologije še vedno zaupana le državnim ustanovam. To tudi pomeni, da bo veterinarska služba organizirana po zgledu nekaterih uspešnih zahodnoevropskih držav, zlasti Danske, Italije in Nemčije.

Prebliski

- Zaprti sestanki — zaprte manipulacije.
- Prostitutke sem vedno razumel, novinarski »skurb« nikoli.
- Republika Slovenija je 7. marca prenehala biti takšna, kakršna nikoli ni bila: socialistična.
- Poznamo oblast črnih in oblast rdečih, predvsem pa jezuitstvo obeh.
- 21. januarja lani nam je preminila Demokracija, še preden je zaživela.

STEFAN KUCHAR

Zaščiteno območje za krompir

V dolini pri Pristavici in Zagorici pri Velikem Gabru so posadili na 10 ha za okrog 60.000 mark semenskega krompirja — Kako kmetujejo Kastelčevi?

PRISTAVICA PRI VELIKEM GABRU — Letos so prvič kmetje iz Pristavice in Zagorice pri Velikem Gabru posadili 30 ton krompirja sort dezire, jerla in sante na 10 ha velikem zaščiteno območju. Direktor trebanjske zadruge inž. Drago Kotar pravi, da če seme, vredno okrog 60.000 mark, ne bo dalo za okrog 120.000 mark pridelka, se račun ne bo izšel. Zaščiteno območje, kakršnega poznajo tudi Gorenjci, pa pomeni, da bo republika dajala regres le še za krompir, posajen na takih površinah, ki morajo biti vsaj 200 metrov proč od pridelovalcev merkantilnega krompirja, od koder prežijo viroze in druge bolezni.

Tako žal ugotavlja tudi eden največjih pridelovalcev semenskega krompirja v trebanjski občini 59-letni Alojz Kastelic iz Pristavice, ki je lani posadil za

A. Kastelic

• Viroze (kakšni dve leti je največja nadloga krompirja bolezen ipsilon 2), ki jih prenašajo uši, delujejo podobno kot aids pri človeku. Zaradi lažjega obvladovanja morebitne bolezni so potrebna zaščitena območja. Lani se je pokazala kot odporna proti virozi sorta sante, kot je ugotovil dr. Miloš Kos iz KŽK Kranj. V dokaz, da je s krompirjem v trebanjski občini hudo narobe, samo nekaj številic: pri KZ Trebnje pravijo, da je bila nerazumljivo nizka odkupna cena krompirja, čeprav je res, da je bila precejšnja ponudba zaradi zaprtega istrskega in dalmatinskega trga, kamor bi sicer naposled lahko prodajali, a je vprašanje, kdaj bi videli denar. Toda če upoštevamo, da je zadruga odkupila le 280 ton semenskega (včasih pa tudi 1000 kg!) in nekaj malega merkantilnega krompirja (nekdanj okrog 8000 ton), so stvarci precej neobetavne.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanic

Letos spet terenski ogled vinogradov

Razpored strokovnih svetovanj po občinah

Kot smo napovedali že v prejšnji številki, si bo inž. Jože Maljevič, svetovalec za vinogradništvo Kmetijskega zavoda Ljubljana, enota v Novem mestu, ogledal vinograde in se z vinogradniki na kraju samem pogovarjal o agrotehničnih ukrepih. Da bi se teh praktičnih strokovnih svetovanj udeležilo čimveč ljudi, objavljamo natančen razpored po občinah.

Občina Novo mesto: obiski na terenu bodo naslednje dni: 13. maj, 3. junija 24. junija, 15. julija in 5. avgusta. Začetek ob 7. uri v Smolenji vasi, naprej po dogovoru, prijave in informacije tel. 21-480 ob 11. uri Gričevje, nadaljevanje po dogovoru (tel. 21-480) ob 14. uri Škocjan, naprej po dogovoru (tel. 76-234).

Občini Črnomelj in Novo mesto: terenski ogledi in svetovanja bodo:

15. maja, 5. junija, 26. junija, 17. julija in 7. avgusta; začetek ob 7. uri v Semiču, naprej po dogovoru (tel. 51-265) ob 11. uri v Žužemberku, naprej po dogovoru (tel. 87-007) ob 15. uri v Straži, nadaljevanje po dogovoru (tel. 84-602).

Občini Novo mesto in Trebnje: ogledi bodo:

18. maja, 8. junija, 29. junija, 20. julija in 10. avgusta; ob 7. uri v vasi Kamenje, naprej po dogovoru (tel. 21-480) ob 9. uri v Mirni Peči, naprej po dogovoru (tel. 21-480) ob 13. uri v Trebnjem, naprej po dogovoru (tel. 44-942).

Občini Trebnje in Sevnica:

ogledi in svetovanja na terenu bodo:

20. maja, 10. junija, 1. julija, 22. julija in 12. avgusta; začetek ob 8. uri v Šentrupertu, naprej po dogovoru (tel. 44-942) ob 11. uri na Malkovcu, naprej po dogovoru (tel. 82-725).

Ob 15. uri v Sevnici, nadaljevanje po dogovoru (tel. 82-725).

Občinski svetovalci bodo v okviru tega plana upoštevali vaše želje in predloge glede kraja srečanja oz. ogleda, za vsakokratni obisk je lahko izbran drug kraj.

Predloženi razpored terenskih obiskov bo dopolnila občinska svetovalna služba (na osnovi vaših predlogov za kraj obiska) s točnim časom in krajem obiskov v tistem dnevu.

Štajerski del Brežiške občine: obiski bodo:

4. maja, 25. maja, 15. junija, 6. julija in 27. julija; začetek ob 8. uri na Bizeljskem, nadaljevanje po dogovoru (tel. 68-103 in 61-165).

Bela krajina: občini Metlika in Črnomelj (brez Semiča):

6. maja, 27. maja, 17. junija, 8. julija in 29. julija; začetek ob 7. uri v Metliki, nadaljevanje po dogovoru (tel. 58-585) ob 14. uri v Črnomlju, naprej po dogovoru (tel. 51-265).

Občina Krško, vse razen podgorjanskega dela: obiski bodo:

8. maja, 29. maja, 19. junija, 10. julija in 31. julija; začetek ob 8. uri v Krškem, nadaljevanje po dogovoru (tel. 22-532).

Občine Novo mesto, Krško in Brežice, podgorjanski del: obiski bodo:

11. maja, 1. junija, 22. junija, 13. julija in 3. avgusta; začetek ob 7. uri v Šentjerneju, naprej po dogovoru (tel. 42-169) ob 11. uri Gadova peč, naprej po dogovoru (tel. 61-165) ob 15. uri v Podbočju, naprej po dogovoru (tel. 22-532).

okrog 4 ha okrog 100 do 120 ton krompirja. Še pred 2 letoma so pridelali okrog 40 ton igorja, kot kaže pa je zdaj igor zaradi bolezni dokončno odpisan. Kastelčevi v sodelovanju s strokovnjaki kmetijskega inštituta poskušajo z novimi sortami semenskega krompirja sante, pentland dill (lani so imeli oprava s sorto pentland squier) in že uveljavljenim dezirejem.

Mimogrede: Kastelčevi redijo tudi okrog 40 glav živine, zato morajo kljub dobri strojni opremljenosti kmetije krepko poprijeti vsi v družini, tudi sinova Slavko in Marjan, ki sta sicer zaposlena pri kmečki zadruzi. Pri Kastelčevih je tudi zbiralnica mleka.

P. PERC

gospodinjski kotiček |

Medsebojni vplivi zelišč

Odnosi med rastlinami so zapleteni in jih je včasih kar težko razumeti. Prilagojeni so podnebju, prsti in rastnim razmeram. Vsekaror pa si velja zapomniti nekaj primerov skupnega zasajevanja na vrtu, saj so se mnogi skozi več generacij izkazali za zelo koristne. Številne vrste iz družine košaric imajo učinkovite, ki odganjajo mrčesu, kot so navadni vratič, veliki oman in beli vratič. To so tradicionalna razkužila in sredstva proti mrčesu v hiši in na vrtu. Že v predinkovskih časih so v Peruju med pridelke zasajali določene vrste ognjiča in zametnice, ki izločata iz korenin močan pesticid, ki uniči mnoge zemeljske zajedavce. Tudi krizanteme so pomemben vir pesticida. Za zdravje bližnjih rastlin v vrtu pa skrbita rman in kamilica, ki krepija svoje sosedo, izboljšujeta okus zelenjavi in vplivata na količino eteričnih olj v drugih zeliščih.

Kot odganjalec mrčesa je prav gotovo pomemben česen. Njegovi močni žveplasti izločki krepijo in izboljšujejo vonj vrtnic in jih nekoliko varujejo pred črno pegavostjo.

Zato je priporočljivo uporabljati česnovne odpadke kot nasteljo okoli vrtnic. Vse vrste iz rodu lukov dobro vplivajo na sadno drevice in grmičevje ter krepijo večino zelenjave razen stročnic.

Aromatična zelišča, kot so materina dušica, šetraj, dobra misel, kadulja in rožmarin pa dajo veliko nektarja čebelam in metuljem, odganjajo pa muhe in druge parazite. Priporočljivo jih je saditi k fižolu in grahu, ker jih čebele oprasijo. Koristni zelišči sta tudi hitro rastoči kapucinka in baraga. Zelo močno sredstvo proti mrčesu so listi pravega pelina in vinske rutice, ki odvrtačo tudi krte in mačke, zaviralno pa vplivajo na mlade in slabotne rastline.

Torej, ne pozabimo si ustvariti majhen hišni vrt, ko zasajamo zelišča! Okoli zelenjavnega vrta lahko naredimo obrobo iz trajnic, da nam ne bodo pri lopatanju ali spravilu pridelkov v napoto. Enoletnice, kot sta vrtni šetraj in ognjič, lahko gojite v vrstah ali polvrstah med vrstami zelenjave.

HELENA MRZLIKAR

CITRARJI, HARMONIKARJI!

NOVO MESTO — V okviru glasbenega programa v Tednu dolenskega cvička na vrtu hotela Kandija v Novem mestu bosta tudi srečanja ljudskih godcev — harmonikarjev in citrarjev. Harmonikarji se bodo predstavili v soboto, 16. maja, ob 17. uri, citrarji pa dan kasneje. Najboljši bodo prejeli praktične nagrade. Vabljeni so harmonikarji in citrarji iz vseh koncev Slovenije. Svoje prijave naj pošljejo na naslov: Studio Sraka, p.p. 74, 68000 Novo mesto, informacije pa prejmejo po telefonu 068/23-174.

MALI DNEVI CVIČKA

ŠMARJETA — Podružnica Društva vinogradnikov Dolenske iz območja Škocjana in Šmarjete pripravlja za prvomajske praznike 1. 2. in 3. maja pokušnjo svojih najbolje ocenjenih vin in domače hrane. Prireditev bo pred večnamenskim domom v Šmarjeti.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Zaradi praznika je bila tržnica zadnji ponedeljek spet prazna, zato smo prodajalce obiskali že v petek in zapisali cene nekaterim zanimivim stvarim: jajca 12 do 14, čebulček 200, cvetača 130, jabolka 80—90, fižol 40, sadike zelja (20 v šopku) 50, hren 250, suho sadje 200, česen 300, smetana 300, sirček 200, čebula 80, koren 40, koleraba 50, slivovka 300, semenski krompir 40, krompir kifelčar 100, solata 150, rozine 300, orehova jedra 800, jedilni krompir 40, motovilec 300, špinača 200, redkvice 50 tolarjev. V pokriti stojnici Sadja in zelenjave smo izpisali cene naslednjim stvarim: pomaranče 89, limone 119, kivi 239, jabolka idared 112, hren 250, banane 92-129, lešniki 660, čebula 66, česen 321 in zelje 67 tolarjev.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotni redni tedenski sejmi so prodajalci pripeljali 218 do tri mesece starih in 16 starejših prašičev. Prvih so prodali 135 po 250 do 270, drugih pa 7 po 150 do 170 tolarjev kilogram žive teže.

In še to: v soboto bo običajen sejmski dan.

Kmetijski nasveti

V koruzo nove herbicide

Najprimernejši čas za setev koruze nastopi tedaj, ko se tla na setveni globini, ki znaša 4 do 6 cm, segrejejo na 8 do 10°C. Torej smo zdaj v setveni sezoni, ko je treba misliti tudi na varstvo posevka, saj se marsikatera pomanjkljivost ali napaka kasneje ne da več popraviti. V mislih imamo predvsem zatiranje plevela, saj bolezni in škodljivci pri nas k sreči še niso tako nevarni, kot so lahko v daljšem obdobju sejanja koruze v obliki monokulture.

Na velikih parcelah brez herbicidov skorajda ne gre. Spomnimo naj na množično uporabo simazina, ki je pred leti toliko pomagal poljedelcem in pripomogel, da se je koruza tako uveljavila kot poljščina in krmna rastlina. Zdaj so na voljo že boljši in manj škodljivi pripravki, ki jih lahko uporabimo pred setvijo ali po njej, pred vznikom ali po njem.

Priporočene herbicide za korzo (primextra 500, primagran, lasso combi ipd.) lahko poljedelec uporabi pred setvijo ali po njej, toda pred vznikom. Čas uporabe je odvisen od talnih in klimatskih razmer. Če škropi na suhih

• Dolenske posevke koruze zadnja leta vse bolj ogrožajo trajne travnate vrste plevela, kot so pirnica, pesjak, divji sirek. Te plevela se da učinkovito zatreti, če škropimo strnišča, ko so znova porasla s pleveli, s pripravki, kot sta cidokor in boom-efekt. Veliko hvale je deležen tudi novejši herbicid tell 75 WG, o katerem smo na tem mestu več že pisali.

tleh ali če pričakuje daljše sušno obdobje, je potrebno herbicid vdelti v tla. Če tudi to ni mogoče, daje dobre rezultate še škropljenje v času, ko imajo plevelne rastline 1 do 2 lista.

Če poljedelec zamudi tudi ta čas, mora počakati, da imajo koruzne rastline 2 do 4 liste. Tedaj uporabljajo čiste dotikalne herbicide, kot so lentagran, basagran, harmony, ali pa kombinacijo dotikalnih in talnih herbicidov. Natančnejša navodila je najbolje dobiti pri strokovnjaku, v vsakem primeru pa je treba dosledno in vestno upoštevati navodila, ki so napisana na embalaži. Inž. M. L.

Podpora za krajevne programe

40 milijonov SLT

NOVO MESTO — Za sofinanciranje izgradnje komunalnih objektov in cest v krajevnih skupnostih ter izdelave projektne dokumentacije je v letošnjem proračunu novomeške občine predvidenih 40 milijonov tolarjev. Od tega naj bi 25 milijonov razdelili za izgradnjo komunalnih naprav krajevnim skupnostim, v katerih je predpisano plačevanje nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Z 9 milijoni tolarjev naj bi sofinancirali cestni program, s po tremi milijoni pa urejanje pokopališč in komunalne objekte v vseh krajevnih skupnostih.

V prijavi na razpis za ta sredstva, ki traja do 5. maja, morajo krajevne skupnosti najprej opredeliti pomembnost objekta za oskrbo prebivalstva oz. za življenje v krajevni skupnosti. Predračun stroškov mora biti narejen za ceste pri Čestnem podjetju, za komunalne objekte pa v Komunalni ali v kakšnem drugem podjetju, ki je registrirano za taka dela. Navedeni morajo biti viri financiranja, posebej delež krajevne skupnosti, prispevki krajanov in drugih morebitnih sponzorjev ter podatek, ali se za investicijo zbirajo sredstva s samopriskom. V poštev bodo seveda prišle le investicije, za katere je že ali bo pravočasno pridobljeno dovoljenje. Prednost bodo imeli objekti, ki bodo koristili več krajevnim skupnostim, ter krajevne skupnosti, ki so se doslej izkazale za gradnjo objektov, sofinanciranih iz proračuna, in ki so zavzete pri odpravljanju ekoloških problemov.

Sklad stavbnih zemljišč bo gradnje sofinanciral največ do 30 odst. investicijske vrednosti. Prednost bo dal izgradnji sekundarnega omrežja v naseljih, kjer že je ali gradijo primarno omrežje. Ostali komunalni objekti bodo iz proračuna sofinancirani s petino denarja. Za sofinanciranje iz proračuna lahko vsaka krajevna skupnost prijavi le eno lokalno cesto. Sama mora zagotoviti polovico potrebnega denarja, če je demografsko ogrožena, sicer pa celo 70 odst. Prednost bodo imele cestno manj razvite krajevne skupnosti, tiste, ki bodo zagotovile višjo lastno udeležbo in tiste, ki bodo urejale pomembnejšo cesto. Za urejanje pokopališč je predvideno polovično sofinanciranje iz proračuna, za gradnjo nove mrliške vežice do 35, za njeno obnovo pa do 30 odst. predračunske vrednosti.

Posebna projektna skupina bo izdelala predlog razdelitve denarja do konca maja.

Z.L.-D.

TISOČ LASTNIKOV OROŽJA

NOVO MESTO — V novomeški občini je več kot tisoč lastnikov orožja, med njimi so predvsem lovci. Pred dnevi so se ti jezili, ker so morali prinesiti svoje orožje na pregled naravnost v pisarno sekretariata za notranje zadeve. Zakon pravi, da je potrebno orožje temeljito pregledati vsakih pet let. »Prejšnji pregledi so res potekali v krajevnih središčih, a se je pokazalo, da to ni najbolj poceni in uspešno, zato smo se letos odločili, da orožje pregledamo s strokovnjakom v domači hiši,« pove Marina Terček, vodja odseka za osebna stanja v sekretariatu za notranje zadeve. Komisija je ugotovila, da je orožje v nekoliko boljšem stanju kot prejšnja leta, vendar so se vseeno napravili 50 zapisnikov o orožju z napako. Vsi, ki niso dobili ustreznega potrdila o dobrem stanju svojega orožja, se bodo morali v času dveh mesecev zgledati na sekretariatu in še enkrat pokazati svoje orožje. Če napaka ne bo odpravljena, komisija, lahko orožje zaseže in uniči.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 2. maja, bosta odprti naslednji prodajalni živili:

- od 7. do 19. ure:
 - Trgovina CEKAR v BTC Javna skladišča v Bučni vasi
 - od 8. do 20. ure:
 - PERKO, mini market na Otočcu
- Novo mesto, v nedeljo od 8. do 11. ure:
 - Mercator—KZ Krka, prodajalna Glavni trg 4
 - od 8. do 12. ure:
 - trgovina CEKAR v BTC Javna skladišča v Bučni vasi
 - od 8. do 12. ure:
 - PERKO, mini market na Otočcu

Višje najemnine

Vlada je sprejela sklep o 42,8-odstotni podražitvi najemnin

NOVO MESTO — Najemnine za stanovanja, ki so v lasti novomeške občine, bodo po sklepu občinske vlade s 1. majem dražje za 42,8 odst. Vlada je hkrati priporočila drugim lastnikom stanovanj v občini, naj najemnine podražijo za enak odstotek, da ne bi prišlo do prevelikih razlik.

Stanovanjski odsek pri sekretariatu za varstvo okolja in urejanju prostora je sicer zahteval 102-odstotno podražitev z 1. aprilom. Zahtevek je utemeljil s tem, da se stanovanjske najemnine niso zvišale že od lanskega oktobra, cene življenjskih potrebščin pa so od oktobra do marca porasle za 116,8 odst. Delež najemnin v revalorizirani vrednosti stanovanjskega sklada je padel na 0,92 odst. S podražitvijo bi poskočil na 1,98 odst., povprečna najemnina pa bi bila 70 tolarjev za kvadratni meter.

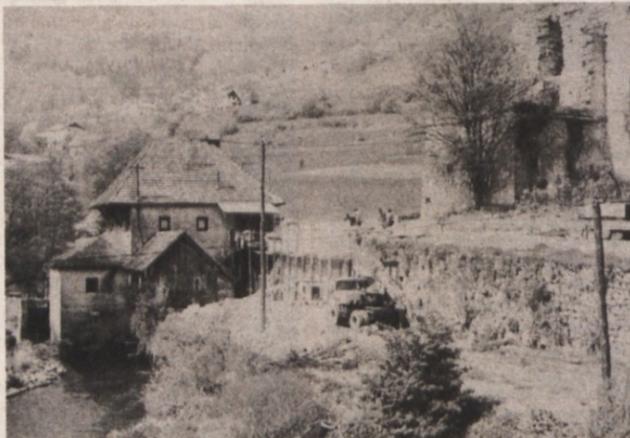
Sekretariat za družbeni razvoj pa je ob pripravljanju predloga ugotovil, da je stanovanjska dejavnost v občini lani odlično poslovala. Neoprabljenih je ostalo kar 22,5 milijona tolarjev oz. 8,7 milijona tolarjev, upošteva navodilo o črtanju amortizacije od prodanih stanovanj. Sredstev je bilo očitno več, kot je bilo potrebno za pokritje stroškov, zaradi česar naj ne bi podražitev bila utemeljena. Za povrh še ni znana metodologija, kako oblikovati najemnine. Da bi kasnejše podražitve najemnin vendarle ne bile prevelike, se je odločil predlagati omejeno podražitev za 43 odst., kar je vlada potrdila.

NOVA OKREPČEVALNICA

NOVO MESTO — Mačkovec dobi novo okrepčevalnico. Jutri, v petek, 1. maja, jo bosta v ulici Pod Trško gorjo 1 odprla zakonca Romana in Marjan Jamnik. Okrepčevalnica se bo imenovala bistro Sonček.

PREMALO MNOŽIČNOSTI — Minuli petek je bilo na Srednji šoli zdravstvene in tehniških usmeritev tradicionalno občinsko šolsko tekmovanje »Kaj veš o prometu?«, ki ga že 33 let zapored pripravlja Občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Udeležba je bila slaba, saj je na tekmovanje svoje učence poslala le polovica osnovnih šol. V skupini 5. in 6. razredov so bili najboljši Marjan Kocjan iz Mirne Peči, Kristjan Zorko iz Škocjana in Marko Peter iz Bršljina. V skupini 7. in 8. razred je najmanj kazenskih točk zbral Peter Hudoklin, ki bo novomeško občino zastopal na državnem prvenstvu 16. maja v Hrasniku. Zmagovalci so prejeli lepe nagrade, ki so jih prispevali pokrovitelji: Krka-tovarna zdravil, Labod in Zavarovalnica Tilba. Pokroviteljica je bila tudi občinska skupščina Novo mesto. Tekmovanje so dobro izpeljali inštruktorji avtošol Novo mesto. (Foto: J. Pavlin)

SAMO ŠE OGRAJA — Na cesti Soteska—Dvor, v prometnih obvestilih nekoliko nerodno imenovani cesta Kočevje—Črnomelj, je promet spet stekel. Veličansko luknjo, ki je v bližini gradu Soteska nastala zaradi drsenja tal, so delavci Cestnega podjetja zakrpli skoraj en teden pred predvidenim rokom, prav tako so že asfaltirali cesto v useku nad Krko. Promet je stekel v petek ob sedmih zvečer in Suhokrajinci niso več odrezani od Straže in Novega mesta, kjer si marsikateri služi kruh. Pri gradu sedaj montirajo cestno ograjo, na cesti proti Dvoru pa so v teku zaključna dela. (Foto: T. Jakše)

Bodo spomeniki zakonsko varovani?

Skupščina je dala v javno razpravo osnutek odloka o razglasitvi naravnih znamenitosti, kulturnih in zgodovinskih spomenikov — Strah pred omejitvami

NOVO MESTO — Da bo seja novomeškega občinskega parlamenta pred tednom ena težjih, se je dalo sklepati že po kak kilogram težkem gradivu zanjo in po dnevnem redu z vsaj 15 pomembnejšimi točkami. Pričakovanja so se uresničila. Seja se je zavlekla prek devete ure zvečer, sicer pa se je zaradi nesklepčnosti že začela z enourno zamudo. Največ razprave, včasih precej vroče, je bilo o osnutku odloka o razglasitvi naravnih znamenitosti in nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Novo mesto.

Na koncu je skupščina sprejela osnutek odloka in ga dala do konca maja v javno razpravo. Ta mora biti organizirana čim širše, posebej v krajevnih skupnostih, ki imajo največ znamenitosti in spomenikov. Od javnih medijev pričakujejo ustrezno predstavitev odloka, da bodo ljudje vedeli, za kaj gre. Kljub opozorilu, da gre za prek tisoč obvestil, je bil sprejet tudi sklep, da morajo biti vsi lastniki v osnutku odloka uvrščenih spomenikov pisмено obveščeni o kraju in času javne razprave. Skupščinska razprava je po posebnem sklepu del javne.

Iz razprave pa je vela predvsem bojazen, da bo uvrstitev neke naravne znamenitosti, kulturnega ali zgodovinskega spomenika prinesla omejitve pri uporabi in obveznosti za lastnike. Predsed-

nik skupščine Marjan Dvornik je celo menil, da bi morala prav zato stroka pridobiti soglasje lastnikov spomenikov in naravnih znamenitosti za uvrstitev v odlok. Alojz Zoran in še nekateri so menili, da bi več od odloka prineslo prosvetiteljsko delo strokovnjakov, ki naj bi ljudem razložili, kaj je spomenik, zakaj in kako je nekaj treba varovati. Niso dosti pomagale utemeljitve, da je vse to del identitete majhne države; da je odlok, ki ima podlago v zakonu, osnova za pridobitev kakšnega tolarja iz republike za obnovo; da v razvitih državah ljudi nič ne sprašujejo, ali so za to, da je nekaj njihovega spomenik, ampak se ljudje za to celo borijo, ker znajo to vnovčiti; da se Jovo Grobovšek že leta ukvarja s »prosvetiteljstvom«, itd.

Očitna je bila tudi bojazen, da občina

Nočejo biti Novomeščani

Vsi krajanji Smolenje vasi, Malega Slatnika in Male Cikave niso za priključitev k mestu

NOVO MESTO — Gabrje in Dolž sta poslej naselji z ulicami. Tako je po javni razpravi, ki je le deloma spremenila prvotni predlog, sklenila novomeška občinska skupščina pretekli četrtek, ko je sprejela potrebna odloka. Pri imenovanju, ki bo prineslo več reda tudi v oštevilčenju hiš, so v glavnem uporabili imena, ki jih ljudje že uporabljajo za posamezne predele oz. imena, ki so jih predlagali tam živeči ljudje. Novo označevanje naselij in ulic ter zamenjava hišnih tablic bosta izvedena postopoma v dveh letih v breme občinskega proračuna.

Gabrje je po novem naselje s 13 ulicami. To so: Loka, Šumeci potok, Trdinova pot, Gomile, Portoroška, K studencu, Kandija, Ruperjev dol, Vedman, Kavce, Gospodična, Šmiškovi in

Gabrška gora. Na Dolžu, v katerega so združili naselje Dolž in dele Zajčjeva Vrha pri Stopičah, Sel pri Zajčjem Vrhu, Pangrč Grma in tudi del naselja Vrhe pri Dolžu, pa je 12 ulic: Vinareber, Lipnica, Ravnica, Greben, Šolska cesta, Rebrji, Jesenovce, Pušče, Kančendol (na skupščini je bilo opozorjeno, da je pravilno Kančen Dol in bo zadeva še preverjena), Šmiklavž, Bukovčev in Mrzlavka. Z istim odlokom je bila vsa Vrhe pri Dolžu preimenovana v Vrhe. V Otočcu je ukinjena Ulica žrtev fašizma, priključili so jo Dobravi, za novo naselje pa je uvedena nova, Skalna ulica. Iz dela Velikih Brusnic, Velikega Slatnika in Potov Vrha je bilo oblikovano novo naselje Križe.

Ulice — Novi Ljuben, Stari Ljuben, Ljuben, Makute, Splavne, Vaško cesto, Gasilsko pot, Rasen — naj bi s sprejetjem posebnega odloka parlament določil tudi za Uršna sela. Sprejemanje odloka pa je bilo odloženo, saj del Birčne vasi, ki naj bi postal del Uršnih sel, spremembi nasprotuje. Odloženo je bilo tudi sprejemanje odloka o spremembah odloka o preimenovanju trgov in ulic v Novem mestu. Po njem naj bi naselja Mala Cikava, Mali Slatnik in Smolenja vas z istimi imeni priključili Novemu mestu. Vsi krajanji niso za to, a pred sprejemanjem odloka v občinski skupščini naj bi vendarle skušali doseči dogovor v krajevni skupnosti. Priključitev bi dala možnost uvedbe ulic v teh naseljih vsaj v tistih delih, kjer so za to, in s tem prepotrebne preštevilčenja. Ostali bi še vedno lahko ostali pri starem.

Odloženo je bilo tudi sicer nesporno preimenovanje Muhaberja v Žabjak in Livado ter romskega naselja Potočna vas v Brezje. Prav tako bo počakalo preimenovanje novomeške Seidlove ulice v Franciškansko oz. v Franciškanski trg, kot je predlagal Jovo Grobovšek, delegati pa potrdili.

Z. L.-D.

odloka ne bo mogla izvajati. Osnutek v 20. členu namreč predvideva enkratno nadomestilo lastniku spomenika, ki bi mu varstveni režim bistveno spremenil uporabno pravico, oz. za škodo, ki bi nastala zaradi opravljanja dolžnosti strokovnih organizacij, v proračunu pa te postavke sploh ni. Tudi iz tega razloga je bilo precej pomislekov, da je seznam spomenikov in posebnega varstva vrednih naravnih znamenitosti predolg. Takšno je bilo tudi stališče odbora za družbene dejavnosti, od katerega pa se je več članov odbora distanciralo, češ da ne ustreza smislu razprave v odboru, da je gradivo obsežno, da pa je treba vse pomembno štiti. Če je tega veliko, smo lahko le veseli, je dodal dr. Šrbar.

Dr. Leopold Kocutar je menil drugače: da je osnutek preobsežen in povsem nezrel, s spomeniki in mnogimi pominskimi območji NOB pa je tudi politično sporen. Mnenje ni ostalo brez odmeva. Prof. Vasja Fuis je opozorila, da so se še Nemci znali dvigniti nad ideološkost in so marsikaj ohranili vsaj kot opomin, da se stvari nikoli več ne bi ponovile. Boris Dular pa je dejal, da so ga v šoli učili, da je bila pri nas narodnoosvobodilna vojna in socialistična revolucija. Čas bi bil, da že enkrat za vselej obračunamo s slednjo, za NOV se pa ve, kaj je. Menil je tudi, da je vnašanje ideološkosti v to področje napaka, prav tako ocenjevanje obširnosti gradiva prek tega, koliko denarja imamo sedaj za vzdrževanje. »Pokažimo znanjem, da smo se zavedali, kaj imamo, da pa nismo bili dovolj bogati, da bi za to normalno skrbeli,« je zaključil Dular.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

BEGUNCI IZ BIH TUDI V NOVEM MESTU

NOVO MESTO — Begunski val iz Bosne in Hercegovine je deloma pljusnil tudi v novomeško občino, kjer na Otočcu in v hotelu Metropol še vedno biva tudi nekaj beguncev iz Hrvaške. Do torka je poiskalo zavetje pred vojno v BiH pri novomeških sorodnikih in znanih 174 beguncev, nekaj družin pa so poslali v begunski center v Črnomlju. Na občinskem odboru Rdečega križa jim zaenkrat lahko pomagajo le z oblačili, saj paketov s hrano zanje še nimajo.

ŠOLA BO V MRZLI DOLINI

NOVO MESTO — Seja novomeške občinske skupščine pred tednom je odpravila dilemo, kje bo stala nova novomeška osnovna šola, ki bo zgrajena tudi s pomočjo denarja občinskega samoprispevka. Sprejet je bil namreč predlog programskih zasnov za zazidalni načrt osnovne šole Mrzla dolina, po katerem bo nova osnovna šola zgrajena v Mrzli dolini, na koncu strnjene pozidave. Prostor Pod topom sredi naselja na Drski, ki so ga tudi preverjali v ta namen, naj bi zapolnili s stanovanji in potrebnimi javnimi programi ter dodatnimi parkirišči. Za pridobitev arhitekturne rešitve šolskega objekta in pripadajočih zunanjih površin bo razpisan javni natečaj.

Ena gospa je rekla, da pričakuje pocenitev elektrike, saj so se na Elektriko očitno začeli ukvarjati z dodatno dejavnostjo. Kdor ima opravka na njihovi blagajni, lahko občuduje cele zaboje prekrasnih sadik paradiznika.

TRIKRAT TEDENSKO

NOVO MESTO — Zaradi zelo povečanega obsega dela v zvezi z osamosvojitvenimi predpisi (državljanstvo, zamenjava potnih listov, prometnih, vozniških dovoljenj) se je občinska vlada odločila v sekretariatu za notranje zadeve spremeniti uradne ure za neposredno poslovanje s strankami. Od 1. maja naprej bodo uradne ure samo ob ponedeljkih, sredah in petkih; ob torkih in četrtekih pa ne. Ob ponedeljkih in sredah so uradne ure od 7. do 17. ure, ob petkih pa od 7. do 15. ure.

NOVA RAVNATELJICA

NOVO MESTO — Vzgojno-varstvena organizacija Novo mesto ima končno spet glavnega vodjo. Potem ko novomeška občinska skupščina ni podprla ponovnega imenovanja dosedanjega ravnateljice, se je na ponovni razpis javila Olga Jukič, dipl. pedagoginja-psihologinja, vodja strokovnega tima v VVO. Novomeški parlament je bil pretekli četrtek pripravljen za večino glasov dati soglasje za imenovanje Jukičeve na mesto ravnateljice novomeških vrtec, organiziranih v VVO.

Prvi maj na Javorovici

Slavnostni govornik bo domačin Jože Penca

V petek, 1. maja, se bo proslava na planini začela ob 11. uri. Parkirnih prostorov za osebna vozila in avtobuse bo dovolj. Iz Novega mesta bo prvi avtobus odpeljal ob 9. uri z glavne avtobusne postaje, ustavil pa se bo tudi v Kandiji. Prevoz bo stal 200 tolarjev tja in nazaj domov. Nekateri krajevne organizacije ZB so si že zagotovile tudi lasten prevoz z avtobusom po dogovoru s podjetjem »Gorjanci«.

Proslavo 27. aprila — dneva OF in zdaj tudi prvič novega državnega praznika, dneva upora proti okupatorju, bo začel s pozdravom predstavnik šentjernejske krajevne skupnosti kot domačin. Sodelovala bosta pihalna godba in šentjernejski oktet. Slavnostni govornik bo Jože Penca-Dečko, domačin iz Vodenic nad Kostanjevico, znani organizator OF pod Gorjanci in nosilec Partizanske spomenice 1941. Od maja 1942 naprej je bil kot predstavnik krških socialistov član Podokrožnega odbora OF za vse kraje pod Gorjanci.

Gostinsko oskrbo vseh gostov so tokrat prevzeli šentjernejski gasilci.

Organizatorji pričakujejo na Javorovici poleg domačinov, nekdanjih dolenskih partizanov in borcev obeh prvih bataljonov naše pokrajine, aktivistov OF, kmetov, mladine, pohodnikov in članov teritorialne obrambe tudi dolenske delavce. Srečanje v Gorjancih bo hkrati tudi počastitev Prvega maja, mednarodnega praznika dela.

Območni odbor Socialistične stranke v Novem mestu je javno povabil svoje člane na proslavo 1. maja na Javorovico. Člane, znance in prijatelje vabi na Gorjance tudi občinska konferenca Socialnodemokratske prenove. Ponavljamo pa »geslo« Zveze borcev za tokratno snidenje na Javorovici: pridite na prvomajsko srečanje vsi ljudje dobre volje!

Tudi s kresovi pozdravimo drevi naše praznike! Duh Osvobodilne fronte naj nas brez vsakršnih strankarskih združ zнова povezuje.

Tudi zato nas Javorovica pričakuje odprtih rok.

T. GOŠNIK

KLAVNICE — Ko so na nedavni seji skupščine občine razpravljali o tem, kje naj bi bila v bodoče klavnica in ali naj bi sploh bila v črnomaljski občini, so kmetje vztrajali, da je iz občine ne dajo. Eden od kmetov je vztrajanje utemeljeval tudi s tem, da je nekdanji imela klavnico vsaka vas. Potem pa se je spomnil na današnjo realnost in nekoliko tiše dodal, da je, po pravici povedano, tudi danes klavnica ne le v vsaki vasi, ampak celo pod vsakim kozolcem. Inšpekcija tega ni slišala.

HITROST — Seja, ki jo je imel pretekli teden občinski izvršni svet, je svojeverstven rekord. Medtem ko takšna sejanja trajajo navadno po pet in več ur, je bilo zadnje končano že v eni uri. Res, da izvršni svet ni predelal vseh točk, »vzeli« pa so jih devet ali deset. Hvala za učinkovitost pa ne gre toliko izvršnemu svetu, ampak stavljakom delavcem Belta, ki so skupaj z vodstvom Belta sklicali sestanke, na katerega je bila povabljen tudi občinska struktura. Zato so izvršniki morali končati en sestanek, da so lahko tekli na drugega.

TRANSPARENT — Na enem od transparentov, ki so stvali skupaj z Beltovimi delavci, je pisalo: »Kruha, ne iger«. Ob pripombi, da bi lahko postavili tudi kakšno vejico, je eden od organizatorjev dejal, da je za vejice zmanjkalo časa. Najbrž je res bolje, da ni bilo nobene vejice, kot da bi na primer pisalo: »Kruha ne, iger«.

Sprehod po Metliki

VSE VEČ JE METLIČANOV, ki se sprehajajo ob Obrhu, še do pred kratkim zaračunenem in zamaženem z odpadki, ki so jih odlagali krajani po bregovih potoka, kjer je tudi metliško črpalnice pitne vode. Zdaj je tam lepo, zahvala pa gre delavcem, udeležencem javnih del. Domačini trdijo, da ni bilo še marsikje potrebno zavihat rokave in pljuniti v roke.

ZA VELIKO NOČ je svoje kupce prijetno presenetil Mercator, ki je brezplačno ponujal s šunko obložene kruhke. Sprva so bili ljudje zmedeni, ko pa so okusili slasnost mesa in svežino kruha, so se udomačili in pospravili na prodajne in točilne mize nastavljeni. Gala v novem prodajno-poslovnem središču ni hotela zaostajati, da pa je ne bi kdo obsojal posnemanja, so dali v lončene posode kuhana jajca. Marsikdo se je pošteno nazajtrokaval in namical.

NA NEDAVNI SEJI IZVRŠNEGA SVETA je bilo ostro kritizirano podjetje Gostinstvo in turizem Metlika. Za je četna hvala o izboljšani postrežbi se je sprevrgla v to, da je tam zaposlenih preveč ljudi, da se premočno trudijo privabiti goste in da niso resnične trditve o tem, kako jim je lanska vojna odgnala goste in s tem kup denarja. Poznavalci razmer so trdili, da se je zgodilo ravno obratno: agresija jugoslovanske vojske na Slovenijo in pozneje na Hrvaško je napolnila hotelske sobe, restavracijo, kuhinja hotela Bela krajina pa je kar dolgo časa kuhala izdatno hrano za slovenske teritorialce, nameščene v metliški občini.

Trebanjske iveri

VIKENDI — V Migolici, na Selu pri Mirni in okoliških vaseh zadržujejo, da bi lokalno cesto, ki jo je že pred tremi leti pri tamkajšnjem gasilskem domu načel zemeljski plaz, že zdavnaj popravili, če bi se po njej pogosteje vozili pomembni občinski veljaki. Ti so si, žal, zgradili vikende na drugem koncu občine.

SAMOLJUBNOST? — Mačka zamijavka, če ji stopiš na rep, bi lahko rekli, če bi bili čisto malo zlobni glede dokaj burne reakcije na komentar direktorja mirenskega Toma, Janeza Dulca, ob nedavni stavki v Adrii Caravanu. Resnici na ljubo pa le moramo pojasniti, da se Dulčeva izjava, da nekateri samoljubni šefi v preteklosti niso dovolj resno vzeli na znanje opozorila, naj se pripravijo na hude čase, nanaša na šefe in podšefe za tovarniškimi plotovi. Bo zdaj mir v hiši ali ne?

SLAK — Na seji trebanjskih prenoviteljev je Igor Slak potarnal, da Dolenjski list ne piše kaj dosti o njihovih odbornikih v občinski skupščini, in pikro dodal, da je bolj zanimivo tisto, kar se dogaja v okolici Lanknic. Podpredsednica SDP in dolenjska poslanka v republiškem parlamentu Sonja Lokar je na take kritike odgovorila, da sta Dolenjski list in Studio D delala profesionalno, da pa je pač treba znati narediti dogodek. Koordinator SDP za Dolenjsko in Belo krajino Jože Florjančič se je pridružil temu mnenju in povedal, da se podobno po nepotrebnem razburjajo krščanski demokrati, če je v časopisu le na kakšni strani beseda o SDP, čeprav je o dejavnosti SKD več prispevkov na 4 straneh iste številke. Upajmo, da ne bo kdo spet po teh iverih dobil ošpic!

PREVENTIVA — Na taistem sestanku je Jože Tomažin, po vsej verjetnosti novi šef trebanjskih prenoviteljev, pojasnil, zakaj je bil na javni tribuni o lokalni samoupravi, ki so jo pred časom pripravili trebanjski krščanski demokrati, zaradi česar naj bi ga ošvrknili v DL. Tomažin mneni, da na omenjeni tribuni niso nič udrihali čez SDP, ker se je pred zborom predstavil predsedniku zborna občini in prvaku SKD Ivanu Bizjaku, ki je razlagal novosti.

IZ NAŠIH OBČIN

Čistilna naprava ne bo poceni

Da ne bo Lahinja postala mrtva reka

ČRNOMELJ — Mnogi Črnomalci, predvsem pa ribiči, velikokrat opozarjajo, da morajo v Črnomlju pohiteti z gradnjo čistilne naprave. Odplake, ki se iz kanalizacije zlivajo naravnost v Lahinjo, in to prav v središču mesta, so namreč pod Vojno vasjo že popolnoma uničile vodno rastlinje, precej slabo pa kaže tudi ribam.

Na oddelku za družbeni razvoj pojasnjujejo, da pomeni gradnja črnomaljske čistilne naprave zelo velik zalogaj, tako glede na obseg del kot na potrebna sredstva. Po ocenah naj bi naložba veljala 7 milijonov 260 tisoč DEM, zato bo potrebna tudi širša družbena pomoč. Samo za primerjavo pa podatek, da je v letošnjem občinskem proračunu za celotno cestno in komunalno dejavnost namenjenih le 660 tisoč DEM. Sicer pa je izvršni svet konec lanskega leta sprejel sklep, da morajo pospešiti pripravo za pričetek gradnje in program skrajšati od treh na dve leti.

V letošnjem letu naj bi končali prvo fazo gradnje, ki bo veljala 80 milijonov tolarjev, denar pa bi zagotovili iz občinskega in republiškega proračuna, od prodaje občinskih obveznic, s krediti, vključili pa bi tudi program javnih del. Vendar bo naložba letos normalno stekla le, če bo predvideni denar tudi v resnici zagotovljen.

ZA POMOČ BEGUNCEM IZ BIH

Slovenska in Škofijske Karitas Ljubljana, Koper in Maribor so se preko župnijskih Karitas vključile v pomoč beguncem iz BiH z delitvijo hrane, obleke, otroške hrane, plenice, higieneskih potrebščin idr. Vabimo vse, ki želijo podpreti našo pomoč, da denarne prispevke pošljejo na ŽR: SLOVENSKA KARITAS: 50100-620-133 05 1140116-623903 ŠKOFIJSKA KARITAS LJUBLJANA: 50100-610-133 05 1140116-624004 ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER: 50100-620-112-80700 1430-16900-6 ŠKOFIJSKA KARITAS MARIBOR: 51800-620-00016 05-1259113-26003

Škofijska Karitas Ljubljana bo izbirala letno obleko, perilo in obutev (moško, žensko in otroško) v sredo 29. aprila, od 9. do 17. ure na dvorišču Župnije Ljubljana—Dravljice, Vodnikova 279. Slovenska Karitas

KRVODAJLSKA AKCIJA

TREBNJE — Občinska organizacija Rdečega križa Trebnje vabi krvodajalce na odzvem krvi: 4. maja bo v Domu kulture v Mokronogu, 5. maja v trebanjskem zdravstvenem domu in 6. maja v mirenski osnovni šoli. Ta največja solidarnostna akcija bo v vseh krajih potekala od 7. do 13. ure.

Udorina ogroža cesto na Selu

Že tretje leto se (zaradi zemeljskega plaz?) čedalje bolj oži cesta Mirna—Selo—Litija — Pretrgan elektroenergetski kabel — Tovarnjaki uničujejo

MIGOLICA — Na Mirni, posebej pa še v Migolici, kjer je doma, ter v Sajenica, Migolski Gori in na Selu pri Mirni, v vaseh, ki spadajo v območje selskega gasilskega društva, Logarjevo Maro dobro poznajo. Pri tem GD je bila 4 leta blagajničarka, zdaj je približno toliko časa tajnica društva. V vseh akcijah, bodis da je šlo za napeljevanje telefonskega omrežja, vodovoda ali za posodobitev cest, je bila Marija Logar v prvih vrstah delavoljnih vaščanov.

Gasilci so si predvsem z udarniškim delom in prispevki zgradili leta 1989 na Selu nov dom, za katerega je podaril pripadajoče stavbno zemljišče zdomec Mirko Ilnakar, sicer doma v Sajenica. V neposredni okolici doma pa gasilci in drugi vaščani iz teh krajev že tretje leto zama opozarjajo (ne)odgovorne, da naj vendarle ukrepane nekaj, da bi zaustavili propadanje ceste Mirna—Selo.

»Tudi naš predsednik GD Srečko

Sanirane lipe pri Treh farah

V gradaškem grajskem parku pa se je nekoliko zataknilo

METLIKA — Pred kratim je podjetje Tisa d.o.o. iz Ljubljane saniralo divje kostanje in štiri lipe pri Treh farah v Rosalnicah. Na dveh lipah so opravili temeljitejše posege, sicer pa na vseh očistili trohno, odstranili suhe veje, skrajšali vrhove, oblikovali krošnje in drevesa pognojili. Mira Ivanovič, ki je v okviru novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine vodila dela, je pohvalila krajanke, ki so pomagali pospraviti odpadne veje, gasilce, ki so okrog gasilskega doma zasadili manjkajoče divje kostanje ter Zelene Metlike. Park pri Treh farah je tako po njenih besedah postal krajinsko kvaliteten prostor. Prav zaradi pomoči prebivalcev pa so delo končali prej, kot so načrtovali, tako da so sanirali še lipo v Bojanji vasi, v katero je pred leti udarila strela. Tudi tu so priskočili na pomoč krajanje.

Pretekli teden pa so pričeli s sanacijo dreves v gradaškem grajskem parku, kjer naj bi sodelovali skupaj z javnimi deli. Da bi delo steklo po konzervatorskem programu, so morali najprej posekati nekaj večjih smrek. Na žalost je moral pasti tudi hrast z obsegom 2,60 metra, ki so ga nameravali pozdraviti, a ga je očitno že pred njimi nekdo želel podreti. Vendar so konzervatorji z na pol končanim delom morali prekiniti, ker javna dela niso stekla tako, kot so načrtovali. Po zagotovilih občinskega vodstva bodo javna dela kmalu spet stekla, tako da bo Tisa zaključila sanacijo, ki je bila, tako kot tista pri Treh farah, prijavljena pri republiškem ministrstvu za kulturo, ki je namenilo tudi denarno pomoč.

M.B.-J.

Pomoč naj ne ostane le na papirju

Za črnomaljske invalide premalo poskrbijo v podjetjih, kjer so jih za invalide naredili — 800 članov v devetih društvih in zvezah

ČRNOMELJ — Na večkratno pobudo liberalno-demokratske stranke je prišlo med delegate skuščine občine gradivo o varstvu invalidov v črnomaljski občini. Vendar je bilo slišati, naj takšna poročila ne bodo sestavni del seje skupščine, obdela naj jih izvršni svet, skupščina pa naj ostane, kar naj bi v resnici bila, torej zakonodajni organ.

Seveda se vsi s tem niso strinjali, prepričani, da mora skupščina spregovoriti tudi o vsakodnevnih problemih, ne le o visoki politiki. Mnogi namreč o življenju in problemih invalidov, ki v občini niso tako maloštevilni, vedo zelo malo. V liberalno-demokratski strani pa so vseeno menili, da bi poleg poročila morali prikazati tudi potrebe invalidov ter način reševanja problemov. Zaključili

OBRT UPRAVNIK OBČINSKIH STANOVANJ

ČRNOMELJ — Tukajšnja skupščina občina je lastnica 224 socialnih in službenih stanovanj, za katera je morala najti upravnika. Ponudbo je dobila od štirih izvajalcev stanovanjskih storitev, ki so registrirani za te namene, in sicer od Obrti, Stanovanjske zadruge Beograd, RA/PO, d.o.o., in Iskre Semeč. Ker je bilo za izvršni svet sprejemljivo, da skrbi za občinski stanovanjski sklad le en upravnik, se je odločil za Obrt, ki ji je vzdrževanje stanovanj osnovna dejavnost.

KMETIJE O NOVI KMETIJSKI ZADRUGI

ČRNOMELJ — Po novem zakonu o združenih se morajo zadruge preoblikovati do 30. junija. Zaradi tega so bili te dni po vseh večjih krajih v črnomaljski občini zbori združenikov, na katerih so razpravljali o pravih v kmetijski zadruzi, ki naj bi veljala po novem. Zelo zaželeno pa je, da se kmetije-zadruzniki tudi v prihodnje vključujejo v reorganizacijo kmetijske zadruge, saj bo predvsem od njih odvisno, kakšna bo ta njihova zadruga v prihodnje.

ki sicer jedrnatega gradiva pa se po njihovem mnenju še vse premalo upoštevajo in uporabljajo v vsakdanjem življenju. Podpredsednik izvršnega sveta Jože Strmec je pojasnil, da so težave, ker podatkov o varstvu invalidov ne le v občini, ampak tudi v republiki ne vodijo celovito, temveč na vsakem področju zase. Zato je težko dobiti celovito podobo. Po njegovih besedah bi bilo prav, ko invalidom ne bi očitali, da so breme družbe, pač pa bi morali apelirati na tiste, ki so jih naredili za invalide, torej na podjetja, da zanje bolje poskrbeli.

V črnomaljskih podjetjih je namreč zaposlenih kar precej invalidov II. in III. kategorije (v Beltu 31, Iskri 22, Begradu 18, Gorenju 3, kmetijski zadruzi 2, Beti 6 in v Belsadu 1), a nikjer nimajo delovnih mest za novo zaposlovanje takšnih ljudi. Le v Beltu imajo akcijo za registracijo invalidskih delavnic, ki bi lahko začele obratovati še letos. V začetku bi lahko v teh delavnicah zaposlili le že sedaj v

URE PRAVLJIC ZA OTROKE

METLIKA — Maja in junija bodo v metliškem vrtcu in v podružnični šoli na Suhorju za otroke od 4. do 6. leta starosti, ki ne obiskujejo otroškega vrtca, ure pravljic in pesmic. V metliškem vrtcu pričakujejo otroke vse srede in četrte v maju ter 3., 4., 10. in 11. junija od 8. do 11. ure. Na Suhorju pa bodo ure pravljic vse torke in srede v maju ter 2., 3., 9. in 10. junija, in sicer ob isti uri kot v Metliki. V otroškem vrtcu pripravljajo staršem, da pripeljejo svoje otroke in obljublajo, da jim ne bo žal.

Bo razvoj poslej bolj načrten?

Pripravljen je razvojni projekt demografsko ogroženih območij v metliški občini — Se velike možnosti pri razvoju kmetijstva, a tudi turizma

METLIKA — Skoraj vsa metliška občina je demografsko ogrožena. Izjeme so le občinsko središče in tri manjša naselja: Trnovec v KS Lovkica ter Gornje Dobravice in Geršiči v KS Dobravice. Celotno demografsko ogroženo območje je tudi v 10-kilometerskem obsejnem pasu. Vendar je bil dosedanj razvoj teh krajev precej načrten, čeprav so bili napisani razvojni programi. Zato so v Metliki pripravili obsežen razvojni projekt demografsko ogroženih območij v občini, ki naj bi pripomogel k skladnejšemu in hitrejšemu razvoju.

Kar dve tretjini gospodinjstev na metliškem demografsko ogroženem območju je še vedno kmečkih, medtem ko je proizvodna dejavnost slabo razvita. Izjema so le Komet in Kolpa, d.d., v Rosalnicah ter TPV Podvozje na Suhorju. Večina prebivalcev je zaposlenih v Metliki, Črnomlju ali Novem mestu. Precej pereča je socialna problematika, na najslabšem pa so v višinskih naseljih, kjer je kar vsak deseti prebivalec materialno ogrožen. Poleg tega se številno prebivalcev še zmanjšuje, vzroke pa je delno moč iskati tudi v slabši opremljenosti z infrastrukturno. Žal so tovrstne naložbe

zaradi slabe poseljenosti in težkega terena zelo drage, denarja pa je vse

• V metliški občini poudarjajo, da je na demografsko ogroženih območjih veliko možnosti za razvoj predvsem v storitveni in proizvodni obrti. Lani so občani na republiški natečaj za denar za razvoj teh območij poslali 28 projektov, katerih priprava je veljala 60.000 DEM, medtem ko je bilo na republiki odobrene le za 55.000 DEM pomoči.

manj. Tako imajo v višinskih vaseh težave s pitno vodo, odvajanja od-

plak ni, ceste pa so, z izjemo odsekov Jugorje-Sela in Grabrovec-Bušinja vas, asfaltirane, a mnoge že potrebne popravil. Še najbolj urejen del gospodarske infrastrukture so ptt zveze v naseljih, ki so vezana na metliško telefonsko centralo, medtem ko so s premajhno gradaško centralo velike težave. Vsaj glede elektrike se lahko pohvalijo, da jo imajo v vseh naseljih, razen v Kamenici.

In kakšne so razvojne možnosti demografsko ogroženih območij? Precejšnje so zlasti v kmetijstvu in turizmu, v slednjem seveda pod pogojem, da bo Kolpa postala simbol razvoja turizma in ne simbol državnosti. Sicer pa bi v višinskih območjih lahko zagradili okrog 100 ha intenzivnih nasadov jablan, hrušk, breskev in jagodičevja. V ravninskem obkopskem delu pa bi bilo moč še bolj razviti poljedelstvo in živinorejo, na vseh kmetijah pa tudi številne dopolnilne dejavnosti. Predvsem v KS Radovica, Jugorje, Suhor in Gradac bi morali posvečati več pozornosti razvoju malih industrijskih enot ali enot proizvodne obrti z ekološko čistimi proizvodnimi programi.

M.B.-J.

TRIVIT, PRVA SLOVENSKA FIRMA V FRANCIJI

TREBNJE — Trimo, ki prodaja najzahtevnejših evropskih trgov, predvsem v Nemčijo, Avstrijo in Italijo, več kot polovico izdelkov, prodira tudi v Francijo. Tamkaj so, po besedah njihovega odvetnika, kot prvo podjetje iz Slovenije registrirali firmo Trivit.

KRESOVANJE V ŠPORTNEM CENTRU

TREBNJE — Danes, v četrtek, 30. aprila, bo v Športnem centru Vita v Trebnjem kresovanje v počastitev prvomajskih praznikov in prihoda meseca maja. S svojim programom bo nastopil oktet Lipa iz Trebnjega. V nadaljevanju prvomajskih praznikov pa se lahko vsi zainteresirani pomerite na internih teniških turnirjih, ki jih na vašo željo organizirajo v Športnem centru Vita v Trebnjem.

Tri sestrice v otroškem vrtcu

Zadovoljna mama ima nekaj novih idej

METLIKA — Družina Pruščevič je ena od dveh družin, ki imata hkrati v metliškem otroškem vrtcu kar tri otroke. Mama Biserka, ki je tudi članica sveta zavoda, je prepričana, da zaposleni v vrtcu naredijo največ, kolikor je v njihovih močeh. Svoje prepričanje podkrepši s tem, da njene tri hčerke, 5-letna Dina, podrguro leto mlajša Ines in leto in pol stara Maja želijo v vrtec tudi ob nedeljah in praznikih.

Pruščeviči so se v Metliko preselili iz Kamanja onkraj Kolpe šele pred poltretjim letom. Toda Biserka, ki je sedaj profesorica hrvaškega jezika v Žakanju na Hrvaškem, je kot dolgoletna pedagoginja že davno spoznala, koliko na boljšem so,

Biserka Pruščevič

ko zakoračijo v šolo, tisti otroci, ki so obiskovali otroški vrtec, od tistih, ki so ostali doma. Toda ko je želela zaupati v varstvo in vzgojo svojo prvorojenko, se je Biserka, kljub temu da so živeli na Hrvaškem in se jim še sanjalo ni, da se bodo kdaj preselili v Metliko, odločila za metliški vrtec. In danes ji ni žal.

»Seveda nihče ni popoln, tudi metliški vrtec ne. Veliko predšolskih otrok ima težave v govoru, zato bi bilo zelo dobro, da bi imeli logopedo. Tudi na svetu zavoda smo bili soglasni, da je logopedске težave najbolje odpraviti čim prej, torej že v predšolski dobi. Pohvalno je, da so že v vrtcu uvedli tečaj angleškega jezika. Ne bi pa bilo napak, če bi oblikovali tudi skupine za gimnastiko, glasbo ipd., vodile pa bi jih vzgojiteljice, ki imajo za to smisel,« predlaga Pruščevičeva, vendar nikakor ne more tudi mimo težav, ki jih ima, ko želi svoja tri dekletca peljati na sprehod. »V Metliki ni niti enega parka ali javnega igrišča, kjer bi se lahko igrali otroci. Je res tako težko postaviti nekam nekaj igral?« sprašuje Biserka.

M.B.-J.

PRVOMAJSKO SREČANJE NA DEBENCU

MIRNA — Tukajšnji nogometni klub in območni svobodni sindikat Dolenjske vabita 1. maja ob 11. uri na Debenc nad Mirno na tradicionalno, že 11. srečanje delavcev in občanov iz trebanjske in drugih dolenjskih občin. Lani, ko je bil slavnostni govornik predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan, se je zbrala na Debencu velika množica ljudi, letos pa so se po besedah prizadevnega mirenskega javnega delavca Darka Krištofa prej izognili, da bi zaradi že precej razburkanih predvolilnih časov posebej vabili na Debenc kot govornika kakšnega znanega slovenskega politika.

Marija Logar

P. PERC

NEVSAKDANJE — Nepoučenim se zdi za gozdarje nevsakdanja odločitev delavcev Gozdnega gospodarstva Kočevje, da bodo očistili okolico obseh studencev v Suhem Potoku in Kočarjih, uredili nekdanje pokopališče obseh vasi in prekrili streho cerkvice v Suhem Potoku. Gozdarjem pa je skrb za naravo, okolje in lep videz Kočevske vsakdanje delo, zato jim tudi skrb za spomenike kulturne dediščine ni tuja in prav nič nenavadna. Za cerkvico v Suhem Potoku, ki so jo pred leti prekrili delavci tozda GG Rog, gozdarji pravijo, da je objekt, ki je izredno lepo postavljen v okolje Kočevske, pa tudi oba studenca, ki nosita letnico 1849, sta menda nekaj prav posebnega. Dela se bodo pričela že po praznikih, in sicer bodo najprej očistili pokopališče in okolico studencev, ki ju bodo tudi ogradili, da bi ju zavarovali pred živino.

RAZGOVOR Z ZDOMCI — Če je bila v petek udeležba zdomcev na razgovoru, ki ga je sklical Miro Ferlin, zadolžen za razvoj v kočevski občini, komaj vredna omembe ali če razgovora morda niti ni bilo, pravzaprav ni pomembno. Miro Ferlin je namreč povedal, da se je z nekaterimi zdomci pogovarjal že pred petkom, in da je pretekli teden na občino prišlo kar lepo število zdomcev, ki so jih zanimalo možnosti za vlaganje njihovega denarja v kočevsko malo gospodarstvo.

PRIMORSKI GABER — Pri učevanju nastajanja gozdov na bivših kmetijskih zemljiščih na območju naravnega rezervata Pugled — Žiben, so kočevski gozdarji odkrili primorski gaber, ki je za te kraje do zdaj nenavaden. Gre namreč za reliktno vrsto, ki jo je moč najti na Primorskem, kakor pove že samo ime, na Kočevskem pa je omejena le na izredno topla območja nad Kolpo.

Ribniški zobotrebc

LISTINE — Ker delavci ribniškega Rika prejemale manjše plače, kot bi jih morali dobiti po kolektivni pogodbi, so marca prejeli posebne listine, z izračuni razlik za prvih devet mesecev preteklega leta. Izdaja takšnih listin je določena v 62. členu kolektivne pogodbe za kovinsko in elektro industrijo Slovenije, kjer je tudi navedeno, da bodo delavci lahko s temi listinami v kasnejših obdobjih sodelovali v procesu lastninenja podjetja ali pa jih prijavi v stečajno maso. Ker listin niso dali tudi tistim Rikovim delavcem, ki so dali dalj časa odsotni z dela zaradi bolezni, ne tistim, ki so v preteklem letu Riko zapustili, delavkam na porodniškem dopustu pa priznali samo tiste mesece, ko so delale, je to med ljudmi povzročilo veliko nezadovoljstva in razburjenja. V teh dneh pa se bodo lahko vsi pomirili, saj bodo listine zanesljivo prejeli v maju kolikor jih še niso v zadnjih aprilskih dneh.

VEŽICE — Vaščani Jurjevice so upali, da bodo lahko postavili mrliške vežice na pokopališču v Jurjevici z denarjem, zbranim s samopriskevkom. Ker pa se ta letos izteka, se bojijo, da na svojem pokopališču, na katerem pokopavajo preminule še iz nekaterih drugih okoliških vasi, vežic ne bodo mogli zgraditi. Popoln pesimizem pa kljub izredno težkim časom ni potreben. Ena izmed možnosti za pridobitev denarja za izgradnjo mrliških vežic je, denimo, tudi prodaja občinskega stanovanja.

Sevniški paberki

RADODARNOST — Šolski minister dr. Peter Vencelj se je (zaenkrat) spretno izmuznil Sevničanom, ko so ga moledovali, naj bi primaknil dobro polovico denarcev za sevniško telovadnico (ta bi po predračunu stala okrog 209 milijonov tolarjev). Dr. Vencelj je Sevničanom dejal, da jim poklanja tisti (simbolični) tolar, ki so mu ga ponujali njegovi Gorenjci v Kranju, če bi bilo ministrstvo pripravljeno prevzeti nedokončan bazen. A minister ni bil za kupčijo niti tedaj ne zdaj, ker za kaj takega preprosto ni denarja. Je pa predlagal Sevničanom, da to naložbo prikažejo stvarno in kot »bolečo«.

HOTEL — Vsem, ki jih zanima usoda sevniškega hotela, lahko postrzeemo zgolj zagonetno, bolj diplomatsko informacijo direktorja sevniškega gostinskega podjetja Kristijana Janca-Sineta, da pogovori v Italijanom še potekajo, da pa je »še več želez v ognju«.

GNOJNICA — Obiskovalci priljubljene izletniške točke na Lisci, ki so pred dnevom upora proti okupatorju prišli v bližino Tončkovega doma, so zavohali vonjave podobne tistim, ki se sproščajo ob polivanju travnikov z gnojnicjo. Nedrja Lisce hranijo velike količine zdrave pitne vode, tudi za meščane v dolini. Je taka markacija Lisce, razpoznavna tudi ponoči, kakršnakoli grožnja okolju? Če gre zgolj za slučajen pojav ali pa morda tičijo vzroki za te vonjave kje drugje, se bodo lahko pozanimali tudi tisti, ki bodo prišli na prvomajsko srečanje na Lisco. Ali pa bodo razmišljali, če nima gnojnica okoli bivšega dneva osvobodilne fronte in mednarodnega praznika dela tudi kakšnega ideološkega predznaka oz. sporočila?

Je socialna politika pravična?

Nad subvencijami ni učinkovitega nadzora — Vse večje število upravičencev in možnosti zlorab narekujejo potrebo po socialnih inšpekcijah

KOČEVJE — V kočevski občini so letos namenili za subvencije in nadomestila stanarin blizu 5,7 milijonov tolarjev. Kot kaže, bo to premalo, saj so že v prvih treh mesecih letošnjega leta porabili preko milijon in 200 tisoč tolarjev. Mesečno subvencijo prejema povprečno 450 upravičencev, pri čemer ni izključeno, da so med njimi tudi taki, ki do nje niso upravičeni.

Antun Gašparac z direktorja za stanovanjska vprašanja v Kočevju zatrjuje, da med tistimi, ki prejema subvencije, ni nikogar, ki bi denimo stanoval sam v dvo-ali večsobnem stanovanju. Pri tem pa ne izključuje možnosti, da se podatki, s katerimi razpolagajo, ne ujemajo z dejanskim stanjem. Upravičence do subvencije sicer določajo v sodelovanju s Centrom za socialno delo Kočevje, nadzora nad upravičenci pa dejansko ne morejo izvajati. »Pri tako velikem številu upravičencev do subvencij ne

stanarin pokrivajo iz občinskih proračunov. Po mnenju predsednika skupščine občine Kočevje dr. Mihaela Petroviča je takšna zakonodaja nesprejemljiva. Če se bo namreč število subvencij podvojilo ali potrojilo, kar v sedanjih težkih situacijah ni nemogoče, občinski proračun tega preprosto ne bo prenesel. Ob tem se kočevski župan sprašuje, ali je takšna socialna politika sploh še pravična do vseh ostalih, pri čemer misli na tiste, ki si morajo vse plačevati sami. »Nad subvencijami nimamo nobenega nadzora,« pravi dr. Petrovič in meni, da bi socialne inšpekcije prinesle na to področje več reda in nedvomno preprečila zlorabe.

Republiška zakonodaja predpisuje, da se subvencije in nadomestila

M. LESKOVŠEK-SVETE

Odločitev prepustili skupščini

Izdelan je nov pravilnik o dodeljevanju službenih stanovanj — Bodo stanovanja končno lahko razdelili? — Izvršni svet je tokrat previdnejši

KOČEVJE — Na zadnji seji kočevskega izvršnega sveta, ki je bila 21. aprila, so člani izvršnega sveta sklenili, da bodo novi pravilnik o dodeljevanju službenih stanovanj v občini Kočevje posredovali v sprejem občinski skupščini. Republiški zakon takšnega postopka ne predvideva, izvršni svet pa se je tako odločil na podlagi izkušenj iz preteklega leta, ko je zaradi zapletov okoli dodeljevanja službenih stanovanj skoraj padla občinska vlada.

V preteklem letu je razdelitev osmih stanovanj na Trgu zbora odposlancev, ki so jih razdelili na podlagi pravilnika dodeljevanju kadrovskih stanovanj v občini Kočevje, sprejetega od kočevskega izvršnega sveta, sprožila plaz nezadovoljstva in kritik med tistimi skupščinskimi poslanci, ki so menili, da je za sprejem omenjenega pravilnika lahko pristojna le skupščina. Rezultat večmesečnih razprav je danes šest praznih službenih stanovanj. Med njimi so tudi štiri stanovanja na Trgu zbora odposlancev, ki jih izvršnemu svetu ni uspelo prodati, prazna pa so že približno eno leto.

bodo stanovanja podelila le za določen čas, kar pomeni, da bo lahko uporabnik službenega stanovanja nekdo samo tako dolgo, dokler bo opravljal delo, zaradi katerega mu bodo stanovanje dodelili.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Šola ogledalo gospodarstva

Dr. Peter Vencelj se je pogovarjal z ravnatelji sevniških osnovnih in posavskih srednjih šol

ŠENTJANŽ, SEVNICA — »Tam, kjer je šolski prostor, ga je treba zapolniti tudi popoldne, saj osnovna šola presega zgolj izobraževanje otrok. Nefruitnost šolstva ne pomeni, da je šolstvo neekonomično, saj prispeva k pridobivanju znanja, kulture in vedenja. OŠ mora biti vpeta v svoj okoliš, človeka pa mora usposobiti, da bo lahko prestopil mejo na severu ali jugu,« je poudaril minister za šolstvo in šport dr. Peter Vencelj med svojim petkovim obiskom v sevniški občini.

dr. Peter Vencelj

Najprej si je s sodelavcem ogledal osnovno šolo v Šentjanžu, kjer ga je ravnatelj Franc Bastardi seznanil z naložbo v dozidavo šole, za kar so jim pomagali tudi z republike. Dr. Vencelj si je tudi pred pogovorom z ravnatelji osnovnih šol sevniške občine in posavskih srednjih šol vzel čas za ogled največje šole v občini, OŠ Sava Kladnika. V.d. ravnateljica Anica Pipan je povedala, da je na šoli 1263 učencev in zaposlen 101 delavec, od tega 73 učiteljev.

Šteje 27 ministrov. Poudaril je, da ni nič nesprenmljivega, tudi standardi in normativi so spremenljivi, vendar se moramo izogniti balkanski navadi, da nekaj sprejemamo, česar ne bi mislili uresničiti. »Če bo več v skupnem žaklju, bomo vsi skupaj delili. Kaj pomeni plača učitelja oz. sistematizirano delovno mesto učitelja? Gre za celotno delo in življenje šole. Nehajmo z drobnim računanjem in seštevanjem, ampak dajmo učiteljem pošteno plačo za primerno opravljene obveznosti! Plača je mišljena kot nagrada za celoten projekt: gre nam za boljše šole!« je rekel dr. Vencelj.

Ravnatelji so opozorili na vse bolj očitno perez problem, da je iz dneva v dan več učencev, ki si ne morejo več privoščiti toplega obroka hrane, in da so učenci lačni. Zato bi morali sistemsko rešiti to vprašanje, da bi vsak slovenski šolar dobi vsaj en topel obrok. Dr. Vencelj je s tem soglašal, dodal je le, da mora biti to socialna intervencija, ne pa šolski denar. Toda marsikdo težko dojame, za kako velik sistem gre, saj šolstvo zaposluje okrog 32.000 ljudi, gre za okrog 500.000 otrok in samo za regrese gre letno okrog 500 milijonov tolarjev. Naložbe so tako v primerjavi s temeljnimi stroški pravi drobiž, a še tega ne zagotavlja jo zlahka.

• **Že 15 let ni realne amortizacije v šolstvu, zato tega denarja ni, pa bi ga krvavo potrebovali za krpanje dejavnosti oz. naložb.** V pogovoru o mreži šol so prišle na površje različne dileme srednjih šol. V Krškem si belijo lase, kako napolniti oddelke, saj za vpis v kovinarsko smer in energetiko ni več zanimanja, računajo pa na 2 oddelka elektronikov (namesto enega) itd., bojijo se, da bodo morali zapreti dom učencev. Brežičani imajo 77 učencev več, kot je razpisanih mest v 3 programih, sevniška srednja tekstilna šola tudi nima skrbi s pomanjkanjem učenk. Prej ko slej pa bo držalo, da je šolstvo ogledalo gospodarstva.

Vencelj je dejal, da se zaveda, da so bili lanski štrajki odveč, dobro pa bi po njegovem tudi bilo, ako bi se vsi zavedali, kako težavno je prodreti z določenimi stališči v vladi, ki

P. PERC

DARILO GOZDARJEV

KOČEVJE — Nedavno tega so delavci GG Kočevje zasadili okoli 90 lip vzdolž obeh strani ceste, ki vodi od križišča med Ljubljansko in Mahovniško cesto v smeri proti gozdarskemu domu na Marofu. Navoz zemlje in izravnava zemljišča z nivojem ceste sta zahtevala veliko dela in truda, ki bi ga gozdarjem občini Kočevja najbolje plačali tako, da ne bi uničevali drevoreda, ki je svojevrstno darilo kočevskih gozdarjev mestu Kočevje, saj bo obogatil krajinsko podobo tega dela mesta. Drevored bo kmalu nudil prijetno senco tako sprehajalcem kot kolezarjem, ki se bodo napotili proti Marofu.

AZALEA VABI V BOŠTANJ

Člani biološkega krožka na boštanski osnovni šoli smo se odločili, da bomo naredili tudi nekaj za turizem, saj bo prihodnje leto leto turizma. Pomosni smo na rastlino, ki se imenuje rumeni sleč ali Azalea pontica, saj raste samo na Dolenjskem. Še nekaj toplih sončnih dni in pokazala se bo v vsej svoji krasoti. Pri biološkem krožku smo se dogovorili, da bomo ob glavni cesti skozi Boštanj postavili kozolček s puščicami, ki bodo izletnike napotile v bližnji gozd do te čudovite rastline. Kar smo se dogovorili, smo tudi storili. Naš kozolček sedaj že stoji na križišču v Boštanju, mi pa veselo pričakujemo turiste. Če se želite naučiti čistega zraka in prijetnega vonja, pridite v mesecu maju v Boštanj, ne bo vam žal.

POLONA ZUPANČ 8. a, OŠ Boštanj

SEVNICA 1. VSEEKIPNI DRŽAVNI PRVAKI

DOMŽALE — Ekipa 36 učenk in učencev sevniške osnovne šole Sava Kladnika, ki sta jo vodila atletski trener Rafko Povhe in športna pedagoginja Danica Grahek, je v konkurenci 423 tekačev iz Domžalah na Dnevnikovem krosu osvojila naslov prvega vseekipnega državnega prvaka za osnovne šole in prejela pokal republiškega zavoda za šolstvo in šport.

Vsak strah pred ponovnim zaprtjem odveč

Minister Janša obiskal Kočevsko Reko

KOČEVSKA REKA — Na povabilo sveta KS Kočevska Reka je v torek, 21. aprila, obiskal tamkajšnje krajane obrambni minister Janez Janša. Na začetku pogovora je minister najprej orisal naše trenutno notranjepolitično stanje, potem pa je pozorno poslušal krajane, ki so znali povedati in vprašati marsikaj pikrega, predvsem na račun novinarjev. Neobjektivno in žaljivo pisanje nekaterih novinarjev (navajali so pisanje v Delu), je dodobra razjezilo prebivalce Kočevske Reke, saj jim taki članki povzročajo materialno škodo in jemljejo ugled. Minister Janša je na te pripombe menil, da je proti novinarskim lažem edino zdravilo hitro in odločno demantiranje lažne vesti in nenehno dokazovanje objektivnega stanja.

V nadaljevanju je tekla beseda o razvojni strategiji vseh uporabnikov prostora v KS Kočevska Reka. Specialna brigada Moris in podjetje Snežnik se programsko medsebojno odlično dopolnjujeta in njun delež pomeni glavni prispevek v razvoju tamkajšnje krajevne skupnosti. Krajani so se zanimali za rezultate dela posebne komisije, ki raziskuje zgodovino njihovega kraja, kolikšno je zanimanje in prispevek občine Kočevje za razvoj njihovega kraja, kakšni so nadaljni načrti in prispevki slovenske vojske in podjetja snežnik za izboljšanje življenjskih razmer prebivalstva.

Na koncu srečanja je minister Janša posebej poudaril, da se v odprti Kočevski Reki marsikaj dogaja, predvsem pa pošteno in veliko dela. Prisotnim je zagotovil, da je kakršenkoli strah pred ponovnim zaprtjem nepotreben in odveč. Stari režim v teh krajih enostavno ni več mogoč. Z novimi programi, svežimi kadri in drugačnimi hotenji se Kočevska Reka uspešno vključuje v življenje Republike Slovenije.

IVE STANIČ

TEKMOVANJE MATEMATIKOV — V Loškem potoku je bilo občinsko tekmovanje za srebrno Vegovo priznanje v matematiki, na katerem so se med sabo pomerili učenci osnovnih šol iz Loškega Potoka, Ribnice in Sodražice. Prvovvrščeni iz vsakega razreda bodo odšli na državno prvenstvo. V šestem razredu je bil najboljši Tomazin iz OŠ Ribnica, v sedmem Mihelič iz OŠ Ribnica, v osmem razredu pa Ivanc, tudi iz ribniške osnovne šole. (Foto: M. Glavonjič)

Bodo v Loki delali še škornje?

Tovarna obutve podjetja Clann bo imela pred koncem tega leta 180 delavcev — Zgornji deli obutve izključno za Italijane — Naslednji korak čevlji?

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU — Ko je sredi marca v prostorih republiških blagovnih rezerv v Loki pričelo s trimesečnim poskusnim delom v novi tovarni obutve ljubljanskega podjetja Clann prvih 37 delavcev, marsikdo ni verjel, da bo tovarna tako naglo povečevala število zaposlenih (v maju naj bi jih bilo že okrog 150!) in da bo okolju dovolj prijazna.

Ekološke pomisleke Ločanov, zlasti glede domnevnih škodljivih hlapi, ki naj bi nastajali pri lepljenju zgornjih delov obutve za italijanskega partnerja, so v vodstvu tovarne razblinili po razumnem pogovoru in podrobni predstavitvi posameznih faz proizvodnje že na samem začetku.

Vodja dela v tovarni Sašo Cerovac zelo pohvalno govori o tem, kako naglo se delavci, pretežno ženske iz

Sevnice in okolice, pričujo šivanju, lepljenju in drugim opravilom. V vodstvu tovarne pa bi bili veseli, če bi dobili še več dobrih šivilj. Delavcem zagotavljajo nadpovprečne plače za sevniške razmere v tej panogi. Trije italijanski tehnologi, od tega eden z dolgoletnimi izkušnjami v podobnih tovarnah, skrbijo, da se delavci privajajo na natančno in hitro delo, ki ga zahteva neizprosni tekoči trak. Strojni oprema je uvožena, že rabljena, a še dovolj sodobna. Ker gre za dodelavne posle za italijanskega poslovnega partnerja ta priskrbi tudi vse material, od usnja in lepil do posebnih olj.

P. PERC

PROSTO PO SVETEM PISMU — Na Zdolah je preprosta žena hudo mušno vprašala dr. Marjana Rožiča, kje je bil Mojzes, ko mu je ugasnila sveča. Rekla je, da bo lahko odgovoril, če kaj pozna Sveto pismo. Predsednik turistične zveze vse bolj svetopisemske Slovenije je rekel, da je drugače kar na tekočem, ampak da se ravno tega ne spomni. Zato je namesto njega domačinka povedala, da je bil Mojzes pač v temi. Mogoče Rožič ni hotel odgovoriti iz protesta, ker je okroglo mizo o turizmu vodil kršćanski demokrat, Rožič pa, izpričano, ne obožuje ravno kršćanskih demokratov.

POPOLNOST — Gostišče Tri lučke ima povsem upravičeno slovesno elitiškega lokalca. Gost lahko v prijetnem okolju uživa ob resnično okusnih in skrbno pripravljene kuhinjskih dobrotah, pri čemer je brez skrbi, da bi se mu zataknil čemer je brez skrbi, da bi se mu zataknil grizljaj, saj bližina obširnega trja zagotavlja tudi dobro pijačo za poplakovanje še tako razvjenih grl. V zadnjem času je ponudba segla dlje. Gost se lahko za pogrnjeno mizo tudi malce počese. Glavnik najde pod prtom. Trenutno je na voljo tip podolgovega glavnika v rumeni barvi s srednje gostimi »zobmi« in z zanimljivo majhno količino prhljaja neznanih predhodnih uporabnikov. Diskretno priloženi glavnik je baje svoje dni česal ogojene glave partijecev, zdaj pa si ga po želji lahko sposodiš tudi novodobni bradat strankarski prvaki.

GLASOVI — Baje so nekateri pevci, ko so prišli z nedavne krške Lojtrce, malce hripali. Če so »v živo« peli glasno do hripavosti, so po nepotrebnem, saj je namesto njih veliko delo opravila mehanizacija, ki je predvajala njihove davno posnete skladbe. Tako so na primer Beneški fantje začeli peti z malce prasketanja. Verjetno je človek za mešalno mizo izbral spraskano ploščo. Verderberju pa je šla »konzervirana« glasba na roke, in sicer: v času, ko je iz zvočnikov udarjal glas tamburice, je tamburaš veselo vrtil na plesišču prikupno Senovčanko.

Novo v Brežicah

HIŠA STRAHOV — Na Čatežu lahko turisti iz bližnjega celinskega letovišča obiščejo hišo, ki očitno razpada, do česar ji po vsem sodeč izjemno skrbno pomaga človeška roka. Zgradba je brez oken in deluje kar strašljivo, in sicer zaradi zidov in deloma zaradi razmetane okolice. Po nekaterih informacijah gre za šolsko poslopje. Temu je verjeti, saj se prenekateri Slovenec že rodi z notranjo njujo, da mora po osemletki najprej preleteti učitelja in po možnosti razbiti šolsko okno.

V BREŽICAH OB PROSTEM ČASU — Spomenik na Ulici 21. maja, ki je posvečen partizanskemu boju, sprošča nekaterim velike količine telesne energije. Ta »praproces« se odraža v tem, da nekdo kot po pradavnem nagonu vztrajno snema venec z borčevskega spomenika. Meščani, ki jih daje neopretnost, so mnenja, da venec izginja v tistih nočeh, ko imajo v Brežicah stanke nekatere stranke. Ampak kakšni motivi vodijo potem tiste, ki ponoči mečejo po Brežicah po cesti posode za smeti? Vsekakor je obrat v ozadju s higieno povezan nagon.

SIRENA — V Globokem imajo gasilsko sireno. Toda slednja je muhasta. Včasih, ko jo v pričakovanju značilnega zvoka vklopijo, se sploh ne oglasi. Domneva se, da je sirena kot taka došla brezhibna, slabi da so kabli, ki sireno povezujejo z mestom, kjer jo, če jo zaradi omenjenega — lahko daljnjsko vklopijo. Potemtakem bi bilo najbolje, če bi se razmišljalo o zaposlitvi občinskega stražmojstra, ki bi obveščal o tistem, o čemer naj bi obveščala sirena.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 9. do 18. aprila so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Volčanjšek z Volčjege — Tomaža, Tamara Bukor iz Brežic — Christiana, Jožica Kumar z Lomna — Vanjo, Anica Kožar iz Čedma — Antona, Martina Češnovar iz Filip — Nino, Anka Blažević iz Gabejca — Ines in Zalka Božnar iz Sela — Anjo. Čestitamo!

LOJTRCA DOMAČIH

KRŠKO — V petek zvečer je okrog 650 obiskovalcev krškega kulturnega doma lahko slišalo in videlo veliko zabavnega in vedrega. Organizatorja, Radio Posavje — Studio Brežice in krški Kulturni dom, sta ob pomoči podpornikov pritegnila k sodelovanju ljudi, ki očitno še vedo, kako pregneti skrbi vsakdanjika sebi in drugim.

NAPOVEDI DOHODNINE

BREŽICE — V tukajšnji upravi za družbene prihodke so doslej prejeli 13.735 napovedi dohodnine, od tega so jih državljani oddali osebno 10.463, ostale so prispеле po pošti. V omenjeni ševilki niso zajete napovedi zasebnih obrtnikov. Ko bodo število dopolnili s temi, bo skupno število vseh napovedi dohodnine v brežiški občini znašalo okrog 14.500.

IZ NAŠIH OBCIN IZ NAŠIH OBCIN

TABOR O ROMIH

KRŠKO — V nedeljo popoldne so pripravili piknik za Rome iz t.i. Kerinovega grma ter udeležence krškega raziskovalnega tabora o Romih in druge udeležence. Prisrčno srečanje s plesom in pojedino, na katerem je igral amsambel Šukar, je pokazalo trdnost in hkrati minljivost mej dveh svetov, in sicer romskega in neromskega. Na taboru, v okviru katerega se je dogajalo vse to, sodeluje 22 ljudi, v glavnem študentov iz Ljubljane in Zagreba. Tem pomagajo tudi predstavniki občine in Centra za socialno delo Krško.

KRESOVANJE Z VAJO IN PLESOM

VELIKI PODLOG — V Velikem Podlogu na gmajni bo danes ob 18. uri veliko kresovanje. Za popestritev in zabavo bodo pripravili tako imenovano suho gasilsko vajo, tekmovanje s kolesi, plesni nastop skupine Dušana Vodlana in še kaj. Za organizatorje večerne prireditve štejejo krajevno gasilsko društvo in Jodumo.

SESTANEK O ROMIH

BREŽICE — Na pobudo sekretariata za notranje zadeve so pred dnevi razpravljali o Romih v občini Brežice. Do sestanka na to temo je prišlo zavoljo tega, ker naj bi občina selila Rome s smetišča v Dobovi v naselje pri Gazicah. V zvezi s selitvijo je več odprtih vprašanj, tako po administrativni kot človeški plati.

GASILCI ZA SODELOVANJE

BREŽICE — Na sobotni letni konferenci občinske gasilske zveze Brežice so poudarili, da je gasilstvo v občini dobro organizirano in da društva dobro delajo. Da bi se uspešno delo nadaljevalo, bodo ponekod nabavili nekaj nove opreme. Predstavniki društev so bolj ali manj enotno ugotovili, da se gasilska zveza stara, in so si zato naložili kot eno pomembnejših obveznosti vključevanje šolarjev v gasilski podmladek. Zbrani gasilci so sklenili, da bodo tudi v prihodnje dobro sodelovali z gasilskimi društvi na Hrvaškem.

POTOVANJE NA ZDOLE — V pripeki zgodnjega nedeljskega popoldneva v prijetnem okolju so pohodniki slekli suknjiče, odpeli bluze in razrahljali kravate. (Foto: L. M.)

Padajo venci in prijateljstva

Letna konferenca brežiškega združenja borcev — Nič več nedotakljivi spomeniki — Menjava imen kot krivica — Zniževanje zdravstvenih pravic

BREŽICE — Po tistem, kar so na nedavni letni konferenci brežiškega združenja borcev NOV povedali njegovi člani, je brežiška borčevska organizacija preživela 1991. leto dejavno, čeprav na način, kot ga narekuje in zlasti kot ga dopušta povprečna starost članov. Ta znaša v brežiški borčevski organizaciji, ki šteje 633 ljudi, okrog 75 let.

Sodeč po živahni razpravi na konferenci se borci s precejšnjo lahkoto in vedrega duha otepaljo let. Pri tem jim s spoštljivo besedo in strokovnim znanjem pomagajo tudi drugi. Na konferenci so brežiški veterani iz slovenskega protifašističnega upora med drugim povedali o prijaznih ljudeh in ustanovah v brežiški občini tudi to, da so zadovoljni »z dr. Slavkom Sušinom, ki je naš zdravnik«. Pohvalili so tudi sekretarja Antona Podgorška ter Teodorja Oršaniča in Cirila Kolečnika, čes da se je z njimi prijetno pogovarjali.

Vse to se zdi pomembno, ker vsi v občini in drugod borcem očitno niso tako naklonjeni. Na konferenci so navedli primere, ki naj bi govorili o prikritem nasprotovanju ali o nekakšni izgubi zgodovinskega spomenika. Z enega od brežiških spomenikov, posvečenih protifašističnemu uporu, nekdo vztrajno meče venec ali pa trga z venca večbarvni trak, pri čemer neznan storilci posebej vestno odstranjujejo z venca zvezdo. Nekje pri Pi-

Pazite na mine!

Ob letališču v Cerkljah in ob Tehničnem remontnem zavodu je še nevarno

BREŽICE — Ponekod v brežiški občini še zmeraj obstaja nevarnost eksplozij, zato naj prebivalci ne hodijo v te predele! Taka mesta so pri letališču Cerklje in Tehničnem remontnem zavodu v Breganskem selu, je dejal Mitja Teropšič, načelnik 25. območnega štaba teritorialne obrambe, ko je nagovoril udeležence letne konference borčevske organizacije v Brežicah. Poznavalci terena bodo verjetno vedeli, kje se ne smejo gibati, potem ko je Teropšič dejal, da je ob cerkljanskem letališču nevarnost minskih eksplozij na ozemlju od avtocest do ograje letališča. V zvezi s TRZ ni podrobneje označil tistih mest, kjer je zvezna armada pustila eksploziv, vendar tudi za gibanje na območju remontnega zavoda velja skrajna previdnost. Nevarnost na obeh lokacijah je toliko večja, ker so armadni mineri postavljali eksploziv tudi nenačrtno. Na tistih mestih, za katera obstajajo načrti razmeščanja eksplozivnih teles, je teritorialna obramba mine odstranila. V predelih, kjer so armadni diverzanti postavljali mine vseppek, je delo oteženo in bi zato razminiranje utegnulo trajati več let. Ko Teritorialna obramba Slovenije prepoveduje ljudem kosti in sekati na omenjenih območjih, počne to samo zato, da ne bi bilo v miru žrtev vojne, je pojasnil načelnik 25. OŠTO Mitja Teropšič.

Zbornica nagradila podjetništvo

Jedraska elektrarna Krško, Branko Kos in Boris Resman dobitniki priznanja Gospodarske zbornice Slovenije, posavske zbornice — Sodobni podjetniki

SREMIČ — Tu so pred dnevi podelili priznanja Gospodarske zbornice Slovenije, Območne zbornice Posavja. Veliko priznanje je prejel kolektiv Nuklearne elektrarne Krško, mali priznanji pa sta dobila direktor podjetja INO Brežice Branko Kos in Boris Resman, obrtnik in podjetnik iz Krškega.

Nuklearna elektrarna Krško je z okrog 22 odst. v slovenski energetski bilanci izrednega pomena za gospodarstvo Republike Slovenije. V času komercialnega obratovanja je dosegla povprečno letno zmogljivost nekaj nad 79 odst., v letu 1991 pa več kot 93 odst. Uvršča se v prvo četrtino najuspešnejših tovrstnih objektov. V desetih letih obratovanja je kolektiv NEK izvajal programe varnejšega obratovanja ter tehnoloških in organizacijskih izboljšav, za kar je doživel visoka mednarodna priznanja in bistveno prispeval k zagotavljanju varnega obratovanja.

Branko Kos, direktor podjetja INO Brežice, je pred šestimi leti postal direktor v tedanjem tozdu Slovenijacem Tehnike v Krški vasi, ki je imel velike poslovne težave. Z novim direktorjem je podjetje povečalo in posodobilo proizvodnjo. Danes ima že šestdeset zaposlenih in lasten proizvodni program, usmerjen v izdelavo kmetijske mehanizacije. 90 odst. celotne proizvodnje izvozi na evropska tržišča. Z inovativnostjo, kako-

stovostjo, podjetnostjo, strokovnim vedenjem in lastno razvojno službo dosega podjetje INO nadpovprečne gospodarske učinke.

Boris Resman si je s kakovostjo izdelkov ustvaril izjemen ugled. V 1990. letu je ustanovil z avstrijskim partnerjem mešano podjetje in potem podvojil število zaposlenih. Z novo

organiziranostjo in izboljševanjem proizvodnih programov je uspešno prodrl na tuje trge. Vse bolj se usmerja v umetno kovaštvo in z izvozom ustvari že 90 odst. prometa. Resmanovo podjetje je lahko zgled za nadaljnjo usmeritev celotnega slovenskega malega gospodarstva in podjetništva, je nevedeno v obrazložiti.

Na priložnostni prireditvi ob podelitvi v gostišču Tri lučke je Jože Mulej, predsednik posavske območne gospodarske zbornice, spregovoril o pretekli in sedanji vlogi zbornice, pri čemer je poudaril, da nastaja nov tip zasebnega podjetništva, ki po poslovnosti in uspehih presega družbeno gospodarstvo. V priložnostnem kulturnem sporedu so nastopili gojenci glasbene šole.

L. M.

NAGRAJENI — Dobitniki priznanj GZS, posavske območne zbornice. Na fotografiji (z leve): Boris Resman, Rudolf Mlinarič, ki je prevzel priznanje v imenu kolektiva NE Krško, in Branko Kos. (Foto: M. Luzar)

Zgolj napis je prazno upanje

V nedeljo na Zdolah o turizmu in tudi turizem v praksi — Dr. Rožič: »Brez ljudi ni turizma« — Obnovljena pešpot Zdole—Krško — Zdolski film

ZDOLE — V nedeljo se je zvrstilo na Zdolah več dogodkov, povezanih s turizmom. Morda najmanj obiskana, a zato ne najmanj pomembna je bila okrogla miza v vaškem Kulturnem domu Bena Zupančiča, ki jo je vodil Danilo Šiter, sekretar v krškem sekretariatu za družbene dejavnosti.

Na okrogli mizi so govorili o turizmu na podeželju in so se je med drugimi

udeležili etnolog dr. Janez Bogataj, predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Marjan Rožič in Franc Černelič, predsednik krškega občinskega sveta. Na tem javnem razgovoru so si dopovedovali, da »brez ljudi ni turizma« kot se je v pozdravnem nagovoru v dvorani kulturnega doma že prej izrazil dr. Rožič. Bogataj je v tem prispeval mnenje, da kak kraj lahko postane turističen šele tisti hip, ko njegovi prebivalci v njem »polno živijo«. In je povsem brez haska, če domačini vse upe o podeželskem turizmu stavijo samo na velik javno izo-bešen napis »Mi smo turistična vas.«

Na okrogli mizi so se strinjali, da mora vas, ki hoče biti turistična, malce pobrskati po svojih posebnostih in prednostih. Ko do vasi prispe turist, se negotov ustavi na razpotju, kot je razmišljal Franc Černelič. Tedaj mu je tre-

ba ponuditi najboljše primerke od omenjenih krajevnih posebnosti in prednosti. Nekdo bo zadovoljen s fenomenom oprtnega koša, drugemu bo dobro delo, da »imamo še vedno lepo deželo«, kot je na okrogli mizi ocenil obskavno pokrajino pri Krškem Branko Vodopivec.

Na okrogli mizi so z vso potrebno spoštljivostjo nekajkrat omenili Marico

• Tik pred okroglo mizo so predvajali film o kmečkih delih in običajih, v katerem so nastopili Zdolčani in ki so ga ob predvajanju obiskovalci dvorane pospremili z burnim ploskanjem.

Živici kot zagnano organizatorico prireditve, podobnih spletu nedeljskih dogodkov na Zdolah, posvečenih imenu in časti sv. Jurija.

Pred okroglo mizo se je kakih dvesto ljudi odšlo na obnovljeno pešpot od Krškega proti Zdolah in se na koncu poti, ki je pritrkovalo v bližnji cerkvi Sv. Jurija, pred kulturnim domom na Zdolah okrepčalo s cvrtjem in vinom. Jedci so se potem preselili v dom. Tam je bil najprej kulturni program, sestavljen iz nastopov mladih folkloristov iz OŠ Jurija Dalmatina v Krškem ter iz harmonikarskih točk Jožeta Zorka in razpoloženskih narodnih iz grl mnogih obiskovalcev. Temu so sledili nagovori gostov in domačinov.

M. LUZAR

ŽUPANOVA MICKA V GLOBOKEM

V petek, 24. aprila, se je v prosvetnem domu v Globokem predstavilo gledališče iz Bistrice ob Sotli. Uprizorilo je igro Antona T. Linhartta Županova Micka. Prikazali so nam življenje ljudi iz časa baronov, predvsem pa odnos višjih slojev do nižjih. Igra je bila polna humorja.

MELITA ŠUMRAK 8. r., OŠ Globoko

SPOMLADANSKI ŠPORTNI DAN

Jurjevanje je star običaj, znan po celi Sloveniji. Vsako področje ima svoj način praznovanja. Na ta dan ali pa malo prej priredimo na naši šoli športni dan. Vsak učencev prinese nekaj jajc, ki jih nato spesimo. Letos smo jurjevali pri našem lovskem domu. Najprej smo odšli na pohod. Pot smo malo zaokrožili, da je potekala dalj časa. Na cilj smo prišli ravno za malico.

DARIJA KRŽAN in VALERIJA KOSI 3. r., OŠ Globoko

Poezija v loncu

Kuharica gre v pokoj

KRŠKO — Marija Boncelj iz Imperialove kuhinje v Krškem bo odšla v pokoj. Je samo ena od mnogih Slovenk in Slovencev, ki prepuščajo tako in tako delovno mesto drugim. Zato je potrebno gledati prisotnost novinarske beležnice pri tem njenem odhajanju kot povsem naključen dogodek, ki naj bi med drugim razkril, kaj misli človek iz kuharske stroke dan ali dva pred upokojitvijo. »Starejši naj gredo v penzijo in naj prepustijo delovna mesta mlajšim. Ko je čas, naj gre človek v pokoj. Zdi pa se, da navadni delavci ob svojem času odhajajo v pokoj, funkcionarji vsepovsod po državi pa ne,« je prepričana Marija.

Navsezadnje ni kuharica, ko naj bi se upokojila, nič na boljšem kot kak politik ob zaključku delovne dobe. Če politiku rojijo po glavi silni načrti, kako bo še spreminjal svet in okolico, se kuharica še vedno nenehno ukvarja z mislijo, kaj dati v loncu, da bodo jedci siti in zadovoljni in da bo za šrambo prav. Sreča ali tragedija je v tem, da ima »vsak drugačen okus«, kot so deset-

Marija Boncelj

letja dela v veliki kuhinji izučila Marijo.

Toda ta pestrost lahko navdaja kuharja s posebnim zadovoljstvom, da se počuti kot umetnik, ko skladno z recepti in osebno prakso dela iz običajnih makaronov ter iz vsakdanjih in posebnih začimb zmeraj znova kaj drugega. Mariji to občutek ni tuje, vendar bi shajala tudi brez tega, da ji kdo pravi, kakšna velika umetnost je kuhanje. Na splošno se ji zdi o kuhanju, da se mora človek že nekako roditi s pravih občutkom za to, kaj sodi v loncu. Če se prijeti to, potem pride v življenju postopoma do tega, da pišče ve več kot koklja. Marija pozna primere, ko je mati kuharica, hčerka pa »samo učiteljica«, vendar ta celo bolje kuha kot mama z dolgoletnim kuharskim stažem in tik pred upokojitvijo.

Kuharica, ki gre v pokoj in s tem deloma daje na stran kuharske recepte, bo verjetno najprej morala iznajti recept zoper dolgčas. Marija Boncelj, vodnar po horoskopu in po rodu iz Marendola oziroma iz Zgornjih Vodol, se je v tem pogledu na splošno že odločila. V njenem receptu zoper dolgčas pridejo v poštev skrb za vrta in rože in ujkjanje vnučke, oziroma vnučke in morda vnuka, se še ne ve natančno.

M. LUZAR

Glas zoper siromašenje naše kulture

Slovenski etnologi zahtevali zaustavitev izvoza etnoloških predmetov

BREŽICE — Slovenski etnologi ne zbirajo prav pogosto, kadar pa, že mora biti kaj posebnega. Kakih dvajset jih je prišlo iz vseh slovenskih pokrajin v sredo, 22. aprila, v Posavski muzej, kjer so skupaj z muzealci povzdignili glas zoper nezazorovano prodajo in izvoz naše premočne kulturne dediščine.

»Po deželi se vozijo zbiralci in odkupovalci starin, med njimi jih ni malo s tujimi registracijami, ter nam pred nosom odnašajo stare lesene predmete, ki so jih kmečki ljudje zavrgli kot neuporabne, spadajo pa v etnološko dediščino. Tako izginejo masovno, tudi čez mejo, stare skrinje, mize, omare, klopi, krušne nečke, znane kot mentrge, leseni kipeci, razpela, vse do nabožnih slik.«

Takšna je osrednja zgodba, podobnih pa je bilo od etnologov slišati

še več. In še, da se takšne reči dogajajo iz najrazličnejših razlogov. Povedali so jih kar nekaj, dva sta še posebej značilna. Prvi je v tem, ker je kulturna osveščenost slovenskih podeželjanov še hudo majhna. Drugi pa je v tem, ker Slovenci še nimamo dovolj učinkovite zakonodaje in predpisov, s katerimi bi razumno, vendar pa precizno urejali zadeve, ki se tičejo premočne kulturne dediščine, in prepovedali ali vsaj omejili izvoz etnoloških predmetov.

Problematika je pereča, etnologi pa so poudarjali, da najbolj moti, ker predmete odkupujejo nepooblaščenim ljudem, pač trgovci z novci, in še posebej, ker gre toliko te naše kulturne dediščine iz domovine. Na ministrstvo za kulturo so naslovili zahtevo, da na neki način določijo, kaj sploh sme v izvoz, in tako ustavi masovni izvoz etnoloških predmetov v trgovske (prekupčevalne) name-nice. Sicer pa noben takšen predmet praviloma sploh ne bi smel prestopiti državne meje brez vednosti in soglasja pristojnih služb oziroma muzejev.

S to problematiko bi morali biti seznanjeni tudi carinska služba in varuhi slovenske državne meje, da bi tudi le-ti lahko ukrepali.

I. ZORAN

Povsod prireditve ob dnevu upora

Državni praznik počastili pretežno z glasbo in pesmijo — V Trebnjem je Komorni zbor stopil pred svoje občinstvo prvič po osvojitvi bronaste plakete na državnem tekmovanju — V Črnomlju zbor upokoencev slavi 5-letnico delovanja

Na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju so z več kulturnimi prireditvami počastili državni praznik 27. april, prvič praznovan kot dan upora proti okupatorju. Prireditve so se zvrstile večinoma pred praznikom, minuli petek in soboto, in nekatere omenjamo v tem zapisu.

Trebanjci so 27. april počastili v petek, 24. aprila, zvečer s slovesnostjo v svojem kulturnem domu. Po slavnostnem nagovoru župana Cirila Pungartnika je nastopil domači Komorni zbor pod vodstvom Igorja Teršarja, nagradjenec letošnjega tekmovanja Naša pesem v Mariboru, kjer je osvojil bronasto plaketo. Občinstvo, pred katerim je zbor, ustanovljen pred šestimi leti, tudi začel svojo pot navzgor, je nagradjen pozdravilo s prisrčnim aplavzom. Zanimiv del programa pa je bila tudi predstavitev knjige Naši kraji, monografije občine Trebnje, ki jo je napisal France Režun, oblikoval pa Lucijan Reščič.

NOVA RAZSTAVA V MINIARTU

ČRNOMELJ — V tukajšnji galeriji Miniart razstavlja svoja dela akademska slikarka Klementina Golja iz Kranja. Razstavo so odprli minuli četrtek zvečer in bo na ogled še do 8. maja.

Novomeščani so se ob istem času kot Trebanjci zbrali v fotogaleriji Vi-

• Mešani pevski zbor črnomaljskega društva upokoencev, ki ga vodi France Milek, se je na sobotnem koncertu, s katerim je proslavil peto obletnico delovanja, predstavil s programom, ki je obsegal dvanajst pesmi priljubljenih slovenskih skladateljev zborovskih skladb. Pokroviteljica prireditve, na kateri je z nekaj skladbami popestril program črnomaljski pihalni orkester, je bila Skupščina občine Črnomelj.

sta 21, kjer so odprli novo fotografsko razstavo. Tokratni razstavljalec je slikar, fotograf in glasbenik Luciano Kleva iz Kopra. Kleva je slikarstvo in fotografijo študiral v Milanu. Kot fotograf, ki je obenem tudi slikar, se tenkočutno odziva na držalraje umetnosti. Razstava bo na ogled do 15. maja.

Sevnčani so imeli kulturno-umetniški večer v počastitev dneva upora v soboto, 25. aprila, v kulturni dvorani gasilskega doma. Nastopil je znani trio Lorenz s pevko Olgo

Gracelj. Gostje so izvedli zanimiv umetniški program in zanj poželi odobravanje poslušalcev.

Istega večera in tudi z glasbo so dan upora počastili Belokranjci, se pravi Črnomaljši in Metličani, oboji v svojih kulturnih domovih. Črnomaljši so prisluhnili celovečernemu koncertu, s katerim se je ob peti obletnici delovanja predstavil mešani pevski zbor Društva upokoencev Črnomelj po vodstvom Francea Mileka. Kot gost večera je sodeloval črnomaljski pihalni orkester pod vodstvom Antona Kralja. Metličanom pa so se predstavili: domači dekliški pevski zbor pod vodstvom Mateje Jakša, Vladimir Hrovat z mandolino in ustno harmoniko ter harfistka Ruda Ravnik-Kosi. Zbor je prepeval slovenske, predvsem belokranjske ljudske pesmi, glasbenika pa sta izvajala dela Beethovna, Debussyja, Chopina, Bacha, Mozarta in drugih mojstrov.

I. Z.

Enaindvajset odličij Svoboda

Med dobitniki tudi Zdravko Hribar iz Novega mesta in Ernest Ferk iz Brežic

Zveza kulturnih organizacij Slovenije je minuli teden na slovesnosti v Ljubljani podelila 21 odličij Svoboda za leto 1992, od tega šest odličij z zlatim in petnajst s srebrnim listom. Do zdaj je bilo podeljenih že 481 teh najvišjih priznanj za izjemno prizadevanje in uspehe na področju ljubiteljskega kulturnega delovanja.

Odličja Svoboda z zlatim listom so prejeli: Anton Brglez iz Cirkovec, Kijljan Ferluga iz Trsta, Ervin Hartman iz Maribora, Kazimir Humar iz Gorice, Andrej Kokot iz Celovca in Slomškovo prosvetno društvo Slovenski dom iz Zagreba. Med dobitniki odličja Svoboda je tudi več slovenskih kulturnih društev, ki delujejo v tujini, od posameznikov pa sta ga prejela tudi Zdravko Hribar iz Novega mesta in Ernest Ferk iz Brežic.

Slavnostni govornik na podelitvi teh odličij, akademik pesnik Ciril Zlobec, član Predsedstva Republike Slovenije, je med drugim dejal, da bo pri nas tudi v prihodnje dovolj prostora za delovanje kulturnega amaterizma, saj ne bo nikoli moč na slovenskem ozemlju ustvariti dovolj poklicnih kulturnih zavodov. Omenil je tudi paradoksa, da imamo Slovenci prvič v svoji zgodovini več sposobnih ustvarjalcev in poustvarjalcev, kot jih trenutno zmoremo vzdrževati oziroma plačati.

I. Z.

S pesmijo v pomlad — brez mnogih

Na reviji otroških in mladinskih pevskih zborov v Novem mestu peli v glavnem zbori novomeških osnovnih šol — Srednješolskih zborov ni bilo (že spet)

NOVO MESTO — V sredo, 22. aprila, je bil v Novem mestu pevski dan mladih, pravzaprav praznik njihove zborovske pesmi. Na tradicionalni reviji otroških in mladinskih pevskih zborov, ki jo je v Domu kulture pripravila občinska Zveza kulturnih organizacij, tudi tokrat pod geslom S pesmijo v pomlad, je nastopilo štirinajst zborov, od tega kar dvanajst osnovnošolskih.

Srednješolskega zboru ni bilo nobene, čeprav je bilo pričakovati vsaj dva: s srednješolskega centra v Šmihelu in z gimnazije. Ali ne delujeta več ali pa se morebiti nista pripravila za tak nastop? Sicer pa je moč ugotoviti, da so re-

vijo tudi letos rešile novomeške osnovne šole, ki so nanjo vse poslale svoje zore.

Zakaj sta od zunanjih šol z zbori sodelovali le dve, je posebno vprašanje. Zakaj stalna odsotnost nekaterih šol, ki štejejo med večje in bi se morale tudi na tak način pojavljati v javnosti? Ali zborov sploh nimajo ali pa jih pripravljajo le za manjše nastope, šolske in krajevne?

Dejstvo je, da bi bila revija lahko še zanimivejša in pestrejša, predvsem pa še bolj vseobčinska, če bi se na njej oglasil kak zbor več s tako imenovanega podeželja, pa čeprav bi morali zaradi tega podaljšati prireditev za deset ali dvajset minut. Pravzaprav eno od obeh, saj je revija, pač zaradi velikega števila prijavljenih zborov, tudi letos potekala v dveh delih: v prvem, ki se je začel ob 16. uri, se je zvrstilo osem otroških, v drugem, ki je sledil dve uri in pol kasneje, pa šest mladinskih zborov. Zbori, ki skupaj štejejo nad 400 mladih pevcev in pevke, so zapeli štirideset različnih pesmi, večinoma slovenskih avtorjev.

Na odru Doma kulture v Novem mestu so torej peli — otroški zbori: OŠ Dragotina Ketteja (zborovodja Vojka Babič), OŠ Grm (Igor Teršar), OŠ Bršljin (Rada Rebernik), OŠ Šmihel (Jožica Kravcar), OŠ Center (Marjanca Dobovšek), OŠ Šentjerne (Milan Pavlič), OŠ Dolenjske Toplice (Alenka

Novak) in Glasbene šole Marjana Kozine (Vida Zorko) ter mladinski zbori: OŠ Grm (dirigenti Igor Teršar), OŠ Bršljin (Rada Rebernik), OŠ Šmihel (Jožica Kravcar), OŠ Center (Marjanca Dobovšek), vokalna skupina OŠ Grm (Igor Teršar) in Glasbene šole Marjana Kozine (Cvetka Hribar). Zbore sta s klavirjem spremljali Cvetka Hribar in Tatjana Hadl, obe z novomeške glasbene šole.

I. ZORAN

SLIKARJEV TALENT — Ob četrtkovni otvoritvi razstave del (na posnetku) 28-letnega primorskega slikarja Primoža Kožuha, ki je sicer diplomiral na stomatološkem odseku medicinske fakultete, je dr. Mirko Juršek dejal, da že dlje časa spremlja Kožuhovo likovno ustvarjalnost. Po Jurškovih besedah Kožuhovo slikarstvo nakazuje, da hoče biti avtor več kot le ljubiteljski slikar in da njegovo delo tu in tam že presega celo delo nekaterih akademsko šolanih likovnih umetnikov njegove generacije. Kožuhovemu študijskemu odnosu do slikarstva pa še manjka ustvarjalne sproščenosti in umetnostnega rizika. Na otvoritvi v sevnški galeriji sta nastopila violinist Tomaž Lorenz in harfistka Mojca Zlobko. (Foto: P. Perc)

I. Z.

»Lončarjev« jubilej

Moški pevski zbor iz Dolenje vasi praznoval 40-letnico

DOLENJA VAS — Tukajšnji moški pevski zbor Lončar slavi visok jubilej: 40. obletnico ustanovitve. Praznoval je v soboto, 25. aprila, in sicer s koncertom, na katerem se mu je kot gost pridružil nedavno ustanovljeni vokalni kvintet, tudi iz Dolenje vasi.

Večina pevcev je Gallusove značke za dolgoletno zvestobo zborovskemu petju prejela že prej, tokrat pa so jih dobili: zlato France Zbašnik in Janez Kromar, srebrno Tone Lesar, bronasto pa Edo Pintar. Za jubilej je izšla brošura o zgodovini zbora Lončar, ki jo je napisal zborovodja Tone Petek, sodelujejo pa tudi drugi člani vodstva zbora.

Kratko je zgodovino Lončarja njegov zborovodja takole očrta:

»Moški pevski zbor Lončar je izšel iz mešanega zbora, ki ga je tisti-krat vodil Ivan Marinč. Zbor sta nato vodila Anton Petje in Andrej Petek, od leta 1984 pa ga vodim jaz. Trenutno šteje 24 pevcev, ki prihajajo od vsepovsod, od Ribnice do Rakitnice in od Sajeveca prek Prigorice do Dolenje vasi. Od začetka goje v njem sedem članov: Franc Češarek, Rudi Trdan, Franc Peček, Tone Izlaty, Franc Trdan st., Jakob Henigman in Franc Kromar. Zdajšnji predsednik zbora pa je Franc Trdan ml.«

J. P.

KONCERT KLARE TOMLJANOVIČ — V soboto, 25. aprila, zvečer je na povabilo Zveze kulturnih organizacij Novo mesto v Dolenjski galeriji nastopila Novomeščanka Klara Tomljanovič, ki nadaljuje študij kitare v Freiburgu v Nemčiji. V času, ko je bila doma na kratkih počitnicah, je pripravila svojim prijateljem, znanec in vsem, ki radi poslušajo zvoke kitare, prijeten program. (Foto: J. Pavlin)

Knjiga za v vsako hišo v občini

V Trebnjem predstavili knjigo Naši kraji izpod peresa Franceta Režuna, prvo monografijo trebanjske občine — Izšla bo še v nemščini in angleščini

TREBNJE — Pred kratkim je izšla knjiga Franceta Režuna Naši kraji — podobe preteklosti in sedanjosti v občini Trebnje. To monografsko zasnovo delo vključuje geografsko, zgodovinsko, kulturno, demografsko, etnografsko in drugo tematiko, skratka, raznovrstne razsežnosti človekovega bivanja. Knjiga temelji na množici podatkov, ki so skrbno odbrani, urejeni in podani v poljudni obliki. Besedilo je pregledno, napisano tekoče in bralno. Avtor je na mnogih mestih s požlahtnjeno in pesniško besedo poudaril naravne lepote, vrednote in utrip življenja v krajih, ki jih posebej opisuje.

V knjigi, ki obsega nad 180 strani, je 75 barvnih in nad 30 črno-belih fotografij, 15 ilustracij in okoli 180 vinjet ter še sedem tematskih kart in zemljevid trebanjske občine. Natisnjena je v velikem formatu (22,9 x 31,5 cm), in to v 3000 izvodih. Pomembno delo pri njej je opravil Lucijan Reščič, in sicer kot oblikovalec, ilustrator in avtor vinjet. Slikovno gradivo je delo številnih avtorjev, ki so v knjigi omenjeni. Knjigo je izdal in založil (ob izdatni pomoči občine in sponzorjev) Center za izobraževanje in kulturo Trebnje, natisnili pa so jo v Tomšičevi tiskarni v Ljubljani. Kmalu bo izšla tudi v nemškem in angleškem jeziku.

Na novinarski konferenci, ki je bila minuli četrtek v sobi trebanjskega župana Cirila Pungartnika, je France

Režun povedal, da so mu pobudo za pisanje knjige Naši kraji dali sami občani, ki so v knjižnici in drugod spraševali po skriptah, v katerih je različne teme o trebanjski občini že obdelal. »Samo po sebi se je zastavljalo vprašanje ponatasa mojih skript ali pisanja in izdaje nove knjige, ki bi povedala več o občini. In ker je bil interes, da se izda knjiga, je pač do nje prišlo,« je razlagal novinarjem. »Zlahka seveda ni šlo, vendar se mi zdi, da je bila od vsega najtežja odločitev, kaj od zbranega in zanimivega naj pride v knjigo, saj je bilo gradiva neprimerno več, kot sem ga lahko uporabil. Moram pa reči, da mi je iz zadržev velikokrat pomagal Lucijan Reščič, ki je znal svetovati, obenem pa dobival ideje tudi za ostvarjanje svojega dela pri knjigi.«

Stane Peček, ki je v knjigi podpisan kot odgovorni urednik, je dejal, da bo to Režunovo delo odkritje za prenekateroga prebivalca trebanjske občine, saj bo ta na straneh knjige našel to, kar je v njegovi neposredni bližini, pa tega do zdaj ni videl ali pa sploh ni znal pogledati. »Knjiga bo krajane seznanila s kulturnim in naravnim bogastvom njihovih vasi, npr. z bogastvom, ki ga predstavljajo slike v cerkvah ali pa kar same cerkve, kapelice in razna znamenja,« je poudaril.

Lucijan Reščič je najprej pojasnil oblikovalske prijeme, ki jih je uporabil pri tehničnem urejanju, nato pa odločno nastopil proti govoricam, ki so se začele širiti po Trebnjem, češ da so vsi, ki so sodelovali pri izdaji knjige, mastno zaslužili, kot tudi, da je bil za to knjigo žrtvovan denar, name-

DOGODEK ZA OBČINO — »Izd monografije Naši kraji je pomemben dogodek za našo občino,« je na četrtkovni novinarski konferenci v Trebnjem poudaril trebanjski župan Ciril Pungartnik (na sliki levo), oblikovalec Lucijan Reščič (desno) pa je govoril o oblikovalskem pristopu pri tej knjigi. (Foto: I. Zoran)

kultura in izobraževanje

V Krki že 15. knjižni sejem

Jubilejni Dolenjski knjižni sejem bo potekal od 11. do 15. maja

NOVO MESTO — KUD Krka, Študijska knjižnica Mirana Jarca in novomeška knjigarna Mladinske knjige tudi letos pripravljajo tradicionalni Dolenjski knjižni sejem. To bo že 15. tovrstna prireditev, in ker bo tudi jubilejna, bo v galeriji Krke v Ločni, kjer bo prodajna razstava knjig — celotna produkcija slovenskih založb od lanskega maja naprej, več kulturnih dogajanj. Letos bo sejem nekaj tednov prej kot običajno, in sicer ga bodo odprli v ponedeljek, 11. maja.

Slovensna otvoritev jubilejnega 15. Dolenjskega knjižnega sejma bo torej omenjena dne, začela pa se bo ob 19. uri. Gost otvoritvenega večera bo slovenski pisatelj Boris Pahor iz Trsta, letošnji Prešernov nagradjenec za književnost. Nastopil bo tudi mešani pevski zbor Krka pod vodstvom prof. Jožice Bračič.

V sredo, 13. maja, tudi ob 19. uri, bo na knjižnem sejmju predstavitev pokrajinske revije Rast, ki je z nedavno izšlo številko stopila že v tretje leto izhajanja, obenem pa promocija plošče, ki jo je izdal mešani pevski zbor Krka.

V četrtek, 14. maja, prav tako ob 19. uri, bo predstavitev Mohorjeve družbe, najstarejše slovenske založbe, ki praznuje zelo visok jubilej — 140-letnico ustanovitve. Kot je znano, deluje Mohorjeva družba razvejeno, doma in v zamejstvu, in so njeni sedeži v Celju, Celovcu in Gorici.

Zadnja prireditev v okviru letošnjega knjižnega sejma bo v petek, 15. maja, ko se bodo približno ob 13. uri predstavili mladi literati iz novomeške občine.

Napovedane prireditve naj bi dale jubilejnemu 15. Dolenjskemu knjižnemu sejmju dodaten utrip in praznično obeležje. KUD Krka pa izdaja publikacijo, v kateri je z besedo in slikovnim gradivom predstavljen utrip vseh dosedanjih knjižnih sejmov. Publikacija bo obiskovalcem na voljo že prvi dan.

I. Z.

njen ZKO-ju in sploh kulturi. »To preprosto ni res, saj je bila knjiga financirana s sredstvi sponzorjev, kar pa je dala občina, ni šlo na škodo nikogar.«

Reščičeve besede je v celoti potrdil tudi župan Ciril Pungartnik, ki je pristavil, da je občinska oblast izdajo Režunove knjige načrtno podprla, ker je bila takšna knjiga v občini pač potrebna. »Knjiga Naši kraji je v prvi vrsti namenjena našim občanom, prebivalcem v teh krajih. Sodim, da bi jo moral dobiti vsaj tretjina vseh gospodinjstev. Cena 2000 tolarjev bi ne smela biti previsoka, še zlasti ne, ker je plačljiva v obrokih.« Takšnih misli je trebanjski župan, ki je že poskrbel, da so Režunovo knjigo dobili vsi poslanci občinske skupščine, še prej pa pobaral prenekatero podjetje za sponzorski delež zanj. Toda Ciril Pungartnik misli tudi že za naprej in pravi, da knjiga Naši kraji ni zadnja iz prizadevanja, da bi v trebanjski občini pripravili in natisnili še kaj. Omenil je, da bi bilo dobro izdati še kak zbornik, s čimer bi se še popolneje zaokrožila predstavitev občine na različnih področjih.

Na koncu še tole. Občina Trebnje ima svojsko funkcijo na stičišču tranzitnih tokov, različnih gravitacijskih območij, ki potrebuje večjo pozornost od dosedanje. Ta prijazna pokrajina, ki je bila skozi vso zgodovino prizorišče izjemnih dogodkov in ob tem doživljala velike spremembe, se pravzaprav šele z Režunovo knjigo celoviteje predstavlja bodočemu turistu, poslovnežu, naključnemu obiskovalcu in razgledovalcu po njeni zanimivi naravni in kulturni dediščini. Prav tako domačinu, učencu in učitelju.

I. ZORAN

Pešačenje obujamo od mrtvih

Janez Penca že vrsto let kot pedagog-anglist, športnik in telesnovzgojni strokovnjak pozna nezadovoljivo stanje naših množičnih ljudskošportnih aktivnosti. Nanj smo se obrnili z vprašanjem, kakšna je razlika med bogatim in dobrim življenjem.

— Na koncu uvodne besede Vaše knjige »Trideset tisoč korakov«, ki ste jo izdali v samozaložbi 1987, ste zapisali, da je »vredno posvetiti nekaj korakov treniranju, ki izničuje dejavnike tveganja srčne bolezni.« Kakšen je bil odmev na knjigo?

»Odmev na knjigo je bil tak, kakršna je naklonjenost ljudi tekaški rekreaciji v različnih koncih Slovenije. Največ ljudi se mi je s prošnjo za knjigo oglašalo iz Ljubljane pa iz Koroške, Gorenjske, Štajerske in Primorske. Dolenjska je na zemljevidu rekreativnih dejavnosti Slovenije bela lisa in povsem v skladu s tem je bil tukajšnji odmev na knjigo — nič.«

Več bi se dalo povedati o tem, koga je knjiga najbolj zanimala. Naročali so jo predvsem rekreativni tekači pa tudi pravi maratonce, ki so se hoteli pripraviti, ali so že posrkali vse tekaško znanje tega sveta ali pa je morda v njej še kaj njim neznanega. Nekako najbolj mi je šlo do srca to, da jo je s svojimi pacienti opazil dr. Janez Rugelj, jo vključil v program rehabilitacije z alkoholom zasvojenih in da so ti ljudje v njej našli koristen priročnik. Podobno so jo uporabili tudi na Koroškem.

Glavno merilo za odmevnost knjige pa je, kako hitro je pošla: 2000 izvedov je brez posebnih tržnih prijemov šlo v prvem letu po izdaji, tako da je ostalo še kakih 20 knjig.«

— Če je bila Vaša knjiga iz 1987 namenjena ožjemu krogu rekreativnih tekačev, pa ste se z lanskim prevodom knjige »Hoja za zdravje in moč«, ki je 1988 izšla v ZDA, odločili pomagati veliko širšemu krogu ljudi. Delo govori o novem odnosu do hoje sploh — o športni kulturi ljudstva. Pri tej še nismo prišli daleč, kajne?

»Žalostno je, da je treba nekaj tako naravnega, kot je pešačenje, že skoraj obujati od mrtvih. Čuden čas živimo. Poznamo vse napake, ki jih je naredil razviti svet, in imamo vse naravne prednosti, ki so jih razviti žrtvovali razvoju, preden so spoznali, da razvoj in napredek nista eno in isto. In vendar hočemo delati prav vse napake, ki jih je pred nami delal tako imenovani razviti svet! Razvoj je, da si kupimo avto, napredek je spoznanje, kdaj je res nujno, da ga uporabljamo, in kdaj je bolje za nas in okolje, da ga pustimo v garaži ali da se mu celo povsem odpovemo.

Odnos do hoje je zmaličen. Nekateri jo pojmujejo kot kazen. Tak odnos imajo do nje že celo otroci, pa ne samo tisti, katerih starši so se vdali avtomobilu. Drugi jo ponujajo kot tableto, zdravilo, s katerim bomo odpravili vse; kar se slabega dogaja duhu in telesu. Čeprav je zadnje pojmovanje hoje veliko bolj spodbudno kot prvo, bi bilo najbolje, da bi hojo imeli za to, kar je: del naravnega življenja, ki odločilno prispeva k samozadostnosti in k temu, da našega planeta ne bo razneslo od življenja za potrošnjo in razvoj.«

— Profesor Drago Ulaga nas v nešteti spisu vedno znova vabi k humani naravnosti za višjo stopnjo ljudskega zdravja. Stoletnik Blaž Ranca mu je zaupal, da je še po praznovanju stoletnice s popotno palico prehodil približno tri kilometre na dar. Tudi novomeški rojak Leon Štukelj, naš znani večkratni olimpijski in svetovni prvak, ki je lani v jeseni slavil 93-letnico, se še vedno vsak dan mladostno ogreva po mariborskem parku in prizadevno skrbi za dobro umsko in telesno zdravje.

»Hoja gotovo deluje tudi terapevtsko, zato ker je ves človekov čas pošastno natrpan z nesmisli, umetno ustvarjenimi potrebami. Človekovo telo sploh ne more dohajati bliskovitih sprememb življenjskega sloga, do katerih je prišlo v približno zadnjih sto letih. Organizem se hoče še vedno obnašati tako, kot se je desetisoč let; tega globokega biološkega spomina mu sto let »razvoja« ni moglo zbrisati. Zato so ljudje, ki živijo tako kot Leon Štukelj, profesor Ulaga in drugi katerih imen ne poznamo, bolj uglaseni z izvornimi življenjskimi toni, ki pomenijo vračanje k samozadostnosti, kot večina, ki časti avto, naslanjač, cigareto, kavo, alkohol in veliko predobro hrano.«

— Čemu sodoben človek svojim korakom k zdravju namenja tako malo časa in razmišljanja, hkrati pa ga nenehno zaposlujejo vsakdanji nesmisli?

»Človek si malike dela sam. Ste že kdaj videli

reklamo, ki bi poudarjala, da je pravi moški tisti, ki dobro pešači? Ne, pravi moški se vozi v novem modelu avtomobila! Ta avto je vitek, se giblje prožno, ima boke, je pravcavo živo bitje, navadno ženska. Pravega moškega in ženske vidite v televizijski reklami. Njune kreposti so kajenje priznanih znamk cigaret, šofiranje in naslednji vzorec razmišljanja, ki nam ga tudi v TV reklamah ponujajo Slovenija ceste tehnika: »Kako bi šele bilo lepo, če bi na Krvavec lahko prišli z avtomobilom!«

Za preproščino te vrste mora biti človek malce bebast in prodan. Upor zoper njo pa je lahek. Izvedemo ga lahko samo na osebni ravni. Ena izmed prvin tega upora je, da spet shodimo. Kaže, da se bodo vse velike stvari v zvezi s samozadostnostjo, to je z življenjskim slogom, ki čim manj moti naravni potek stvari, zgodile na osebni ravni. Da, hoja je korak k boljši ozaveščenosti in k bolj občutljivi odgovornosti za to, da nam je dano živeti na tem planetu.«

— Pogostokrat občudujemo ljudi v odmaknjenih letih, ki so kljub tegobam življenja ohranili zdravje, notranjo silo in mir, modrost in tiho srečo. Tudi zanje najbrž velja dognanja športnih strokovnjakov, kardiologov, internistov, psihiatrov, ortopedov in drugih specialistov doma in po svetu: da se namreč vsi in v vseh letnih časih lahko odločimo za redno, živahno hojo v naravo. Ob prebiranju Vaše knjige se človek začudeno vpraša, kako malo prav za-

računalniška delavnica

Da ne bodo kup železja

Osebnih računalnik je postal sestavni del našega življenja in nanj se je pač treba vsaj nekoliko spoznati; težko si zamišljamo, da dandanes človek ne bi uporabljal tega elektronskega pomočnika, ki mu pri delu na najrazličnejših področjih marsikaj olajša, marsikaj pa sploh šele omogoči. Opremljenost z osebnimi računalniki po naših ustanovah in podjetjih je dobra, vendar sam nakup računalnikov nič ne rešuje, na njih morajo teči uporabni programi, s katerimi je pa treba znati delati. Prav tu se dostikrat zatakne; ljudje se nekaj sami naučijo, pogledajo k sosedom, kako gre njim od rok, v lastni režiji pripravijo kakšen tečaj ali svoje ljudi pošiljajo v Ljubljano in še kam, kjer delujejo računalniške učilnice, ali pa se zaradi neznanja računalnikov ogibljuje. Dolenjcem od tega tedna naprej ne bo več treba daleč na pot po računalniško znanje, v Novem mestu so namreč na Cesti herojev v stavbi osnovne šole Center odprli računalniško učilnico. Učilnico je odprlo podjetje Opus iz Kranja, ki ima svojo poslovno enoto v Novem mestu. Njen vodja Miha Fabjan je povedal, kako je prišlo do ustanovitve učilnice pri nas.

»Podjetje Opus, ki je eno prvih tovrstnih zasebnih podjetij v Sloveniji, se že pet let ukvarja z računalniškimi inženiringom, se pravi z izdelovanjem, sestavljanjem in servisiranjem računalnikov, računalniške opreme, elektronskih naprav in perifernih enot, s prodajo in izposojajo strojne in programske računalniške opreme in z izvozom in uvozom, posreduje pa tudi znanje s področja računalništva. Svojo razvojno strategijo je torej usmerilo ne samo v posredovanje opreme, temveč tudi znanja. V ta namen je razvilo lastno mrežo učilnic na ozemlju Republike Slovenije. Doslej je ustanovilo dve računalniški učilnici, prvo v Kranju in zdaj še eno v Novem mestu.«

— Kaj nudi novomeška računalniška učilnica in kakšna je njena oprema?

»V Opusu smo se odločili, da bomo šli v kar se da kakovostno opremo in svojim uporabnikom ponudili izobraževanje tudi za najzahtevnejše programske pakete. Učilnica je zasnovana tako, da ima vsak slušatelj na voljo svoj računalnik, ki je dovolj zmogljiv, da na njem tečejo tudi takšni programi, kot so vse bolj priljubljena okna oziroma windows. V novomeški učilnici imamo osebne računalnike s procesorjem 386/25 in VGA grafiko, z miško in laserskim tiskalnikom. Izobraževanje poteka v skupinah od 12 slušateljev, kar je po našem mnenju še dovolj majhna skupina, s katero je mogoče kakovostno delati. Predavatelju redno

prav vé o hoji, ki je naša najbolj naravna prirojena telovadba.

»Hoja je popolna dejavnost šele, ko izkoristimo vse njene duhovne, telesne in fizikalne razsežnosti. Šele ko človek hodi po več ur skupaj, začuti, da se je otresel informacijske navlake, ki jo hočeš nočeš sliši in vidi, čeprav je ne poslušata in ne gledata.

Fizikalni razsežnosti hoje sta razdalja in čas. Lahko se vam zgodi tako, kot se je meni, ko sem s skupino prijateljev v snegu iz Novega mesta čez Trdinov vrh pešačil v Metliko. Začeli smo ob sedmih zjutraj, se vmes dvakrat ustavili in ob štirih prispeli na železniško postajo v Metliko. Prisegel bi, da od jutra do štirih popoldne niso minile več kot štiri ure. Pa jih je devet.

Drugo začudenje, ki ga zmeren in vztrajen pešec doživi po dnevu hoje, je razdalja, ki jo je premagal, ne da bi bil na smrt utrujen. Seveda velja to za človeka, ki je hoje vajen, ne za začetnika.

In še nekaj, kar bi morali vedeti predebeli ljudje. V dnevih dolge hoje je človek zadovoljen z zelo malo hrane. Če hodi po gozdovih, kjer vdihava vonj drevesnih smol in svežega ali trohnečega listja in lesa, in po travnikih, kjer ga poživlja veter, se napoji zraka, in ko se pod večer vrne domov, se mora samo upreti navadi, ki ga sili za mizo, pa je že naredil velik korak k najbolj naravni obliki hujšanja. Ta se ravna po preprostem pravilu: porabiti moramo več energije, kot je vnašamo v telo.

Glavna duhovna pridobitev hoje se mi zdi njen prijazen odnos do okolja. Hoja je ravno dovolj hiter način potovanja, da v nekaj urah prepotujemo tudi po 15 ali 20 kilometrov, a ravno prav počasen, da vtise, ki jih na poti dobivamo, v mislih predelavamo in čustveno doživljamo. Hoja vzgaja človeka za zmerno, obrambno, sebi in bližnjemu nenevarno življenje.«

— Izboljševanju gibalnih zmogljivosti in aktivnemu zdravju se nihče med nami ne želi odpovedati. Seveda pa se je treba za to odločiti, saj mora, kot pravite v prevodu knjige, »prvi korak narediti vsak sam.«

»Hoje in s tem v zvezi bolj organskega ter manj sestavljenega življenja ni mogoče kar vcepiti s pridigovanjem množicam. Vsa se mora sam potru-

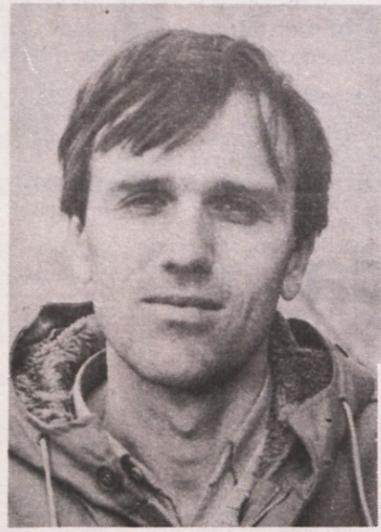

FOTO: A.BARTELI

ditu in v sebi ustvariti tako razpoloženje, da bo shodil, ne da bi za trenutek pomislil, da s hojo jemlje tableto ali da se z njo kaznuje.«

— Družine, ki so se s podeželja preselile v mesto, so ohranile prejšnje delovne navade. »Staroselci« v mestih jih nimajo več; celo mladina na splošno ni navdušena za telesno vzgojo.

»Mladine športi, kjer o dosežku odločata intenzivnost in trajanje porabe energije, ne navdušujejo. Prav energijski športi, to so vzdržljivostne preizkušnje, pa so za oblikovanje osebnosti najdragocenejši. Vzajajajo namreč potrpežljivost, ki je pomembna za doseganje dolgoročnejših ciljev, ponos v premagovanju naprežanja, da ne rečem trpljenja, in delovno trmo. Kdor vse to ima, mu ne manjka glavne lastnosti, ki bortuje ustvarjalnosti v življenju. In ta je — samospoštovanje.

Mladina pri izbiri športa naseda reklamam. Ta pa igra na slabosti, nečimnost in lenobo. Njene rešit-

naše korenine

»Franc, kaj bomo pa z berglami?«

Nočne ptice pravimo ljudem, ki do jutranjih ur poslušajo radijski program z muziko ter telefonskimi klici in razglabljanji na najrazličnejše teme. Eni delajo to zato, ker jim slušbene obveznosti ne pustijo, da bi zatisnili oči, drugi, ker je njihov življenjski utrip nekoliko drugačen od poprečnih ljudi, nekateri pa tudi zato, ker jih bolečina vrže iz že pričete spanja. K tem zadnjim sodi Franc Kolenc, kmečki sin iz Gorenjega Globodola pri Mirni Peči. »Po glasu jih takoj spoznam, napovedovalce in tiste, ki redno kličejo v to oddajo,« pravi Franc. »Ko postanejo ponoči bolečine v sklepih premočne, se zbudim. Prižgem radio in ponavadi poslušam do jutra.«

Franc ima petinštirideset let in od osmega leta naprej boleha za sklepno revmo. Prišlo se je z otečenim kolenom, končalo pa s številnimi operacijami in zakrčenimi udi. Z leti je splahnelo upanje, da mu bo medicina lahko toliko pomagala, da se bo spet postavil na lastne noge. A je Franc kljub dolgoletnemu trpljenju ohranil dobro voljo in veder obraz. Prilagodil se je, vseeno pa mu seveda ni.

Z lesenimi berglami hodi po vasi, rad se pogovarja z ljudmi, opazuje in posluša, zato marsikaj ve, tako da je živa kronika domačega kraja. Otroci, domači in vaški, ga imajo radi. »Zanimivo se je z njimi pogovarjati. Tako po svoje razmišljajo. Franc, zakaj si pa ti pri nas?« me vpraša mali Primož, eden od treh bratovih otrok. Pa mu odgovorim, da zato, ker je tukaj doma tudi moj oče, in že razume. Potem pa me vpraša: »Kaj bomo pa s tvojimi berglami, ko boš umrl?« V peč jih boste vrgli,« mu odgovorim. On pa: »Kaj pa vijaki, ti ne gorijo?« Kakšne probleme si delajo otroci!«

Franc bolezen seveda hudo bremeni, odpira pa mu tudi nova obzorja: »Zdrav človek nima časa opazovati. Kar naprej nekam hiti in se ne more stvarem popolnoma posvetiti. Jaz lahko ure strim v čebele in opazujem njihovo obnašanje ali pa kure na dvorišču, pa spremembe nad globodolskim nebom. Tako se človek tudi veliko nauči, več razume in zna stvari logično povezovati. Spremembo vremena začutim v sebi pa tudi po drugih znamenjih v naravi.«

Svoj čas se je Franc veliko zadrževal ob vaški mlaki, ki je bila tik ob Kolenčevi stari hiši. K njej so vaščani vodili živino napajati, ob njej so se večerih zbirali vaški fantje k pesmi in igram, ko je njihov trušč utihnil, pa so se s svojo pomirjajočo pesmijo oglasile žabe. To je bil nočni program, ko v Globodolu še ni bilo elektrike in radia. Prav v tistih časih teče pogovor ob kuhinjski mizi, kamor se zvečer zgrne vsa Kolenčeva družina: Franc, njegov brat Janez z ženo in otroki Simono, Primožem in Janjo ter mati Alojzija in glava družine, devetin-

ve so trenutne, predvsem pa nimajo denar. Tega, kar daje hoja, ne moreš kupiti.

Ne vidim vsesplošnega recepta za vzgojo mladine za hojo in podobne športe, vem pa, da se da največ narediti tam, kjer se za otroka dogajajo najpomembnejše stvari: v družini.«

— Marsikoga med nami je sram, da bi se odločil za redno vsakodnevno živahno hojo v naravo. Bomo res postali »sedeče ljudstvo«, ki pred TV sprejemniki v copatah preživi pretežni del prostega časa? Kam pelje vse to?

»O pridobivanju množic za hojo in za druge naravne oblike potovanja, od katerih je na primer veslanje samo še šport, mislim naslednje: Z množico se ne da narediti nič! Vse mora temeljiti na posamezniku. Imeti opravka z množico je lahko cilj politika. V tem »opravku« ti ni mar za tiste, s katerimi se »sporazumevaš«, ampak le, kaj boš z njimi naredil zase. Množico lahko tako le zmanipuliraš, sporazumevati se z njo ne moreš. Sporazumevati se pomeni graditi odnos s posameznikom.«

— Slovenski telesnovzgojni delavci ponovno opozarjate, da smo kljub vsem dosežkom vendarle še vse premalo naredili, da bi naše življenjske kvalitete usmerili na boljše. Ne zavedamo se, da »brez hodilne kulture človeka ne moremo doseči športne kulture ljudstva« — pri vsem tem pa je prva brezplačna, a zanesljiva pot do dobrega zdravja.

»Za boljše življenje je treba spreminiti veljavna merila, s katerimi ocenjujemo, kaj je dobro življenje. Če je to z avtocestami preprejena Slovenija, če to pomeni asfalt v gozdovih, cesto na Krvavec in Veliko planino, potem se hoji in športni kulturi slabo piše. Če bo merilo število pešpoti, kolesarskih steza, rek, ki bodo dovolj čiste za plavanje, in velikost rezervatov, kjer ne bo dovoljeno posegati v naravni red stvari, bo dobro. Ne smemo si želeli bogatega, ampak dobro življenje.«

TONE GOŠNIK

Miha Fabjan

pomaga še njegov pomočnik, kar omogoča individualno delo z vsakim posameznim slušateljem.«

— Komu je učilnica namenjena; samo vašim strankam ali je odprta za vsakogar, ki se želi vključiti v izobraževalne programe?

»Računalniško izobraževanje Opus je namenjeno vsem, ki si žele nabrati nekaj računalniškega znanja. Tudi starost ni važna, čeprav so naše računalniške učilnice namenjene predvsem osnovnošolski in srednješolski mladini. Poučevanje je odprtega tipa, kar pomeni, da nas lahko starši kadarkoli obiščejo in si ogledajo, kako poteka delo in kako njihov otrok napreduje.«

— Programov računalniškega izobraževanja imate več, med njimi je tudi celoletna računalniška šola. Kakšni so ti programi?

»Celoletna računalniška šola je namenjena osnovnošolcem. Predznanje računalništva ni potrebno, vse prijavitelne kandidate sami preskusimo in razvrstimo v različne zahtevnostne skupine. V šoli se učenec nauči uporabljati operacijski sistem dos in windows, programirati s basicom in pascalom ter uporabljati računalnik pri risanju slik in oblikovanju besedil. Učenec novo znanje sproti prenaša v prakso in ga združuje z znanjem, ki ga pridobiva v osnovni šoli pri učnih predmetih, od matematike do zgodovine. Pouk traja celo šolsko leto po dve uri na teden. Drugi programi so prilagojeni znanju in potrebam tečajnikov. Organiziramo tečaje za polne začetnike, ki se seznanijo z osnovami računalništva, tečaje za seznanje z operacijskim sistemom dos in windows, tečaje za spoznavanje programskih paketov wordstar, quattro pro in dbase III+, torej najbolj razširjenih in znanih urejalniških besedil, preglednic in podatkovnih baz.«

— Kdaj bo stekel pouk?

»S celoletno šolo bomo začeli letos jeseni, v pis bo junija, dotlej pa bodo mladim namenjene deseterne računalniške delavnice, kjer se bodo lahko naučili osnov za delo z računalniki. Tečaji za podjetja in ostale pa bodo stekli te dni. Prijave že zbiramo.«

M. MARKELJ

FOTO: T.JAKŠE

jutra do večera. Pri premožnejših so imeli štirje s cepci en teden dovolj trdega dela. Treba je bilo kar stisniti zobe ob skromni hrani, da je človek zdržal do »likofa« s pečenim petelinom in drugimi dobrotami. Z leti se je Franc priučil tesarstvu, kar je vrglo več. »Prva leta, ki so v sva se poročila, sem komaj čakala, da je šel s skupino na gradnjo, saj denarja ni bilo kje dobiti,« pravi mati Alojzija.

S težko tesarsko škatlo na hrbtu, v kateri je bilo potrebno orodje, je oblezel vs Dolenjsko, pa še del Hrvaške po vrhu, dnevni zaslužek je bil boren, 16 dinarjev, komaj za kilogram sladkorja. »Hrana je bila za tako težko delo kaj slaba. Spominjam se, da smo pri Kočevjarjih na Brezjah, kjer je komaj kdo razumel slovensko, cel teden trikrat na dan dobili samo žgance. Šele za likof so nam dali kruha, ki so ga imeli Kočevjarji zares dobrega,« pripoveduje Franc Kolenc starejši.

Precej takih in podobnih zgod, ki jih vedo ali so jih vedeli povedati v Globodolu, tej skrivnostni dolini sredi gozdov in vinskih gor, Franc že pozna. Za delo res ni, ima pa dober spomin in jezik mu dobro teče, zato bo lahko s svojim pripovedovanjem o starih časih in razglabljanjih o današnjih potešil še veliko radovednih otroških oči.

TONE JAKŠE

NAGRADA V ŠENTJERNEJ IN ŠMARJEŠKE TOPLICE

Žreb je izmed reševalcev 15. nagradne križanke izbral ANICO SELAK iz Šentjerneja in LOJZKO ŠENK iz Šmarjeških Toplic. Selakovi je pripadla denarna nagrada 1.000 tolarjev, Šenkova pa bo prejela knjižno nagrado. Nagradjenkama čestitamo. Dobitnico denarne nagrade prosimo, da nam čim prej sporoči svojo enotno matično številko (EMŠO) in številko ali tekočega računa ali žiro računa ali hranilne knjižice, da ji bomo nagrado lahko kar najhitreje nakazali.

Rešite današnje križanko in reševce pošljite najkasneje do 11. maja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 17!

REŠITEV

15. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravila rešitev 15. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: LOS, VREČAR, IONOSFERA, JANEZ, EPOS, FAR, MENA, DRNOVŠEK, VAT, TER, SD, POROG, KISARKA, ENORMNOST, TON, RED, AAR, ILIRI, OGI, RAVNINEC, NANA, ANSA, ACA.

prgišče misli

Človeška pravica vsake družine je, da ima otrok, kolikor jih hoče. Nima pa pravice pošiljati računov za njihovo vzdrževanje sosedom.

M. MARKOVIČ

Javnost je edini zgodovinski subjekt, ki lahko odločilno vpliva na zgodovinske dogodke in blokira monolitizem, avtarkijo, korupcijo, nacionalizme, centralizirano politično odločanje in druge smrtne grehe naše družbe.

S. ZAJC

nagradna križanka

17

DOLENJSKI LIST	SLOV. SKLADATELJ (UBALD)	STREL V ČRNO	GLASBENO DELO	VZDEVEK IGRALCA RADKA POLIČA	AVTOR J. UDIR	AVSTR. PESNIK (RAINER MARIA)	OBER	SEDEŽ	ZAKUPNINA OD ZEMLJIŠČA
IDEAL					PLEME				
RIBICA KEM. SIMBOL ZA FOSFOR					TRŠČICA VEJALNICA				
ČEBELJA PAŠA NADIH STAROSTI				ZASLON GENOCID					
						LOKAR DANILO GORSKI PRIDELEK			
DOLENJSKI LIST	SNEŽNI ZAMET	JUŽNO-AMERIŠKA STEPA	ORGANSKO TOPILO DELEŽ DRUŽABNIKA	DREVESNA SMOLA (CERKVENO OBREDJE)	RAVEN	NEKD. PORTUGALSKA POSEST V INDIJI			
PREDSTOJNIK MOŠKEGA SAMOSTANA						ZAGOZDA			GR. BOGINJA PREPIRA
FR. FIZIK (DENIS, LONEC ZA KUHANJE POD PRITISKOM)					RIM. CESAR (RAZDEJAL JERUZALEM)				
IZUMRLI GLAVNOŽEC						LEPO VEDENJE LAURENCE OLIVIER			
SPRAVLJANJE						LATINSKI PESNIK (-ANALI-)			
KRADLIVEC					ŽLEBIC V DOGI				BLAGAJNA

praktični KRIŽANJE

Negovani nohti

Del urejenega videza so negovani nohti. Lep noht je gladek, svetel, prosojen, rožnat ter rahlo zakrivljen. Zaradi nenehnega stika z močnimi čistilnimi in detergenti postajajo nohti vedno bolj krhki in lomljivi. Za začetek mora biti pribor za urejanje nohtov res čist. Rezanje nohtov s škarjicami se vse bolj opušta, oblikovali naj bi jih s pilico. Oblika oz. dolžina naj bo praktična. Rezanje kože ob nohtih, ki pogosto povzročata infekcije in njeno »cvetenje«, ni več potrebno, saj se dobi poseben odstranjevalec zanjo. Nohte pomaga utrditi in obnoviti poseben utrjevalec nohtov, pred uporabo laka pa kaže noht zaščititi z zaščito za nohte ali vsaj z brezbarvnim lakom. Odstranjevalec laka naj bo brez acetona, da nohta ne poškoduje in dodatno izsuši. Roka, ki jo bomo brez strahu ponudili v pozdrav, mora biti negovana, z negovanimi nohti!

Pranje zaves

Res, da lahko prah odstranite z zaves s sesalnikom za prah, toda vsaj enkrat na leto, sicer pa po potrebi, jih morate tudi umiti. Manjše zaves lahko operete v pralnem stroju doma, za večje, ki so mokre zelo težke, pa je bolje, da jih odnesete v kemično čistilnico, kjer imajo velike pralne stroje. Zaves iz najbolj občutljivih vlaken operete na roke. Sicer pa morate biti pri pranju zaves, ki niso iz enakega materiala, zelo pazljivi, saj se lahko zgodi, da se eden skrči, drugi pa ne. Zaves iz rajona ali svile ne smete namakati, zaves iz bombaža pa pred obešanjem rahlo nategnete, da bodo zaves in obrobe pravilno visele.

Kremna krompirjeva juha

Krožnik goste, nasitljive in domiselno pripravljene juhe vedno tekne. Za krompirjevo kremno juho potrebujemo: 50 dag krompirja, 8 dag masla ali margarine, 3 žlice naribanega parmezana, kisló smetano, 1,5 l mesne juhe iz kocke, 1 žlico moke, 1 por, 2 jajci, na maslu ali margarinu prepražene kruhove kocke. Oplupljen in na četrtine narezan krompir zalijemo s toliko mesne juhe, da je pokrit. Kuhamo ga do mehkega. V kozici na maslu prepražimo narezan por. Dodamo moko in med mešanjem zalijemo s preostalo moko. Pretlačimo kuhani krompir in ga damo nazaj v juho, prilijemo juho s porom in zmešamo. Vse skupaj kuhamo še 1/4 ure. V jušniku razvrkljamo jajci in malo soli, dodamo smetano in parmezan. Mešamo z metlico za stepanje in postopoma prilivamo vrelo juho. Juho postrežemo z opraznimi kruhovimi kockami.

Izselitev deževnika

Marsikatera ljubiteljica lončnega cvetja se zgodi, ko pri presajanju ali na kak drug način opazi, da ima v lončku ali koritu glisto (deževnika). Takoj je seveda ta žival okrivljena za to, da rastlina slabo raste ali celo propada. Pa ni tako! O tem, kako je ta živalca lahko koristna, nas bo naš svetovalec Martin Zupančič, vrtnar iz Birčne vasi, poučil kdaj drugič. Je pa res, da deževnik v lonček ali balkonško korito ne sodi. Kako se ga znebiti? Rastlino lahko presadimo v drugo zemljo, ker pa te ni mogoče parjene ali drugače sterilizirane kupiti, je velika možnost, da se nam bo ponovno zalegal. Če korito (lonček) postavimo v toplo vodo (40-45 stopinj C), deževnik prileze na površje in ga s pin-ceto odstranimo.

Kakšne so dajatve

Pri uvozu novih avtomobilov zaenkrat še ni sprememb, torej jih lahko uvažajo tudi privatne osebe. Glede dajatev, prometnega davka in carine, delimo avtomobile v dve kategoriji. V prvo sodijo avtomobili z bencinskim motorjem prostornine do 1,8 in dizelskim do 1,9, v drugo pa vozila z večjimi motorji. Za prvo kategorijo je treba plačati 20-odst. prometni davek, za avtomobile s katalizatorjem 16%, za drugo pa 32% oziroma 25,6%. Skupno je treba za uvožen avtomobil v prvi kategoriji brez katalizatorja odšteti 46% dajatev na osnovno ceno, s katalizatorjem pa 42%, za drugo kategorijo pa 58% oziroma 51,6%. Imeti katalizator se torej splača.

poti k zdravju

V boju proti infarktu

Zamašene koronarke oziroma venčne žile, ki dovajajo srčni mišici kri in z njo kisik ter druge za delovanje potrebne snovi, so poglavitni vzrok za veliko število srčnih kapi. Srčne bolezni so sploh glavni vzrok smrti med prebivalstvom razvitega sveta, kjer se ljudje na splošno premalo gibljejo, ob tem pa uživajo z maščobami prebogato hrano. To je ob kajenju, visokem krvnem tlaku in stresu dejavnik tveganja, saj pripomore, da se v krvnih žilah tvorijo obloge. Obloge na stenah žil se nabirajo leto za leto in počasi ožijo prostor za neoviran pretok krvi. Če srčna mišica ne dobiva dovolj potrebnih snovi in kisika, začno srčne celice odmirati, propadanje srčnega tkiva zaradi slabe prekrvavitve pa lahko pripelje do usodnega infarkta.

Zdravniki so dolgo menili, da je nabiranje oblog neustavljiv proces. V sedemdesetih letih so ameriški in evropski raziskovalci v celi vrsti raziskav ugotovili, da je mogoče z dieto in zdravili zmanjšati in zaustaviti nabiranje oblog na stenah žil ter tako preprečiti nastanek infarkta. Eno takih zdravil je lovastatin (pri nas artelin). Pred kratkim so v ZDA opravili raziskavo, s katero so potrdili, da to zdravilo ob hkratni dieti učinkovito zmanjša nevarne obloge v koronarnih arterijah. Raziskava bi morala trajati dve leti, vendar so jo zaključili že po

zaključeni prvi stopnji, ker so bili rezultati dovolj zgovorni. Milijonu ljudi, ki v ZDA že jemljejo lovastatin za znižanje stopnje holesterola v krvi, se bodo pridružili novi milijoni ljudi po vsem svetu. O tem so raziskovalci prepričani oziroma jih je prepričala omenjena raziskava.

Strokovnjaki sicer pričakujejo, da bodo dobili povsem nesporne rezultate o delovanju tega zdravila na čiščenje venčnih žil šele potem, ko bodo več let spremljali učinkovanje lovostatina pri večji skupini ljudi, toda že dosedanje raziskave so dale take rezultate, da je zdravilo mogoče brez zadreg priporočiti. Zdravniki menijo, da bodo z dieto in zdravilom lovastatin pomagali mnogim ljudem, ki so ogroženi zaradi nabiranja oblog v žilah, hkrati pa bodo tako prihranili tudi precej denarja, saj pri mnogih ogroženih bolnikih ne bodo več potrebne drage operacije odstranjevanja oblog in koronarnih premostitev.

Zdravljenje s lovastatinom traja dlje časa, najmanj eno leto, predno so opazna večja izboljšanja. Poudarjajo pa, da se mora bolnik uživati tudi primerno prehrano, predvsem tako, ki zmanjšuje krvne maščobe.

MiM

zanimivosti iz sveta

Najstarejše človekove kosti

Znanstveniki iščejo fosilne kosti naših davnih prednikov po afriških divjinah in drugod po svetu, na terenu prebijejo mesece in mesece, ko potrpežljivo raziskujejo s fosili bogata najdišča ali tista, ki obetajo zanimive najdbe, pogosto pa tako naporno delo ne rodi velikih sadov. Izkazalo se je, da se splača nekoliko natančneje pogledati po muzejskih zbirkah, saj se v njih skriva marsikaj dragocenege in še nepoznanega.

Tak primer je z iskanjem fosilnih ostankov človekovih davnih prednikov. Medtem ko so raziskovalci iskali fosilne ostanke po terenu, so ves čas najstarejše človeške kosti ležale lepo v muzeju. Ameriški znanstveniki so namreč odkrili, da imajo v kenijskem muzeju del izredno stare senčnice človeške lobanje. Za kost se je sicer vedelo, da je zelo stara, vendar najdba ni bila natančno datirana. Strokovnjaki so starost kosti preverjali z najsodobnejšim načinom, z argonomi izotopi, in izkazalo se je, da gre za 2,4 milijona let staro kost. Najdba zapolnjuje pol milijona let veliko časovno luknjo, ki je zevala med najstarejšim kamnitim orodjem, ki mu prisojajo starost okoli 2,6 milijona let, in dotlej najstarejšimi znanimi človekovimi kostmi, katerih starost so določili na 1,9 milijona let.

Pošastni morilec

Tudi na vzhodu Evrope so dobili svojega Jaca Razparača, a še grozljivejšega in hujšega, kot je bil legendarni britanski množični morilec, ki je buril in še buri domišljijo ljudi po svetu. V Rostovu na Donu ta čas teče sodni postopek zoper Andreja Čikatila, 56-letnega učitelja in zgledega družinskega očeta, ki je obtožen, da je zverinsko umoril 55 ljudi. Posiljeval, davil in klal je predvsem otroke, deklice in fantke ter mlajše ženske. Moril je, kot je kasneje povedal svojemu psihiatru, iz spolnih nagibov. »Ko sem videl kri in agonijo, sem čutil nasladi in nadaljeval sem z rezanjem in pretepanjem žrtve,« se glasi ena od morilčevih izjav.

Policija je skrivnostnega morilca, ki je strahoval ljudi od Rostova do Svedrlavska in Uzbekistana, načrtno iskala skoraj deset let. Obdelali so skoraj pol milijona osumljenih oseb, med njimi 160 tisoč šoferjev osebnih avtomobilov, ki živijo na jugu Rusije, kjer je množični morilec deloval. Spotoma so odkrili več kot tisoč drugih zločinov, 95 umorov in 245 posilstev.

Na sojenju prihaja na dan, kaj so morale prestati nedolžne žrtve morilske pošasti. Moril je z

nožem, vrvo in zobmi. Žrtvam je posamezne dele telesa rezal z nožem, včasih pa se jih je lotil kar z zobmi. Mučenje je od žrtve do žrtve izpopolnjeval, da je trpljenje trajalo kar najdlje in ob njem tudi njegova sprevržena naslada. Pomislili bi, da gre za povsem neuravnovešeno osebnost, a ni tako; morilec je subtljat, eleganten gospod, kot ga opisujejo sovjetski časniki, in duševno popolnoma prisenben. Mnogih podrobnosti svojega strašnega početja se spominja s presentljivo natančnostjo.

Psihiater Buhanovski, kateremu se je množični morilec izpovedal, pravi, da so bolna nagnjenja posledica strahot, ki jih je Čikatilo doživljal kot otrok. V tistem času, trideseta leta tega stoletja, je v Ukrajini zaradi nasilne kolektivizacije vladala huda lakota in prihajalo je do primerov ljudožerstva. Tudi Čikatilovega mlajšega brata so ugrabili vaščani neke vasi in ga pojedli. Ta dogodek, za katerega je zvedel kasneje, ga je zelo prizadel in obsedel s kanibalizmom.

Sojenje zbuja velikansko pozornost v javnosti. Toda več ko se zve o grozljivih dejanjih ukrajinskega množičnega morilca, hujši je srd javnosti, ki bi najraje kar sama obračunala s pošastjo v človeški podobi, zato mora vojska čuvati sodišče v Rostovu, kjer poteka sojenje.

Papir kot računalnik

Xerox je pred kratkim objavil, da je začel izdelovati računalniško programsko opremo Paper Works, ki omogoča poslovnežem; da se, kjerkoli že so, preko faksa povežejo z računalnikom v svojem podjetju, četudi nimajo s seboj prenosnega računalnika z modemom, kar je bil doslej pogoj za vzpostavitev takšnih zvez. Vse, kar potrebujejo, je faks, poseben obrazec na papirju in Xeroxov program ter seveda povezava računalnika s faksom. Poslovnež lahko po faksu pošlje do svojega računalnika ukaz, ki ga nato računalnik opravi, dobi iz računalnika željeni zapis, tabelo, izračun, dokument ali vanj vpiše nove podatke. Uporabniki si lahko sami naredi papirnate obrazce za posamezne naloge, ki naj jih opravijo njihovi računalniki. Ko se poslovnež odpravi na poslovno potovanje, mu ni treba nositi prenosnega računalnika z modemom, s seboj vzame le nekaj listov papirja, ki mu omogočijo dostop do računalnika in vseh potrebnih podatkov.

»List papirja je pravzaprav postal prenosni računalnik,« pravi John Seely, vodja Xeroxovega raziskovalnega središča v Palo Altu.

Če še ne veste, zoper bolečine deluje tudi Fenalgin

Fenalgin je hiter in učinkovit analgetik. Učinkuje proti bolečinam nasploh, glavobolu in zobobolu, pa tudi pri vnetju živcev, mišic in sklepov, pri boleči menstruaciji in pri zvišani temperaturi.

Stranski učinki so možni le pri pretirani in dolgotrajni uporabi, kar nasplošno velja za vsa zdravila. Previdneje je treba zdravila uporabljati pri otrocih do 14. leta starosti. Otrokom, mlajšim od enega leta in nosečnicam ni namenjen.

Fenalgin tablete prodajajo v vseh lekarnah, dobijo se tudi brez recepta v kompletu po deset ali v škatli s tridesetimi tabletami.

Ranjena lepota

ve to tudi napisati. Sodoben potopis ne ostaja pri opisovanju pokrajine in znamenitosti, kar danes neprimerno bolj predstavi video, dober pisec potopisa mora pod površje videza, izbrskati mora na dan tisto, kar običajnemu turistu uide in česar ne spozna na turističnih dirkah od ene znamenitosti do druge. Korun je spreten pisec potopisov, kar je potrdil uspeh njegove knjige Kondorjev let, znova pa se kot

tak potrjuje z najnovejšo knjigo Stopinje boga Atona, ki je pred kratkim izšla pri Mladinski knjigi.

V knjigo je zajel pripoved o svojih potovanjih po Bližnjem vzhodu. Ta predel sveta, kjer se srečujejo tisočletja, izumirle in še žive kulture, svet, kjer je nastala zgodovina in kjer ob vsakem koraku trčiš ob zgodovino, ta svet starodavnih rek, oaz in mest, ki so najstarejša na Zemlji, ga je pritegnil na poseben način. V njem je odkril dragocen zaklad idej; tu so se porodila poglavna svetovna monoteistična verstva, od že davno izginilega verovanja v Atona do judovstva, krščanstva in islama. Ideje in kulture so se na tem koščku sveta medsebojno oplajale, se bogatile in si nasprotovale, tu se je porodilo kmetijstvo, astronomija, matematika, tu so nastala prva mesta. Korunovo potovanje po Bližnjem vzhodu je tako potovanje po krajih in deželah sednjosti in potovanje skozi plasti davnih in še živih idej.

M. MARKELJ

TELEGRAMI

— Pri založbi Gameš je izšla knjiga POPOTNIK V KRALJESTVU SENC Evalda Flisarja.

— Angelca Žerovnik je pri Zavodu Republike Slovenije za šolstvo in šport izdala knjigo razmišljanj o odrasčanju in življenju sploh — POGOVOR O VZGOJI.

— Založništvo tržaškega tiska je izdalo knjigo razprav škofa Lovrenca Bellomija MEJE IN MOSTOVI.

Luč sveta je zagledal v Liki, kjer je njegova mati, pregnanka, učiteljica, otroštvo preživel ob slovenskem morju, po maturi na koprski gimnaziji pa je v Ljubljani študiral prav in primerjalno književnost. Poklicno se je zapisal novinarstvu, obenem pa se odzival na notranji klic literata. Pisal je pesmi in prozo, veliko tovrstnih izdelkov tudi objavil, ko pa je za samostojen natis pripravil okoli sto pesmi, izida svojega knjižnega prvenca ni več dočkal. Nenadna težka bolezen mu je pretrgala nit življenja. Bil mu je devetindvajset let.

To je bil Niko Župan, eden od mnogih, ki so prežodaj omahili. Pesmi in proza iz njegove zapuščine pa so še naprej izhajale, večje število v reviji Primorska srečanja. Nedavno je pri koprski reviji Fontana izšla zbirka njegovih pesmi Korak do sonca, ki pomeni prvo celovitejšo predstavitev dela tega pesnika. Z izidom knjige so obeležili dvajsetletnico smrti Nika Župana.

Za Županovo poezijo, predstavljeno v pričujoči zbirki, je značilno, da je na eni strani zaznamovana s slutnjo bližnje smrti (to noč / sem doživljal / svojo smrt), na drugi strani pa popolnoma predana drugemu, ljubljenu bitju. Gre za obravnavo tematike, ki ni nova, vendar pa pri Županu odnos do ljubezni in smrti ni nekaj splošnega, temveč izrazito osebnega, iz lastne bridke izkušnje. Izpoved je podana z izbranimi in grenko lepimi podobami. Pesnik, utrujen ali z dolgočasen od »ljubezni«, za katero ne ostane nič, skoraj groženo zapiše, da »taka si kot / pissiro / čeprav mokrijo tisoči / vanj / ostane vedno / čist in svetel«.

Kot pesnik je bil Niko Župan svojiski samohodec in vsekakor obet za slovensko poezijo, ki pa mu ni bilo drago, da bi se izpel. Tudi zato se nam, ki zdaj prebiramo njegov Korak do sonca, zdijo vse njegove pesmi še bolj zaznamovane z nečim, kar bi lahko imenovali ranjena lepota.

I. ZORAN

Stopinje boga Atona

Slovenci radi potujejo, vendar ne zna vsakdo iti po svetu z odprtimi očmi in niso vsi enako dojemljivi za spoznavanje in doumevanje drugega in drugačnega, kar se na popotovanjih odpira v pogled in razmislek. Borut Korun, ki potuje že od študentskih let naprej in je obredel lep kos sveta, je eden takih, ki potujejo z odprtimi očmi in dojemljivim umom, ki razume druge dežele in ljudi v njihovi drugačnosti in različnosti, ki ima posluš za njihovo drugačnost, in ki, kar je pomembno, zna

VAŠA

Marija Sušnik: KOLITEV

Kadar so kolili trsje pri Filovem Tončku na Bizeljskem, je bil praznik. Zbrali so se sosedje in prijatelji. Bilo jih je od 10 do 14 čeprav jih ni bilo toliko potrebno. Takoj zjutraj so začeli s šilcem žganja. Nekaj časa so ob tem zdržali, potem je bilo vedno »rdeč« v poličku. Ves dan se je glasila domača pesem in vriskanje. Tudi količi iz drugih vinogradov so odgovarjali, da je odmevalo po gričih.

Ženske pri hiši so imele ta dan posebno nalogo. Vse je bilo treba pripraviti kot za praznik. Najlepši kos prekajenega svinjskega mesa je bil že vnaprej določen za ta dan. Tudi kakšna kura in puran sta se znašla v krušni peč. Obvezna je bila tudi ocvirkova potica.

Pogovori količev so tekli o dobroti lanskega vina in sploh pridelka. Temu podobne so bile tudi pesmi, ki so jih količi prepevali: »Ljubim svoj vinograd in hramček na gričku«.

Trsje je bilo nakoljeno veliko pred nočjo, potem se je začelo praznovanje in petje. Vsi količi so bili tudi dobri

pevci. Marsikateremu ni bilo všeč, ker ni sodeloval pri tem prazniku. Pri takem delu so se gojili topli medsebojni odnosi. Izrazita je bila pripadnost drug drugemu, ki je malce grobo, vendar pa trdno povezovala vaščane, predvsem sosedje. O vsakem so vedeli vse, predvsem pa so vedeli tudi, kdaj je bil sovaščan v stiski. Lahko se je zanesel, da mu bodo pomagali. Kolitev je bila končana šele takrat, ko je imel zadnji vaščan svoje trsje nakoljeno.

Naj me nihče ne vpraša, kako je s tem praznikom sedaj. Pevci so onemeli ali pomrli. Kolje so nadomestili betonski stebri in žica. Včasih so kmetje znali reči, da takrat, ko se dela, ni nobenega blizu, sedaj tudi ni nobenega, ki bi hvalil »rdečega« v poličku. Tu in tam se še kdo spominja takšnega dela v trsju. Sam pa ne dela več ker je prestar ali bolan. Ne odmeva več petje in vriskanje, ker so tudi domačije pod grički prazne. Hramčki so dotrajali, zamenjali so lastnike, ti pa hramčke z vikendi. Preveč se jim mudi, da bi zapravljali čas s sosedji in tudi predrag je beli ali rdeči v poličku.

Monika: MOJ VOJAK

Poznala sva se štirinajst mesecev. Veliko popoldnevo sva preživela vesela, srečna in zaljubljena kot večina najinih prijateljev. Skupaj sva hodila igrat rokolet, veliko sva kolesarila, večkrat sva šla v kino ali v park na krajši sprehod, saj sva oba ljubila mir. Imela sem ga zelo rada in mislim, da je tudi on enako čutil do mene, čeprav je imel prej že nekaj deklet.

Prišel je čas, ko je moral obleči vojaško suknjo in domovini odslužiti svoj dolg. Ob slovesu so obema polzele solze po licih. Nisem si mogla predstavljati, da ga eno leto ne bom videla, da ne bom čutila njegovih rok, ki so me nežno priiskale na prsi in mi mršile lase. Sebi in njemu sem obljubila, da ga bom zvesto čakala, mu pisala in vedno mislila le nanj. Se zadnji objem in poljub, in že je bil na vlaku, ki ga je odpeljal daleč med tuje ljudi, jaz pa sem s solzami v očeh ostala sama.

Pisala sem mu vsak dan. V pismih sem mu opisovala svoja čustva, bolečino, ki me je vsak trenutek presunila, ko sem pomislila nanj. Edino zdravilo za bolečino je bilo pričakovanje, kdaj se bo vrnil in da bova zopet skupaj. Vedela pa sem, da ga bom čakala, pa naj se zgodi karkoli, saj sem ga imela

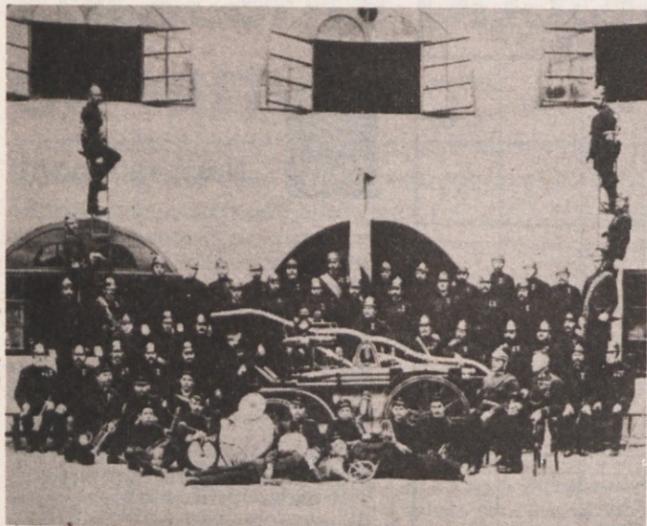
preveč rada, da bi ga lahko kdaj pozabila. Pregloboko je bil zapisan v mojem srcu.

Hodila nisem nikamor, niti med prijateljice. Bila sem le doma, vedno s sliko v roki in z mislimi pri njem. Na zunaj sem bila videti kot kup nesreče, toda na dnu srca je bil skrit delček njega, delček, ki je in bo vedno živel z mano.

Po dolgem dolgem času je minilo tudi to leto. Vsa srečna sem pričakovala svojega dragega. Toda, saj to ni moglo biti res! Ko je stopil z vlaka, se je za njegovo roko držalo dekle, ki jo je spoznal ob vračanju. Takrat sem mislila, da je za mano konec. Srce se je paralo od bolečine, solze so privrele po licih, on pa je šel mimo mene, kot da me ne pozna.

Vse noči sem prejkotala in se spraševala, kje sem naredila napako, saj mi je vendar vseskozi pisal, da me ima rad. Čez štiri mesece me je poiskal. Njegov obraz je bil blede. S tresočim se glasom je rekel: »Oprostite, prosim! Rad te imam. Oprostite mi!«

Moje srce je zadrželo in brez pomisleka sem se mu s solzami v očeh vrgla v naročje.

METLIŠKA POŽARNA BRAMBA — Metlika se ponaša z najstarejšim gasilskim društvom na Slovenskem. Na pobudo ustanovitelja, domačega graščaka, viteza dr. Josipa Savinška, so požarno brambo v Metliki ustanovili 18. septembra 1869. Tej so se že naslednje leto pridružile požarne brambe v Laškem, Ljubljani in na Ptuj, nato v Celju in Mariboru, v naslednjih desetletjih pa še v številnih slovenskih krajih. Na fotografiji so metliški gasilci iz leta 1905. (Pripravila: kustodinja Slovenskega gasilskega muzeja Metlika Marjetka Balkovec)

IX Trdinovih kopiskov

Denar je merilo vsega — Denar je Dolenjecem merilo za vse. Kdor je bogat, je zato tudi veljaven, pravičen, verjeten etc. Očetu umrje dragi sinko. Otožen veli, da bi bil zgubil raje 500 forintov ko njega - to je tedaj otročja cena. Gospodar, ki je izgubil dobrega posla, je djal, da bi dal raje 200 forintov. Zgubo prijatelja cenil je nekdo na 300 forintov.

Dolenciada — Dolenjec kaj rad draži, hujska in nagaja, često ne iz zavisti ali jeze ali kakega drugega vzroka, ampak zato ker ga veseli, če človeka ujezi. Občujejo ljudje tod preradi tudi s človekom sumnega in slabega značaja, tako da bi se moglo soditi, da sami niso ni bolji, kar pa ni res. Zdi se jim težko ogibati se znanca, če je prav malo vreden. Dolenjec skuša ovohati in izvleči iz človeka vsako skrivnost, sam pa se razodene hembrano nerad prav do dna.

Sodnike hoče ostre — Sodnike hoče Dolenjec imeti ostre, osorne, neizprosne, sicer mu ne imponirajo. On se jih ne boji in jih ne spoštuje.

Pozdravljanje — Zvečer v mestu v stranskih ulicah samotnega šetalca ženske kaj rade pozdravljajo, pa menda ne iz kakega mesenega namena ali kali? Kmetice pozdravljajo navadno že po dnevu, tedaj iz uljudnosti.

Lahkomiselni v sreči — Dolenjke često, če je kaj imetka, zapravljajo z možem vred. Ko pa gre hišica na boben in gre premoženje rakom živžgat, pa glej čuda - naenkrat so najbolj brižne, noč in dan pehajoče se gospodinje, ki otroke izvrstno odreja in jih srečno h kruhu pripravljajo. Slovenec sploh laglje prenaša nerečo nego srečo. V sreči je dostikrat lahkomiselni in poreden, nesreča ga izmodri in očisti, medtemo ko nerodnega Nemca še bolj demoralizira.

Nekatera najpomembnejša svetišča so imela tudi t. im. »hiše življenja«, znanstvene in teološke zavode, kjer so svečeniki negovali stare verske tradicije, beležili znanstvena odkritja in tehnološke dosežke, v njih so izumili kriptografijo. Spomnimo se Solona in njegovega obiska staroegipčanskih templjev, ko je veliki Grk strmlel ob znanju, ki so mu ga posredovali svečeniki, modreci in filozofi. Tudi zgodba o Atlantidi, davno potopljeni celini, je prišla iz arhivov starih egipčanskih templjev.

Dolg je seznam svetišč in velike so njihove skrivnosti. Kot biseri so nanizani ob Nilu, od Heliopolisa v Nilovi delti do Abu Simbla v Nubijski puščavi in še dalje na jug. Najlepše in tisočletja najpomembnejše sveto mesto starega Egipta pa je bil Abidos. Tu je bilo središče čaščenja boga Ozirisa, enega najstarejših, najpomembnejših in najbolj skrivnostnih bogov. V Abidosu naj bi bil njegov grob in dolžnost vsakega vernika je bila, da je vsaj enkrat v življenju poromal nanj, številni pa so želeli biti tu tudi pokopani.

Stara egipčanska pravljica pripoveduje, da je Oziris, sin boginje neba Nut in boga zemlje Geba, naučil ljudstvo obdelovati zemljo in pridelovati žita, gojiti vinsko trto, častiti bogove in jim postavil zakone. Pri tem mu je pomagal pisar Tot, ki je izumil umetnost in znanost ter dal imena stvarim. Oziris je bil poročen s svojo polsestro Izido. Ta je postavila obred zakona med moškim in žensko, naučila žene presti in tkati in s Totovo pomočjo je ljudi naučila zdraviti bolezn.

Uspeh in priljubljenost Ozirisa, ki si ga je ljudstvo iz hvaležnosti izbralo za kralja, nista šla v račun njegovemu bratu Setu. Ta si je izmislil peklenko zvijačo: po bratovih merah je izdelal dragoceno krsto in jo na neki zabavi ponudil v dar tistemu, ki mu bo najbolj prav. Seveda se je najbolj prilegala Ozirisu, in ko se je ta ob preizkušnji v njej udobno namestil,

Marija Pezdirc:

V DEŽELI TISOČLETNE KULTURE

jo je Set pokrtil, pokrov zalil s tekočim svinčcem, krsto z živim mrtvecem v njej pa vrgel v Nil, ki jo je odplovil.

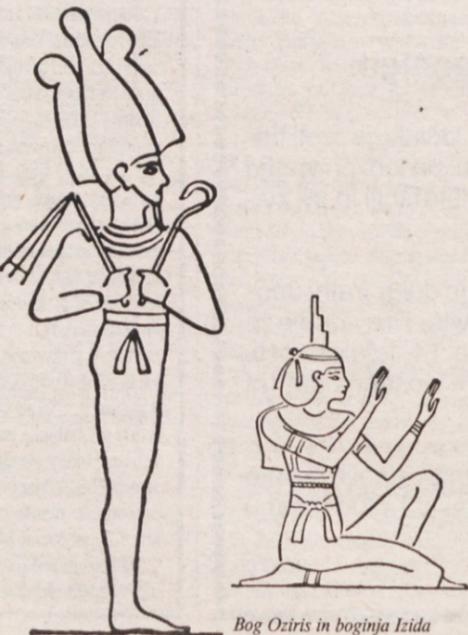
Izida je bridko objokovala smrt ljubljene brata in soproga in dolgo iskala krsto. Ko jo je končno našla in odnesla domov, jo je pri tem zalotil Set. Besen je planil na Ozirisovo truplo, ga razkosal na štirinajst delov in jih razmetal na vse strani. Toda Izida ni odnehala. Skrbno je zbrala posamezne dele telesa (našla je vse, razen enega) in jih zložila. S svojo čarobno močjo in s pomočjo nekaterih bogov je obudila Ozirisa ter s njim spočela sina Hora, ki mu je oče predal zemeljski prestol, sam pa je vladal v kraljestvu mrtvih. Tako pravljica.

Oziris, bog mrtvih, je bil pravičen in dober vladar onostranstva, »mile in rodovitne dežele med nebom in zemljo.« Upodabljali so ga kot mrtvega faraona, povitega v mumijo, iz katere so gledale roke, ki so držale kraljeve insignije in obraz, pobarvan rdeče kot zemlja in zeleno kot rastlinstvo.

Toda Oziris ni bil le vladar podzemlja, bil je tudi bog novega življenja. V njem je bivala »plodnost, iz zemlje delujoča moč, ki je povzročala Nilove poplave«. Te pa so prinašale življenje. Oziris je bil izvor in substanca žit, vinske trte in dreves, posebej pa letni poljedelski ciklus rojstva, rasti, smrti in vnovičnega oživljanja. Njegovo smrt je ponazarjal upadanje Nilovih voda in rodovitne poplave njegovo oživljanje. Ozirisa je predstavljalo sonce, ki vsak večer umre in se vsako jutro ponovno rodi, in z Ozirisom so

Egipčani enačili mrtvega faraona, ki naj bi iz onostranstva zagotavljal svojemu ljudstvu tuzemsko blaginjo in blagostanje.

In središče čaščenja tega pomembnega staroegipčanskega boga je bilo v Abidosu. Vsako leto, »na še-

Bog Oziris in boginja Izida

POTA IN STRAŽNICA

dežurni poročajo

VLOM V AVTO — V noči na 26. april je neznanec na Vrhu nad Mokronogom vlomil v osebni opel kadet, last Martina Urana iz Ljubljane. Uran je bil ob usnjeno jakno, vredno 40 tisočakov.

IZGINILA JE ČELADA — 24. aprila je nekdo z motornega kolesa, parkirane v Črnomlju, zmaknil varnostno čelado. Alojz Črnič je tako ob vsaj 4 tisočake.

ODNESEL MOŠKO TORBICO — Prav tako 24. aprila je bilo vlomljeno v osebni avto znamke Mercedes, ki ga je imel Ladislav Laznik iz Nemčije parkirane v Dolenjih Kamencah. Iz vozila je izginila moška ročna torbica. Skupne škode je za 20.000 tolarjev.

ODPELJAL KOLO Z MOTORJEM — Iz odklenjene kolesarnice bloka v Ulici Slavka Gruma v Novem mestu je v noči na 24. april izginilo kolo z motorjem, last Aleša Kraševca. Vozilce je med brati vredno vsaj 20 tisočakov.

VOZNIJA BREZ GLASBE — Katrca, ki jo je imel Novomeščan Jure Vidic parkirano v ulici Nad mlini, je v noči na 24. april ostala brez avtoradija z ohišjem. Kdo je kradel v zavetju noči, še ni znano. Škode je za 24.000 tolarjev.

ODNESEL BETONSKE ODTOČNE CEVI — V noči na 21. april je nepridiprav z gradbišča železničarske sekcije v Koločevski ulici v Bršljuni odnesel več betonskih odtočnih cevi. Potek tavnine še ni pojasnjen, teža cevi je namreč precejšnja. Železničarji so oškodovani za 14 tisočakov.

VLOM V HIŠO — STARE ŽAGE — Zadnje dni aprila je neznanec v Starih Žagah vlomil v stanovanjsko hišo Marije Virant iz Ljubljane in odnesel dvoje škarij za rezanje trt, pet žimnic in dvajsetmetrski kabelski podaljšek. Škode je za 10.000 tolarjev.

BOJAN BUDJA

USODE IZZA REŠETK

Le tole v popotnico pričujočemu feljtonu. Nedolgo tega sem napisal stavke: »Ko si zunaj, ljudi izza zaporniških zidov obsojaš, ko si z njimi, jih pomiluješ.« Veliko jih tega drugega ni razumelo, njim in vsem drugim v premislek so vrstice, ki so jih pisale različne usode.

Zatekel sem se k očetu, ki pa je stanoval v majhni in tesni sobici. Odšel sem po pomoč na socialno, vendar brez uspeha. Naposled sem našel stanovanje za dobo šestih mesecev, ki mi ga je najel oče.

Po preteku te dobe sem se znašel na cesti in pričel sem piti, čeprav sva si bila z alkoholom na ti že od mojega sedemnajstega leta starosti. Nič čudnega, kajti stresa, ki sem jim bil pričrva v življenju z materjo, sem moral nekako utapljati, za vse je namreč krivila mene; če je njej kaj padlo iz rok, sem bil kriv jaz, več njene ljubezni je bil deležen brat. Razočaran nad vsem, tudi nad odnosom socialnih delavk, ki so me zavračale, češ da nisem potreben pomoči, ker oče dela in služu v Italiji, sem se odpravil na morje in tam sklenil poiskati kakšno delo. Tega ni bilo, zato pa sem našel nekega Avstrijca, ki je po Jugoslaviji iskal svojo družino in za to potreboval prevajalca. Z njim sem odšel v Osijek, Našice, nato bil v Rovinju. Za to delo sem dobil tudi nekaj denarja, toda kmalu so bili žepi prazni.

Bilo je junija 1989. Kake tri dni sem preživel v kampu Stupice, spal sem pod drevesi in bil brez hrane. Turistov ni bilo veliko. Nekega dne sem med sprehodom po plaži opazil golfa s prikolico. Bil je odprt, nikjer blizu pa žive duše. Sedel sem vanj, našel denar in ključke ter se odpravil v ne-

Kaznovana dobrotnika

Branko Luzar ob petnajst, Antonija Šterk pa ob dvajset tisoč tolarjev — Dobrota je sirota

OTOČEC, LOKVE — Previdnosti ni nikoli dovolj. Primera iz minulih dni, ki sta neprevidneža stala kar lepa kupačkola toljarjev, to po svoje in dovolj zgornjo potrjuje.

Z GRABLJAMI IN SEKIRO NAD POLICISTA

LOKVE — Vsega 15-letni Ž. K. in 41-letni B. K., oba doma iz Lokve, sta si minuli teden privoščila kar dvojico policistov, ki sta se oglasila pri njima. Ž. K. in B. K. sta namreč utemeljeno osumljena tatvine denarja, prihod policistov pa sta obeležila z grabljami in sekiro v rokah. Moža postavte sta položaj sicer obvladala, a jima je pri tem mladoletni osumljenec popihal v neznanu.

Pritožnik po sili ali po poklicu?

Pojasnilo krške UNZ

KRŠKO — Pred tedni je bil na zadnji strani DL objavljen zapis s tiskovne konference uslužbencev krške UNZ o lanskoletnem delu in odmevitih dogodkih. V njem je bilo omenjeno tudi ime Maks Fermeta, označenega kot poklicnega pritožnika, ki da je s svojimi vlogami zadal policistom nemalo dela. Na željo krške UNZ dodajamo naslednje pojasnilo.

Trditve o neutemeljenosti Fermetovih pritožb se namreč ni nanašala na podano prijavo o sumu storitve kaznivih dejanj — možakarju naj bi namreč izginilo več tisoč nemških mark — kajti sleherni tovrstno nazonano so policisti dolžni preveriti. Tisto o neutemeljenosti je letelo na očitke, ki jih je namenjal delu policije; nesporno dejstvo je pač, da je bilo daleč največ tovrstnih pritožb prav z njegove strani, da so terjale veliko dela in preverjanj, ki pa niso dala prav nobenih rezultatov. Navsezadnje je bil Fermet tudi obveščen, da se lahko kaznivo dejanje, ki ga je prijavil, preganja z zasebno tožbo. In še nekaj pravijo na krški UNZ: po številnih pritožbah poznajo Fermeta tudi drugod, ne le na policiji. Od tod pač vzdevek o poklicnem pritožniku.

23-letna E. K. iz Novega mesta je 25. aprila s še dvema Romkinjama postopala pred hotelom Grad na Otočcu. Dekleta so dolgo izbirale in naposled našle žrtev. Postavile so se pred Branka Luzarja iz Mengša ter ga ponižno prosile za nekaj denarja. Možakar je bil ustrežljiv in dobrsrčen, iz žepa je potegnil šop bankovcev — menda jih je bilo kar za 30.000 tolarjev — in vsaki Romkinji podaril nekaj drobiža. Namesto zahvale pa ga je čakalo neprijetno presenečenje. E. K. je Luzarja treščila po roki, v kateri je držal bankovce, in ti so se razsuli po tleh. Romkinje so večje svojega opravila in v pičlih nekaj sekundah jim je ob presečenem dobrsrčenju uspelo pobrati kar 15.000 tolarjev in zbežati v neznanu. Policistom je doslej uspelo prijete le E. K.

Nič manj presenečenega obraza ni bila pred dnevi Antonija Šterk iz Črnomlja. Sredi belega dne jo je obiskal neznanec in jo z milim glasom zaprosil za kozarec vode. Vročina je bila za ta letni čas res neznanska, temu primerna tudi žepa in Šterkova je sklenila prošnji popotnika ugoditi. Tačas ko je natakala vodo v kozarec, ji je iz predala v mizi izginilo 12.000 tolarjev. Odkrijete je priložnostno, žejnega zmikavta in tolarje policisti še vedno iščejo.

VLOMA V OSNOVNIŠOLI

DOBOVA, LESKOVEC — Minule dni je nekdo vlomil v prostore osnovne šole v Dobovi in v tam parkirano počitniško prikolico, vendar je začuda odšel praznih rok. Zato pa je imel več sreče zmikavt, ki je obiskal leskovoško osnovno šolo in iz nje odnesel videorekorder, digitron, nekaj denarja in radiokasetofon. Skupne škode je za 100.000 tolarjev.

SMRT V VINOGRADU

BERČICE, MOKRONOG — 22. aprila okoli 18.10 je v vinogradu v Brčičah nenadoma umrla 39-letna Anica Jaklič iz Metlike. Vzrok smrti zaenkrat še ni pojasnjen. Istega dne dopolodne so v stanovanju v Mokronogu našli mrtvo 85-letno Terezijo Perko, katere smrt pa je brzokone posledica dejstva, da je Perkova že dalj časa bolehal.

PO DOLENJSKI DEŽELI

• Da prehod z velikonočnih praznikov na delovne dni ne bi bil prehud, so imeli v hladilni omari kuhinje trebanjskega Trelesa še nekaj dni nazaj varno spravljeneh pet šunk. Želodci tistih, katerim je bila mesnina namenjena, so ostali prazni, šunke so neko noč dobile prvotno gibljivo podobo.

• Vse kaže, da se po južnih vzorih tudi v Sloveniji ustanovljajo paravojaške skupine. Edinole v te namene je lahko iz črnomalske DO Novost v noči na 23. april izginilo 21 maskirnih vojaških srajc in 25 hrbtnih srajčnih delov. Belokranjecem priporočamo budnost in previdnost, vsako osebo, ki bo imela na sebi le hrbtni del srajca, naj takoj prijavo najbližji policijski postaji.

• Nezadovoljni nad udobjem na dolejskih vlakih so neznanci 24. aprila med 14. in 15. uro v vagonu vlakovne kompozije med Mirno Pečjo in Trebnjem sneli sedež, ga »obdelali« in vrgli skozi okno. Vsak pač protestira na svoj način.

• Lakota in žepa sta huda reč. Mirnopečan Pavle Progar je to spoznal na svoj način. Zadnjega nedeljskega popoldneva je ostal brez salame, kruha, dveh litrov vina in litra žganja. Kislega obraza je neznanemu požrešnežu lahko voščil le dober tek.

Na postaji zbila šolarja

Je hudi prometni nezgodi v Artem botroval tudi alkohol? — Vojko Gorenc in Andrej Kerin hudo ranjena

ARTO — Prehitra vožnja in pa, kot vse kaže, tudi alkohol sta bila edina krivca hude prometne nezgode, do katere je prišlo minuli četrtek, 23. aprila, v Arto na magistralni cesti med Krškimi in Sevnico. Žrtvi sta bila 13-letna šolarja Vojko Gorenc in Andrej Kerin, oba doma iz Lomna.

19.55 je bila ura, ko se je 33-letna Nada Kralj iz Dolenjega Boštjanja peljala s svojim osebnim avtomobilom Opel po magistralni cesti proti Sevnici. V delno nepreglednem ovinku jo je na mokri cesti zaradi prevelike hitrosti, ki ji je očitno botroval tudi alkohol, pričelo zanašati. Avtomobil je zaneslo na avtobusno postajališče, kjer sta bila otro-

ka Vojko in Andrej. Trk je bil silovit, fanta sta obležala hudo poškodovana vsak z več zlomi in notranjimi poškodbami. Prvo pomoč jima je na kraju nezgode nudil zdravnik sevnjskega zdravstvenega doma, nakar so ju odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

In voznica? Po nezgodi je stopila do bližnje hiše, tam opravila krajši telefonski razgovor, se nato usedla nazaj v avto in se vrnila proti Krškemu. Policisti takemu dejanju pravijo pobeg, Nado Kralj so kmalu zatem prijeli v Krškem, na podlagi rezultata alkotesta pa odredili odvzem krvi.

VOZNIK UMRL DAN PO NEZGODI

DRNOVO — 18. parila ob 22.20 se je 39-letni Franc Zevnik iz Velike vasi peljal z osebnim avtomobilom po lokalni cesti med Veliko vasjo in Drnovim. Tam je njegovo vozilo med prehitvanjem zavoljo prevelike hitrosti zaneslo v levo, zdrsnilo je na travnik in nato treščilo v vrtno ograjo ter vogal hiše št. 9. Zevnik in 36-letni sopotnik Anton Paček iz Velike vasi sta bila hudo ranjena, poškodbam je voznik dan po nezgodi podlegel.

OSUMLJENA TATVINE

NOVO MESTO — 17-letno dekle, doma iz Plešivice, je utemeljeno osumljeno, da je 24. aprila v novomeški prodajalni Standard Konfekcije zmaknila ženske hlače, vredne natanko 3.024 tolarjev. Očitno se tatvina ni posrečila.

POBRAL 90 TISOČAKOV

ROJE — V noči na 26. april je neznanec dobrega nosu vlomil v osebni golf, ki ga je imela Marija Krapež iz Ljubljane parkirane v Rojah pri Trebnjem. Zmikavt je odšel bogatejši kar za 90.000 tolarjev.

OTROK HUDO RANJEN

BUKOŠEK — 25. aprila okoli 15.00 se je 17-letni Janko P. iz Brežic peljal s kolesom, na katerem je sedel tudi sedemletna Kristina Zupančič s Pušave, po regionalni cesti med Čatežem in Bizejskim. Pri Bukošku je fant neprevidno obračal kolo kar na cesti, takrat pa je z njim s preveliko hitrostjo pripeljal osebni avtomobil, ki ga je vozil 32-letni Ivan Urek iz Vrhov pri Kapelah. Trčil je v kolesarja, pri čemer se je Kristina hudo poškodovala, Janko pa jo je odnesel brez ran.

NEZGODA MED OSTRANJEVANJEM MIN

CERKLJE — Na območju letališča Cerklje, kjer je minule dni specializirana enota civilne zaščite odstranjevala mine in druga neeksplozivna bojna sredstva, je prišlo v soboto, 25. aprila, do nesreče. V njej se je hudo ranil Mariborčan Leon Pilingar, medtem ko sta bila Ivica Božinovič iz Brežic in Srečo Repanšek iz Kamnika lažje poškodovana.

PREVRAČAL SE JE PO NASIPU

22. aprila okoli 20.20 se je 49-letni Slobodan Udovič iz Metlike peljal z osebnim avtomobilom Golf po cesti iz Črnomlja proti domu. Kak kilometer pred Metliko je avtomobil zavoljo prevelike hitrosti in vožnje preblizu desnemu robu ceste pričelo zanašati, znašel se je na neutrjni bankini. Udovič je vozilo sicer skušal spraviti nazaj na cesto, vendar je z avtom zapeljal na drugo stran voziča, tam preskočil vsek, trčil v zemeljski nasip, nakar se je vozilo večkrat prevrnilo po nasipu. Voznik je bil na srečo le laže ranjen in so mu pomoč nudili v novomeški bolnišnici, medtem ko je materialne škode za okoli 350.000 tolarjev.

RESNIČNE ZGODBE ONIH, KI ŽIVLJENJE PUŠČAJO V ZAPORIH

tine. Kaj takšnega nisem pričakoval, kajti s policijo sem imel slabe izkušnje še iz Rovinja, kjer so me prijeli zavoljo klateštva, me tudi preteпали, na koncu pa obsodili na osem dni zapore in izgon iz mesta za dobo šestih mesecev. Tokrat je bila stvar še resnejša, toda policisti so bili korektni. Iz Biograda so me prepeljali na Reko. Vsega mesec dni je preteklo, preden sem se znašel pred sodniki. Sodili so mi zaradi tatvin dolarjev in mark. Dobil sem leto in pol zapore, pogojno za dobo šestih let. Postopek za tatvino avta pa je v tem času še tekkel. Vrnil sem se na Jesenice. Tod mi je oče vzel v najem kiosk za prodajo alkoholnih pijač, nekakšen bife. Celi dve leti sem čakal, kdaj me bodo poslali na zatožni klop. Končno je bilo tudi to za mano, dobil sem enotno kazen: dve leti in šest mesecev zapore.

28. oktobra 1991 sem se znašel v KPD Dob. Na prestajanje kazni sem odšel sam, najprej v Celje, a so me še istega dne poslali na Dolenjsko. Kako sem si Dob predstavljal? Skušal sem čim manj misliti na to, kar me čaka. Pri srcu me je stisnilo šele, ko sem bil na vrh klanca nad zaporom, ko sem videl ta ogromni kompleks, žice, peme. Imel sem srečo, dali so me na odprti oddelek, v zaprtjem sem preživel le dneve obvezne karantene. Tukaj je lažje, imam redne stike z očetom, doma sem vsakih štirinajst dni. Mama se me je odrekla, videla se nisva že tri leta. Enako z bratom, ta je po Jesenicah celo razširil zgodbo, kakšen kriminallec sem, da so me obsodili na 8 let zapore in kaj vem še. Bil je prepričljiv, celo tako, da mu je nasledla tudi moja punca, s katero se bo te dni oženil.

Na Dobu sedaj končujem osmi razred osnovne šole, delam in mislim pa na jutri. Imam oporo v očetu, ki mu je bilo za vse, kar se mi je zgodilo, celo bolj žal kot pa meni. Ve, da sem v kriminalni stopil zato, da bi se staršem maščeval za njihovo brezbriznost v otroštvu. Enostavno hotel sem priti pred sodnike, v zapor, da bi videl, kaj

bosta v tem primeru naredila. Vsaj eden je na moje veselje izpit opravil. Preteklost se ne bo nikdar več ponovila. Se ne splača.

Andreju T. iz Maribora so rojenice namerile poklic policista. Končal je kadetsko šolo v Tacnu in se zaposlil na policijski postaji na Gorenjskem. Prvič in drugič je skozi vrata Kazensko-poboljševalnega doma Dob pri Mirni stopil v si-vomodri uniformi, tretjič, ko je imel na rokah tisoče. Odsedeti mora kar tri leta in dva meseca. Zakaj?

»Doma je bilo vse v redu, otroška leta sem preživel brez problemov, starša sta skrbeli zame, nista se prepirala. Osnovno šolo sem končal v Slivnici, nato sem odšel v Tacen v šolo za miličnike. Bil sem dober gojence. Šolanje sem leta 1986 tudi uspešno končal in se potem zaposlil na oddelku milice v Bohinju. A že takrat nisem bil navdušen nad svojo odločitvijo, da življenje preživim v modri uniformi. Življenje v Tacnu, zlasti pa prvi meseci službovanja na Gorenjskem so mi prepričali, da marsikaj pri policiji — lahko, da je sedaj drugače — ni v redu, da je sistem gnil. To sem pač vzel v zakup, kaj drugega mi ni preostalo. Prestal sem šestmesečno pripravniško dobo in naslednji dve leti služboval v Bohinju. Nikoli

nisem bil za to, da bi koga šikaniral, na probleme sem skušal gledati življenjsko. Če je kdo vozil pijan, če se je obnašal dostojno, če ni ogrožal varnosti prometa, sem ga spustil naprej. Tega pa še sedem ne vidijo radi, tudi mojim je to šlo v nos. Zgodilo se je celo, da sem za volanom zalotil totalno pijanega šoferja. Mirno sem se usedel v njegov avto in možakarja odpeljal domov, ne da bi o tem sestavil kak zapisnik in prijavo. Na ta način sem si pri nadrejenih nabiral črne točke, v meni pa je rasel odpor do tega dela. Druga težava je bila v tem, da sem se v Bohinju zelo mlad poročil. Živati nisem imel kje druge, kot pri življenjskih starših. Nekaj služba, nekaj pa mladost sta bili krivi, da sem bil precej zdoma, pričeli so se prepripi s taščo, naposled sva se z ženo razšla. Ločitev je prišla po dveh letih, kmalu zatem je prišlo še slovo od uniforme. Za seboj sem imel že nekaj neprijetnih izkušenj v službi, sledile so disciplinske kazni. Prvo sem staknil, ko sem udaril nekega klošarja. Višek vsega je bil kakega pol leta po ločitvi, ko sva se z ženo skušala pobotati; največji razlog je bil otrok, ki se je rodil. Kakih štirinajst sva živela skupaj, ko mi je zmanjkala službena pištola. Nikogar ne morem neposredno obtožiti za krajo, dejstvo je le, da je bil to nov razlog za ukrepanje v službi in dal sem odpoved.

Službe nisem iskal dolgo, zaposlil sem se kot nočni receptor v hotelu Toplice in delal tam skoraj eno leto, kasneje sem se preselil v hotel Ribno. Ne za dolgo. Prišlo so namreč težave, gostov je bilo vse manj, zato so odvedlo delovno silo pričeli odpuščati. Vedel sem, da bom med odpuščeni-mi, v hotel sem namreč prišel zadnji. Rešil me je prijatelj, ki je na Bledu odpiral podružnico avtošole. Naredil sem inštruktorski izpit in služba je bila znova tu. V tem času sem spoznal tudi dekle. Skupaj sva pričela reševati stanovanjski problem. Največje napaka je bila, da sem se pričel zadolževati. Od prijateljev sem si sposojal denar, tet verigi pa potem ni bilo konca. Hotel sem iz jame dolgov, pa so me obresti vedno znova pahnille vanjo. Dolga je bilo za kakih 2.500 mark, takrat mi je v glavo šnila neka čudna ideja. Še danes ne vem, kaj mi je bilo, da sem se odločil za kaj takega, za rop.

Tisti teden pred usodnim dogod-

kom sem verjetno dneve in ure razmišljal le o tem, kako bom načrtoval kar najbolje naredil, druge rešitve nisem iskal. Kajti če bi jo, bi jo zagotovo našel. Tako pa sem imel v glavi le tisti hotel in denar, za katerega sem vedel, da je tam. Bilo je lanskega avgusta.

Razmere v hotelu sem dobro poznal, saj sem bil nekaj časa tam v službi. Vedel sem, da nočni receptor preživi noč v spokojnem snu, da enostavno ni možnosti, da bi mi spodletelo. Prav tako sem vedel, kje so ključki, kje denar. Enako sem vedel, da kakega posebnega zasluzka pri tem ne bo: če bom odnesel celo blagajno, bo v njej največ 5 tisoč mark. Nisem se dosti uštel. Ko sem ponoči prišel v recepcijo, je možakar spal. Vzel sem ključke, odklenil že obe blagajni, takrat se je receptor prebudil. Prepoznati me ni mogel, kajti bil sem maskiran, orožja nisem imel nobenega. Ko je možakar skočil, sem le zavpil, kakega fizičnega obračunavanja ni bilo. Obvladal namreč borilne veščine, njihova zloraba pa je na sodišču upoštevana kot uporaba orožja. S plenom — bilo je okoli štirih tisoč mark — sem pobegnil. Bil sem prepričan, da me ne bodo dobili. Dejanje sem storil natančno in premissljeno, pri delu sem uporabil precej znanja in izkušnje, ki sem jih pridobil v šoli in poklicu, nobenih uporabnih sledov jim nisem pustil. In me tudi zagotovo ne bi dobili, ako se ne bi bil poreal na nekem steklu. Ujeli so me na krvi. Vedeli so, da je storilec razmere v hotelu moral dobro poznati. Izločevali so enega za drugim receptorje, natakarje, kuharje. Nazadnje so bili tudi pri meni. Izdala me je rana oz. analiza krvi. A navsezadnje tudi analiza krvi ne bi bila odločilna, če dejanja ne bi priznal. Namesto da bi se rešil dolgov, sem si nakopal policijo, sodnike in zapor.

Že drugi dan po dogodku sem bil na policiji. Sojenje sem pričakal v priporu, sodišče v Radovljici me je obsodilo na 3 leta in dva meseca zapore. To, da sem bil prej na eni, sedaj pa na drugi strani zakona, je zagotovo h kazni prispevalo nekaj mesecev. Na Dob sem prišel v začetku lanskega oktobra. Vrata Doba sem takrat prestopil tretjič, prvič sem bil tu na šolski ekscurziji z gojenci kadetske šole, drugič pa, ko sem pripeljal nekega obsojenca na prestajanje kazni.

(Se nadaljuje)

Dolenjski derbi odločil sodnik

Ob navijačih so kočevski derbi popestrili še policisti in gasilci — Čudni kriteriji mariborskega sodnika — V nedeljo z Alpino

Dolenjska ima znova svoj nogometni derbi, celo takšen, kot ga ta hip nima nobena slovenska regija. Na tribunah kočevskega stadiona v športnem parku Gaj se je minulo nedeljo zbralo tisoč gledalcev, vsaj polovica jih je bila iz Novega mesta. Gostitelji so vzdušje začeli s posebno enoto ljubljanskih policistov, na atletski stezi je na pregrete navijače čakalo specialno gasilsko vozilo z vodnim topom, ob vstopu na stadion je bil obvezen osebni pregled slehernega navijača. Derbi pač, kot ga doslej še ni bilo.

Ni pa bilo naelektrono vzdušje le na tribunah, pač pa tudi na igrišču. Kočevci so se zavedali pomembnosti tekme, v boju za eno od prvih petih mest so točke krvavo potrebovali; da so nanje računali tudi radijci, ki so vse bližje naslovu prvakov, ni potrebno posebej omenjati. Prvi polčas je prinesel kvalitetno igro, Novomeščani so zgovorno pokazali, zakaj so prvi na lestvici. Igrali so preudarno v obrambi in duhovito ter učinkovito v napadu. Prvi zadetek je po gneči pred vrati Škodlarja dosegel Milanovič, drugega po lepi akciji in podaji Vinka Primca, ki je bil v nedeljo najboljši mož novomeške vrste, izredno razpoloženi Andrej Primc. Takrat pa je stvari v roke vzel mariborski sodnik Novarlič. Gostiteljem je priskočil na pomoč, kjer je le mogel, minuto pred

koncem polčasa je dosodil, milo rečeno, sporno enajstmetrovko, ki jo je Komočar spremenil v zadetek, še hujski pa je bil njegov kriterij v nadaljevanju. Novomeščanom ni dopustil ene same akcije, sekal je njihovo igro in si izmišljal prekrške, tudi tistega, ki je domačim pomagal k izenačenju, je videl le on. Da bo mera polna, je članovcem podelil še nekaj rumenih kartonov; prejeli so jih Bracovič, Mohor, Gliha in Vinko Primc, tako da čaka trenerja Gugolja v nadaljevanju težko delo. V nedeljo zanesljivo ne bo mogel računati na Gliho, dva rumena kartona ima tudi Vinko Primc; sreča v nesreči, da je novomeška rezervna klop tako močna, Jakša, Juršič, Sen komaj čakajo na svojo prilžnost.

Kakor koli že, Kočevci so v nedeljo z igro dokazali, da so kvalitetna ekipa, ki bi se lahko z Novomeščani kosala tudi brez sodnikove pomoči. Resnici na ljubo: če ne bi bilo dveh sijajnih obramb Mohorja, bi se kaj lahko zgodilo, da bi v Kočevju po vodstvu Novomeščanov z 2:0 ostala še druga točka. Tako Elanu kot Avtobumu so znova šli na roke tudi ostali izidi, Novomeščani so navzlic neodločenemu rezultatu prednost pred najbližjim zasledovalcem — to je sedaj vse bolj nevarna Ilirija — povečali na štiri točke, Avtobum je ostal peti. Obe ekipi računata na poln izkupiček v nedeljo; v Novo mesto prihaja ekipa zadnjevrščne Alpine, ki spomladaj igra v imenitni formi, radijci pa imajo z njo neporavnane jesenske račune, medtem ko Kočevci potujejo na Jesenice. Sliši se čudno, a lahko se zgodi, da bo imel Avtobum celo lažje delo od Novomeščanov. Pomoč s tribun bo članovcem zato še kako dobrodošla in si spodsrljaja doma v boju za prvo mesto in I. državno ligo nikakor ne smejo privoščiti.

B. B.

Mervarju prva dirka za državno prvenstvo

Imeniten uspeh dolenjskega zastopstva v Portorožu

PORTOROŽ — Uvodna in nasploh prva dirka motociklistov za državno prvenstvo Slovenije, ki je bila minulo nedeljo v Portorožu, je dolenjskemu zastopstvu navrgla imeniten uspeh. Kar okoli 10.000 gledalcev je videlo zagrizene boje tekmovalcev iz Slovenije, Italije, Avstrije in Nemčije, po najvišjih mestih pa so posegali tudi novomeški predstavniki.

V kategoriji serijskih motorjev od 125 ccm je bil Peter Pavlič (AMD Novo mesto) četrti, medtem ko je v tej kategoriji med tekmovalnimi motorji zmagal Kamničan Gorec, Jerman (Domžale) je bil drugi, tretji Hmeljak, četrti Zenič, peti Pavlič in šesti Judež (vsi AMD Novo mesto). Pravi podvig je v razredu do 250 ccm uspel Lovru Mrvarju (AMD Novo mesto), ki je zmagal pred Domžalčanom Lampeptom, Uhernik (MEL) je bil šesti, medtem ko je v razredu do 750 ccm slavil Babič (Domžale), Brane Rokavec iz Trebnjega pa je bil tretji. Ni odveč ob tem dodati, da je bila to že dvostota dirka novomeškega veterana Alojza Pavliča, ki se letom očitno še ne da. Naslednja dirka za državno prvenstvo bo 13. junija v Mariboru.

OSEBNI REKORD

LJUBLJANA — Na stadionu v Šiški je bil minuli vikend prvi večji letošnji atletski miting, ki je prinesel nekaj res dobrih rezultatov. Razveseljivo je, da so jih izpisovali tudi dolenjski atleti in atletinje. Prednjačila je Brežičanka Vlada Lopatič, ki je v sedmeroboju izboljšala svoj rezultat v skoku v višino na 179 cm, zmagala pa tudi v teku na 100 m z 12,93, medtem ko je bila druga Brežičanka Tomazina koja za njo z rezultatom 13,08 sek. Med ostalimi najboljšimi izidi zapišimo zmago Podkrižnikove s 567 cm v skoku v daljino, medtem ko je bila Matekovičeva (oba Novo mesto) s 552 cm druga. V mladinski konkurenci je Novomeščan Rus kroglo zalučal na 13,91 m in zmagal.

Podvig Omerzela v Krškem

Kar 10.000 gledalcev na kvalifikacijski dirki za naslov svetovnega prvaka — Omerzel naprej

KRŠKO — Kar blizu deset tisoč ljubiteljev speedwaya se je v nedeljo popoldne zbralo na Stadionu Matije Gubca v Krškem, kjer je bila kvalifikacijska dirka posameznikov za naslov svetovnega prvaka. Nastopilo je 16 tekmovalcev iz sedmih držav, med njimi tudi Slovenije, za katero so vozili Omerzel, Pintar, Špitaler in Lekše. Še posebej slednjima dvema, Krčanoma, je veljalo največ pozornosti.

Po pričakovanju je zmagal Avstrijec Andreas Boesner, manj pričakovane so bile slovenske uvrstitve. V drugo kolo tekmoval za svetovno prvenstvo se je na-

mre uvrstil Krešo Omerzel, član AMTK Ljubljana, sicer pa Krčan, ki stadion in razmere na njem dobro pozna. To je očitno s pridom izkoristil, 32-letni Omerzel je namreč v eni vožnji celo zmagal, trikrat je bil drugi in enkrat tretji, to pa mu je navrglo 10 točk in sedmo mesto ter pot v Zeleno goro na Poljskem, kjer bo 24. maja naslednja dirka za SP. Prva rezerva na tem tekmovalju bo Gregor Pintar, ki je bil v nedeljo v Krškem deveti.

Rezultati: 1. Boesner (Avstrija), 2. Dobinin (Skupnost neodvisnih držav), 3. Dalchiele (Italija), 4. Rahl (Nemčija), 5. Simojkovic, 6. Paulu (oba Poljska), 7. Omerzel (Slovenija), 8. Trofinov (Skupnost neodvisnih držav), 9. Pintar, 14. Špitaler, 15. Lekše (vsi Slovenija).

V NEDELJO KOLESARSKI MARATON

NOVO MESTO — KD Krka pripravila za nedeljo tradicionalni kolesarski maraton po dolini reke Krke. Udeležencem bosta na voljo dve progi, prva bo dolga 80 kilometrov in bo vodila iz Novega mesta do Straže, Dolenjskih Toplic in nato nazaj do Šentjerneja in Novega mesta, druga pa bo dolga 30 kilometrov in jo potekala med Novim mestom in Dolenjskimi Toplicami. Prijave bo organizator sprejemal na startnem mestu pred športno dvorano od 7. do 9. ure.

IGRALCEM GOJA SREBRO

NOVO MESTO — Minuli vikend je bilo v Novem mestu prvo ekipno državno prvenstvo v goju. Gostitelji so se z drugim mestom dobro odrezali, čeprav so potihem upali celo na naslov. Rezultati — I. kolo: Novo mesto—Ljubljana 1,5:2,5, Maribor—Kranj 1,5:2,5; II. kolo: Maribor—Novo mesto 2:2, Ljubljana—Kranj 3:1; III. kolo: Kranj—Novo mesto 1:3, Ljubljana—Maribor 4:0. Vrstni red: Ljubljana 9,5, Novo mesto 6,5, Kranj 4,5, Maribor 3,5.

PRVI TURNIR FRELIHU

TREBNJE — Minulo soboto in nedeljo je bil v športnem centru Vita teniški turnir, katerega izkupiček je bil namenjen trebanjskemu zdravstvenemu domu za nakup reševalnega vozila. Nastopilo je 16 igralcev, v finalu pa je izkušeni Freluh z 2:0 (6:2, 6:3) ugnal Medleta. V boju za tretje mesto je bil J. Špiler z 2:1 boljši od Peljhana.

Uspešni tudi v okrnjeni zasedbi

Medtem ko najboljši novomeški kolesarji vozijo na dirkah po Evropi, je »ostanek« tekmoval na Grmu in pod Urhom

NOVO MESTO — Zaradi nastopa članske vrste na dirki v Luksemburgu in v dresu slovenske reprezentance na Giro Regionu v Italiji ter nastopa starejših mladincev prav tako v sosednji Italiji, so krkaši minule dni na domačih dirkah nastopali v krepko okrnjeni zasedbi, a navzlic temu posegali po vodilnih mestih.

V Novem mestu je bila v soboto tradicionalna dirka Okoli Grma, ki je postregla z izenačenimi in razburljivimi boji. Med pionirji B je slavil Ptujčan Žohar, Gomišček je bil tretji, Drobnič (oba Krka) četrti in Vižintin (Savaprojekt, Krško) peti. Pri pionirjih A je slavil Miha Macele (Krka), drugi je bil Berce (Sava), tretji Ribič in četrti Aš (oba Krka); med mlajšimi mladinci pa je preizkušnjo dobil Derganc, drugi je bil Gašperin (oba Krka), tretji Kelner (Ptuj), četrti Kastelic in peti Čivovič (oba Krka). Najbolj okrnjena je bila konkurenca pri starejših mladincih, kjer je zmagal Karadžija (Metalcommerce Zagreb),

medtem ko je v članski dirki slavil Ugrešnik pred Melanškom (oba Mers), Ravbar (Krka) pa je bil tretji. Ravbar je bil tu-

• Tik pred zaključkom redakcije smo dobili tudi poročilo z dirke po Luksemburgu, že 68. po vrsti, na kateri je vozilo 20 ekip iz devetnajstih držav, med njimi tudi štiri profesionalna moštva. Barve Krke so branili Papež, Fink, Mervar, Puš, Judež in Turk, ki so v končnem seštevku ekip zasedli 12. mesto, zamagala pa je Letonija. Med posamični rezultati velja omeniti: 11. mesto Papeža v prvi etapi, v drugi je bil 23.; v tretji je bil Fink 7., Turk je zmagal na najtežjem gorskem cilju, medtem ko je bil v 4. etapi Fink 14. V skupnem seštevku je zmagal Toman (ČSFR), Papež je bil 17., Fink 32., Mervar 36., Judež 58. in Puš 62. Turk je v 4. etapi odstopil.

di edini Novomeščan, ki je nastopil v članski konkurenci.

Izredno množična je bila udeležba na nedeljski tradicionalni, že 47. dirki Pod Urhom. Resda je bila konkurenca okrnjena zaradi nastopov najboljših kolesarjev v tujini, vendar boji niso bili nič manj zanimivi. Med pionirji B je slavil Ptujčan Žohar pred Novomeščanom Gomiščkom, pri starejših pionirjih pa je Miha Macele

ponovil sobotni uspeh in zmagal ter dokazal, da je ta čas eden najobetavnejših slovenskih kolesarjev. Največ zanimanja je veljalo članski preizkušnji, kjer so se krog pred koncem izdvojili Ugrešnik, Hvastija in krkaš Gorazd Štangelj, v takšnem vrstnem redu so nato pripeljali skozi cilj. Žensko dirko je dobila Novomeščanka Sajevčeva.

In še novica iz Italije, kjer poteka ena najtežjih amaterskih kolesarskih etapnih dirk, Giro Regionu: krkaša Glivar in Eržen se po dveh etapah dobro držita, vsi slovenski kolesarji so bili v drugi etapi v glavni kolesarjev, škoda le, da se je Milan Eržen v sprintu, kjer je imel odlično izhodišče, zapletel s kubanskim kolesarjem in izgubil mesto povsem pri vrhu.

PRVI BOŠTANJSKI TEK

BOŠTANJ — V soboto, 2. maja, se bo ob 16.30 v bližini bifeja Tince v Boštanju začel 1. boštanski tek. Za tek, ki ga prireja TVD Partizan, glavni pokrovitelj pa je podjetje Zagorec, se je doslej prijavilo okrog 70 tekmovalcev v 8 ženskih in moških kategorijah. Tekmovalci se lahko prijavijo še četrte ure pred pričetkom, organizatorji pa pričakujejo, da bo odšlo na dokaj zahtevno 14 km dolgo pot z višinsko razliko 200 m okrog 100 tekmovalcev. Proga je izjemno slikovita, poteka po dolini Grahovice, čez Staro Dobje, Jablanico, Brezovec in Okič do Vrha nad Boštanjem.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

SUPERLIGA, ženske, 5. do 7. mesto, 16., ZADNJE KOLO: LIK TILIA KOČEVJE—HIT CASINO NOVA GORICA 3:0 (5, 9, 12)
LIK Tilia: Starc, Turk, Vidmar, Klun, Na, Briški, Ni, Briški, Kočevar, Drobnič, Akrap.
KONČNA LESTVICA: 1. Paloma Branik 36, 2. Koper Cimos 20, 3. Yustip Celje 20, 4. Bled 16, 5. LIK Tilia 10, 6. Partizan Tabor 10, 7. HIT Casino Nova Gorica 8.

rokomet

SUPERLIGA, moški, 21. KOLO: INLES RIKO—NOVA OPREMA 24:21 (12:11)
Inles Riko: Sinanović, Mohar 2, Šilc 2, Marolt 2, Tanko, S. Mihelič 6, Lesar 8, A. Mihelič 1, Mate 1, Jurič 2, Galze, Manček.
LESTVICA PRED ZADNJIM KOLOM: 1. Pivovarna Laško 37, 2. Kolinska Slovan 30... 9. Presad 16, 10. Drava 16, 11. Inles Riko 11, 12. Predvorr Infotrade 9.

V zadnjem kolu igrajo: Nova

Oprema—Predvorr, Velenje—Inles Riko, Presad—Pivovarna Laško itd. SUPERLIGA, ženske, 5. do 8. mesto: OPREMA KOČEVJE—KRIM 24:26 (10:13)
Oprema Kočevje: Jesenko, Lindič, Guštin 4, Vuk 7, Križman 5, Klančar, Bejtović, Dragičević 2, Jerič 6.

nogomet

II. DRŽAVNA LIGA, zahod, 19. KOLO: AVTOBUM KOČEVJE—ELAN STUDIO D 2:2 (1:2)
Strelci: Milanovič in A. Primc za Novomeščane ter Komočar in Murn za Kočevce.
Elan Studio D: Mohor, Pavlin, Kolenc, Milanovič, Petrovič, Kramar, A. Primc, N. Primc, Gliga, Mesojedeč, Bracovič.
OSTALI IZIDI: Finali Piran—SPZ Triglav 3:1, Svoboda Kisovec—Slovija SET 1:0, Alpina Žiri—Ilirija 0:0, Tavor Jadran—Jesenice 10:0, Bilje—Vodice 2:1, Branik—Brda 1:1.
LESTVICA: 1. Studio D 29, 2. Ilirija 25, 3. Slovija SET 25, 4. Triglav 24, 5. Avtobum 23, 6. Tavor Jadran 22, 7. Svoboda 22, 8. Finali Piran 22 itd.
Elan Studio D igra v nedeljo doma z Alpino Žiri, Avtobum pa potuje na Jesenice.

Avto GALANTERIJA

Izdelovanje izpušnih cevi

Ob potoku 10
68000 Novo mesto
tel. 068/22-643
fax. 068/25-585

Jože Novak

- sodobna tehnologija robljenja
- konkurenčne cene
- dobava takoj

STANOVANJSKO PODJETJE

»DOM«

Novo mesto, d.o.o.
Novo mesto, Zagrebška 13

PISMO O NAMERAH O UPRAVLJANJU STANOVANJ IN POSLOVNIH PROSTOROV

LASTNIKOM STANOVANJ V STANOVANJSKIH BLOKIH IN LASTNIKOM POSLOVNIH PROSTOROV:

Obveščamo vas, da bomo začeli poslovati 1. junija 1992. V vašem imenu bomo upravljali z vašimi stanovanjskimi hišami, skupnimi napravami in poslovnimi prostori. Imeli bomo tudi borzo stanovanj in poslovnih prostorov, za vas pa bomo lahko izdelali cenitve stanovanj in predloge za vključbo v knjigo etažne lastnine. Delovali bomo po sprejetem moralnem kodeksu družabnikov in izvajalcev stanovanjskega podjetja.

V stanovanjske soseske bomo po nekaj desetletjih ponovno pripeljali hišnike, ki bodo skrbeli za red in urejeno okolje, v hiši pa izvajali manjša popravila.

Skupaj z vami bomo po šestih mesecih izvajanja upravištva ocenili naše delo, če z nami ne boste zadovoljni, boste lahko prekinili pogodbo o upravljanju. Če vam bomo v tem času povzročili škodo, vam jo bomo poravnali.

OBRTNIKOM IN PODJETJEM, KI IZVAJAJO GRADBENA, OBRTNIŠKA IN INŠTALACIJSKA DELA:

Iščemo izvajalce za vzdrževanje stanovanjskih hiš in poslovnih prostorov. Če vas delo zanima in ste pripravljeni delovati v skladu s kodeksom družabnikov in izvajalcev našega podjetja, se oglasite pri nas, kjer boste dobili razpisne pogoje.

OBČANOM, KI ŽELIJO BITI HIŠNIKI V STANOVANJSKIH HIŠAH:

Iščemo občane, ki imajo odnos do urejenega bivalnega okolja, ki so komunikativni in znajo opraviti manjša popravila v stanovanjski hiši. Če vas tovrstno delo zanima, se oglasite pri nas. Dali vam bomo razpisne pogoje in vam povedali, kaj od vas pričakujemo.

USTANOVITELJI: BOJAN FINK, DARINKA SMRKE, MAJETA SAJE, FRANC ZAVODNIK

OBVESTILO

Podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe in društva, delovne ljudi in občane obveščamo, da je po sklepu Izvršnega sveta skupščine občine Novo mesto, sprejetem na seji dne 24. 3. 1992 (sklep objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije št. 17/92)

JAVNO RAZGRNJE OSNUTEK URBANISTIČNE ZASNOVE NOVEGA MESTA (razvojni dokument Novega mesta)

kot sestavni del sprememb in dopolnitev dolgoročnega plana občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 2000

v času od 6. aprila do 20. maja 1992

- v prostorih Skupščine občine Novo mesto, Ljubljanska 2, I. nad., za bližnje mestne krajevne skupnosti ter
- v krajevnih skupnostih Bučna vas, Bršljin, Ločna —Mačkovec, Gotna vas, Žabja vas, Regrča vas, Šmihel in Drska.

JAVNE OBRAVNAVE

- osnutka tega dokumenta bodo v krajevnih skupnostih potekale po naslednjem razporedu:
- BUCNA VAS in BRŠLJIN: v torek, 5. maja 1992, ob 19. uri v osnovni šoli Bršljin;
 - LOČNA — MAČKOVEC in MESTNE NJIVE: v sredo, 6. maja 1992, ob 19. uri v gasilskem domu v Ločni;
 - CENTER: v četrtek, 7. maja 1992, ob 19. uri v prostorih krajevnih skupnosti Center.

Obravnave v ostalih mestnih krajevnih skupnostih bodo v času od 11. maja do 14. maja 1992; razpored bo objavljen v Dolenjskem listu, ki bo izšel 7. maja.

Do poteka javne razgrnitve osnutka urbanistične zasnove lahko podate pisne pripombe, mnenja in predloge na krajih razgrnitve ali pa jih pošljete Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje, Novo mesto, Ljubljanska 2. Na javnih obravnavah bodo navzoči tudi izdelovalci osnutka dokumenta, ki bodo dokument podrobneje izrazložili in prisotnim dajali pojasnila.

Vljudno vabljeni!

Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto

• Planinsko društvo Bohor vabi v nedeljo, 3. maja, vse ljubitelje planin na tradicionalno že 15. »Jezikovo nedeljo« pri koči na Bohorju. Pričetek prireditve bo ob 11. uri, posebna komisija pa bo ocenjevala najdaljši, najtežji, najlepši in sploh naj naj svinski, govej, kozji in še kak jezik. Edini pogoj za vstop v konkurenco je, da je jezik užiten. O tem bo sklepala posebna komisija.

• Luknja, kraj blizu Novega mesta, je dolenjskim alpinistom nad vse dragocena točka. Tod imajo namreč svoj plezalni vrtec, steno za urjenje, kar pride za vaje še kako prav. Stena, ki se razprostira nad izviro Temenice, je po plezalni veljavi med manjšimi in se zavoljo skromne višine z ostalimi centri slovenskega športnega plezanja ne more primerjati. A to tudi ni njen cilj. Ne vabi plezalca zato, da bi v njej nabiral trofeje, pač pa mu preprosto omogoča prijetno plezanje v kratki steni z izredno kvalitetno skalno. Ko se zvenketu plezalne opreme pridruži prijetna senca in žuborenje Temenice, je užitek popoln. Plezališče v Luknji je bilo izdatno opremljeno v letih 1989 in 1990, ko so člani alpinističnega odseka Novo mesto navrtali več smeri V. do VIII. težavnostne stopnje. Desna stran stene je visoka nad 20 metrov in je v spodnjem delu previsna, za varnost pa so tudi številni oprjemki. Tod imenovane smeri so: Ogledalo, Štajerska, Pikapolonica, Hudi muc, Vinska radost, Nagajivka itd. Njihova težavnost je med VII. in VIII. težavnostno stopnjo. Levi del stene ima nekaj kratkih, a težkih smeri, kot sta Gorjanski škrt in smer Sedem tednov. Ostale so lažje in primernejše za začetnike, tečajnike, pripravnike. Neposredno pod steno pa je speljana še zavarovana plezalna planinska pot, tako da je stena dostopna za ogled vsakomur, ki za to najde čas.

Zaupajmo, prihaja vlada s svežimi obeti

Trdim, da je imela prva vlada naše nove države polne roke dela. Če že z drugim ni, pa s priznavanjem (prastarih) novih praznikov in konzerviranjem »starih«.

Tudi mi, navadni državljani, smo morali preklemano zasukati možgane, da smo uredili vse tako, da je Sivarniku, oblastem in vsem ljudem prav. Po dolgem polstoletju je bila letošnja velika noč spet neprikrito pirhata, šunkasta in maševana. Zmagal je zdrav razum: Kdor veruje, naj zakonito, žegnano praznuje! Zagrizeni antikristi pa so od nekdanj in bodo na veke skrivaj zajemali iz polnih skled. Ni kaj reči, velika noč je svoje novo rojstvo spodobno praznovala.

Le nekaj koledarskih lističev smo obrnili, in že imamo prvi maj, praznik dela! Tudi tega še častimo in slavimo, se razume. Torej spet bo dolgo praznovanje. Kresovi bodo ožarjali brezgove, veseljačilo se bo, toda marsikateri vrisk bo izvenel kot krik. Veliko dela željnih rok bo s steklenico utapljal preteklost in preklinjalo sedanjost, saj za tisoče ljudi ni dela. In kjer dela ni, ni zasluzka, kjer ni zasluzka, kmalu zmanjka kruha. Zaradi nepredvidene krutosti razmer nas je vsak dan več. Kristus je z ribo in kosom kruha uspelo nasiti lačno množico. Mi, žal, nimamo te nadnaravne moči, kljub vsej dobri volji.

Krompirček, ne eden, krompirčekov polna skleda... Ne, ne, do teh pesniških stihov opisovanja bogastva bednih ne sme priti! Imamo novo vlado s svežimi obeti. Zaupajmo v boljše dni in se veselimo prvomajskih praznikov!

JANJA KASTELIC

V Stopičah še sekajo pirhe

Met veljal en tolar

Ljudski običaji so v posameznih krajih sestavni del praznovanja. Velikonočna nedelja v Stopičah je nekaj posebnega, saj se po prazničnem kosilu na vasi zberejo vaščani od najmlajšega do najstarejšega.

Tekmovalci prinesejo s seboj raznobarna jajca, nekateri pa celo lične pisanice. Najbolj nestrpi so otroci, saj ima vsak s seboj po nekaj pirhov in seveda želi čim več zaslužiti. Sekači se najprej posvetujejo o ceni. Letos je veljal vsak met en tolar. Razdalja je približno 2,5 metra. Pirh se postavi ob zid, sekač pa razkoraka cilja v pirh. Otroci z velikim veseljem stejejo zgrezene mete, smešne domislisce letijo od tu in tam.

In s čim smo letos »sekali pirhe«, saj imamo samo papirnate tolarje? Še vedno smo uporabljali stare kovance, ki so za sekače nepogrešljivo orodje. Letos so sekači postavili svojvrstni rekord, saj so v popoldanskem času »posekali« 76 pirhov. Nekateri sekači so pravi strokovnjaki, velikokrat zadenejo z prvim metom. Da se razumemo, pirh je zadet, ko kovanec ostane v njem.

Vesetje vaščanov se je nadaljevalo pozno v noč. Ob kozarkah domačega, ob velikonočnih dobrotah in domači pesmi se je končala velikonočna nedelja in »sekanje pirhov«.

L. B.

Znanje je — zaslužek

Slovensko učiteljstvo nima nič zoper permanentno izobraževanje, še več: prosvetarji dobesedno hrenjenijo po novostih, ki jih nova oblast uvaja ali pa jih bo še uvedla v osnovno šolstvo, za kar je treba imeti sveže znanje. Do njega se da priti z rednim šolanjem, s samozobraževanjem ter s seminarji, aktivni, delavnicami in drugimi oblikami, ki jih prirejajo ministrstvo in zavodi za šolstvo ter tudi nekatere zasebne firme. Znanje ni zastoj, zato je treba plačati kotizacijo, ki navadno ni majhna. Če k temu pristojimo še potne stroške in dnevnice, pridemo do vsote, ki so posameznim osnovnim šolam že v hudo finančno breme.

Večletne zahteve osnovnošolskega učiteljstva, naj bi stroške za izobraževanje poučujočih kadrov kri-li nosilci oziroma sklicatelji seminarjev, aktivov itd., so naletele na gluha ušesa. Natančneje zapisano: denar za permanentno izobraževanje učiteljev morajo zagotoviti občine iz svojih proračunov, ki so navadno tako izmožgani, da šole ne

Stanovalci Šegove smo ogorčeni

Ciničen odgovor kaže, da izvršnemu svetu ni do spoštovanja zakonitosti

Stanovalci Šegove 4 — 10 smo, ogorčeni nad razmerami, povzročeni zaradi že večkrat dokazanih primerov (zavestne) malomarnosti in kršitev predpisov občinskega upravnega organa, pristojnega za urejanje prostora pri občinski skupščini občine Novo mesto v marcu 1992, naslovili odprto pismo Izvršnemu svetu občine Novo mesto z zahtevo, naj takoj v okviru svojih pristojnosti sanira stanje v zahtevani položaj (na katerega smo, mimogrede povedano, opozarjali že ves čas gradnje paviljonov). Ker si naslovnik očitno ne želi javne polemike, še manj pa je pripravljen karkoli ukreniti v dobro svojih davkoplačevalcev, in se drži pravila: »Volkovi naj tulijo, karavana (nezakonitosti) gre naprej,« sem nato enako zahtevo in v imenu vseh stanovalcev (že tretjič v zadnjem poldrugem letu) sprožil še na zasedanju občinske skupščine 26. marca 1992.

Cinični odgovor Izvršnega sveta (pod številko S-281/90) naslovljen delegatom skupščine Novo mesto za sejo 23. aprila 1992, izpričuje neizpodbitno dejstvo, da je tej vladi tuje spoštovanje zakonitosti in da ji ni mar niti spoštovanje ni lastnih sklepov. G. Preskar je, sklicujoč se na sklepe IS z dne 17. 9. 1991, vsem predsednikom HS Šegova 4—10 oktobra istega leta razložil gornje sklepe in terminski plan gradnje dopolnilnih parkirišč, katerih gradnja naj bi se prič-

● ŽUPANOVE POLRESNICE — Po informacijah, ki so mi na voljo, je Marjan Dvornik na skupščinskem zasedanju dne 23. 4. 1992 (sam se seje zaradi drugih obveznosti nisem mogel udeležiti) zmagoslavno obvestil poslance, da občinska skupščina v primeru prenosa stanovanj v last »Zarje«, stanovanjskega podjetja, d.d., Novo mesto, ni kršila očitane zakonitosti, z obrazložitvijo, da Ustavno sodišče R Slovenije ne bo začelo postopka za oceno zakonitosti omenjenega sklepa Skupščine občine Novo mesto. S tem je sporočil je prvi del resnice, drugi del pa je, da je Ustavno sodišče hkrati z zavrnitvijo pobude o oceni zakonitosti sklenilo, da pobudo odstopi v proučitev Javnemu pravobranilstvu RS (sklep št.: U-I-22/92-13 z dne 3. 4. 1992). Poslancem je g. Dvornik še zamočlal, da Služba družbenega knjigovodstva prav tako še ni zaključila svojega dela... Toliko v vednost javnosti in tistim, ki nasledajo županovim polresnicam. G. Dvornik pa se naj zamisli nad sabo, komu koristijo takšne insinacije.

la v zgodnjih pomladanskih mesecih leta 1992. Sredstva za gradnjo naj bi po njegovem zagotavljali lastniki paviljonov in sklad stavbnih zemljišč. Namesto da bi pripravljali lokacijsko in projektno dokumentacijo, si je občinska uprava privoščila »zimsko spanje«. »Rezultat« pa so novi sklepi IS z dne 7. 4. 1992, ki že sprejeti rokovnik postavljajo na glavo, in rok gradnje odlagajo v pozne jesenske mesece. Toda tudi ta rok je močno vprašljiv, saj je IS brez vednosti stanovalcev »sklenil«, naj bi tretjinski del sredstev zagotovili lastniki stanovanj (!). Dragi gospodje v izvršnem svetu, res je, da se vsaka neumnost prej ali slej plača, toda minilo so časi socializacije vaših norosti! Če ste nam že »ukradli« parkirišča, potem nas vsaj ne imajte za tako naivne in ne računajte, da vam bomo v nedolgem nasedali! Ne delajte si takšnih iluzij! Pozivam vas še, da na vseh področjih prenehate izvajati »zakon džungle«. Ničesar nemogočega ne zahtevamo: mir po deveti uri, svoj

dobijo dovolj denarja niti za najnujnejše materialne stroške. Po tržno nastrojeni logiki tistih, ki krojijo številke, zapisane v občinskih proračunih, pa je najlažje in najmojstvenje črtati postavko izobraževanja.

Gre pa še za nekaj drugega. Organizatorji pripravljajo seminarje v znanih turističnih krajih. Ravnatelji slovenskih osnovnih šol so morali marca že tretjič zapored potovati in bivati v Opatiji, in to kar tri dni! Predavatelji so bili znani pedagoški strokovnjaki iz Slovenije, Hrvaške in celo Italije. Svoje znanje so verjetno dobro prodali, saj je Didaktika (organizator seminarja) iz Radovljice iztržila samo s kotizacijo najmanj dva milijona tolarjev. Kdor zlobno razmišlja, se bo gotovo vprašal, koliko cvenka je spravil v žep človek, ki je določil in odločil, da bo seminar Osnovna šola na Slovenskem v nezakurjenem hotelu opatijske reviere.

T. GAŠPERIČ

»življenjski« prostor in znosne sanitarno-tehnične razmere. Vse to smo nedavno imeli, izgubili pa po vaši zaslugi, ne po svoji. Za vse naše zahteve obstajajo ustrezni predpisi, ki jih MORA državna uprava ne le poznati, pač pa tudi izvajati. Predpisi so prav tako pogoj delovanja za pristojne inšpekcijske službe, ki nikakor noče opravljati svojih nalog. Preveč prozorna je tudi izjava g. Kirma, da bo naročeni »poostreni policijski nadzor« razrešil nakopičene probleme. Podpredsednik bi najbrž moral vedeti, da je mnogo cenejše, če državna uprava kdaj pa kdaj predhodno upošteva strokovne argumente(?) in šele nato naseda gradbeniškim lobijem.

ČLANICAM IN ČLANOM SVOBODNIH SINDIKATOV SLOVENIJE!

Prvimaj je bil in bo ostal naš, delavski praznik. Zato ga praznujemo po naše, sproščeno, dostojanstveno in veselo, s Cankarjevo mislijo: »Ti si delal, tvoje je delo!«

Z željo, da bi čimprej napačil čas, ko bodo lahko vse naše članice in člani, delavke in delavci živeli od svojega dela in znanja in za to prejimali pošteno plačilo, ko se bodo odprla nova delovna mesta ter svetlejša bodočnost in ko bodo delavke in delavci ustrezno pravno varovani, iskreno čestitam vsem za delavski praznik — 1. maj in vas vabimo na tradicionalna prvomajska srečanja.

SVOBODNI SINDIKATI SLOVENIJE

G. Kovačič, dobro veste, da »primer Drska« ni edini, s katerim se »ukvarja« vaša vlada. Kršitve javnega reda in anarhija na parkiriščih, povzročene s šarlatanstvom članov vaše vlade, postajajo nevzdržne za znaten del ljudi v Novem mestu. Čas bi že bil, da se osvestite in postanete kooperativnejši! Lahko se vam celo zgodi, da se bodo ogorčeni stanovalci v svoji nemoči oprijeli »balkanske zakonodajce«, katero je priporočil pristojni uslužbenec novomeških inšpekcijskih služb.

mag. MARJAN RAVBAR

POBUDA ZA POMOČ BEGUNCEM

V Slovenijo prihaja vse več beguncev iz BiH. Po pogovoru z nekaterimi tamkajšnjimi novinarji, ki skupaj z begunci doživljajo to tragedijo, sem se odločil za pobudo, katere uresničitev bi tem beguncem olajšala del težav.

Ob tem, ko se v Sloveniji srečujemo s presežki mleka, mnogim begunskim materam in otrokom primanjkuje tega osnovnega živila. Slovenska država zbira proračunska sredstva za izvozne stimulacije za izvoz mleka in mlečnih izdelkov. Kot vodja poslanskega kluba SLS dajem pobudo slovenski vladi, da del sredstev za izvozne stimulacije preusmeri v odkup mleka za begunske matere in otroke v zbirnih centrih. Poleg tega sem prepričan, da je tudi vsak slovenski kmet pripravljen darovati nekaj litrov mleka v te namene.

Pomagajmo ljudem, ki jih je doletelo to, kar je bilo nam Slovencem ob osamosvajanju v veliki meri prizaneseno!

MARJAN PODOBNIK
vodja poslanskega kluba SLS

Še: Kočevarji — kako in kam?

»Ženska srednjih let« razkriva ozadje reportaže

Sem Kočevarica, rojena v Kočevskih Poljanah po vojni, le dobrih štiri mesece zatem, ko sta se moj oče Avgust in mati Zofija Grill s svojima dvema otrokoma vrnila iz taborišča. Družina je bila odpeljana zimske noči na tovornjaku. Kako, kaj in zakaj. Ne vem. Vem le to, da se je moj oče vrnil na svoj dom, ki ga je ljubil in cenil. Vse življenje sem spremljala Kočevarje, ki so se vračali. Na vse konce sveta so odnašali deščice, kamenčke in še kaj iz svojih rojstnih hiš. Spremljala sem bolečino in solze. Moji starši so nam otrokom v zibelko položili ljubezen do materne jezika. V njem smo govorili povsod, le Kočevarja smo morali srečati. Včasih nas je bilo veliko, danes le še peščica. Poznala sem tudi nekaj Slovencev, ki so znali in še znajo govoriti kočevsko. A meni zveni ta govorica drugače. Trše. Prav tako je z otroki iz mešanik zakonov, kjer se le občasno govori v kočevskem jeziku. Le še nekaj let in tega jezika ne bo več. To strašno boli, reže v dušo in srce.

Kaj lahko storim? Kako naj rešim jezik pred popolno izgubo? Jezik svojih staršev!

V življenju nisem nikoli skrivala svojega porekla. Res pa je tudi, da nisem vpila: »Poglejte me, jaz sem Kočevarica!« Zakaj neki?

Na prireditvi v Dolenjskih Toplicah 3. aprila letos sem si želela le eno, in sicer: da bi še živela moja mama in da bi z njo delila svoj srečo ob poslušanju kočevskih pesmi. Naj uporabim misel svoje dobre prijateljice: »Za marsikaj ste bogatejši od nas.« In ravno to bogastvo je manjkalo na tej prireditvi. Zato sem spregovorila v svojem materinem jeziku. Ne prvič in ne poslednjič. Ženska srednjih let se ni prerinila v ospredje, le za korak se je pomaknila k svoji znanici dr. Kundergraber, ki jo pozna že desetletja.

Teško je zbrati pogum. Strahu ni bilo. Nimaš vzroka zanj. »Ženska srednjih let« ima ime in priimek. Lahko bi ga uporabili, če že omenjate dogodek. »Ženska srednjih let« zveni preveč skrivnostno. Nihče ne more govoriti o mojih čustvih. Ne morete govoriti v mojem imenu. Ne veste, kaj čutim, mislim, kako razmišljam. Popolnoma tuji sta

● Bistvo znanstvenega mišljenja je v tem, da veš, do kod je ugotovitev zanesljiva in kje nastopi samo še različna stopnja verjetnosti. (Grafenauer)

● Ljubezen ne čuti teže, se ne zmeni za trud; rada bi storila več, kakor more; ne opravičuje se z nemogočim, ker misli, da vse more in sme. (Tomaž Kempčan)

● Verjamem samo tistim statističnim rezultatom, katere sem sam ponaredil. (Churchill)

Štirje moške zavzeli Brod

Natanko pred pol stoletja — Udeleženci že mrtvi

30. aprila 1942, se pravi pred natanko 50 leti, so štirje partizani ob pomoči neoboroženih domačinov Kostelcev z zvijačo zasedli Brod na Kolpi, ki pa ga je varovalo še okoli 20 žandarjev in financarjev. Akcijo so izvedli domači partizani, Kostelci Karel Briški, Tine Mesojedec, in Matija Majetič in še Franc Avbelj-Lojko (kasnejši narodni heroj), po predlogu, zamisli in vsestranski pomoči domačega aktivista OF Matije Letiga. Vsi naštetih udeleženci te akcije so že pokojni, zadnji je umrl konec decembra lani narodni heroj Franc Avbelj-Lojko iz Domžal.

Vsa akcija je potekala dokaj ne navadno. Italijani so po okolici razhajali partizane, hkrati pa so se umaknili iz nekaterih postojank na tem območju, med drugim tudi iz Broda na Kolpi. V tej postojanki so ostali le žandarji in financarji, ki so kar hitro nasedli govoricam in partizanski propagandi, da je okoli več stolet partizanov. Tako je skupnica štirih partizanov, ki so imeli le pokvarjen puškomitraljez (popravili so ga le toliko, da je lahko streljal posamično kot puška), dve puški in pištolo ter nekaj bomb, zbrala so še

Frankopanski grad iz 16. stoletja, kjer je bila zaključena akcija osvoboditve Broda na Kolpi. Na njem je spominska plošča o tem dogodku.

skupino 25 domačih mladincev, ki so ponoči rogovili po slovenski strani Kolpe, kot da je tam velika partizanska vojska. Zandarji in financarji so bili oboroženi boljše, bili so zavarovani z žičnimi ovirami in bunkerji, še posebno pa so bili varni za debelimi zidovi Frankopanskega gradu iz 16. stoletja.

Zavzeteje Broda na Kolpi je bilo že večkrat opisano, vendar se opisi v podrobnostih razlikujejo. Enotni so v tem, da so se žandarji in financarji po bolj ali manj le navideznom boju predali, ker so jim slovenski partizani zagotovili, da jih ne bodo pobili. Tudi podatki o partizanškem plenu so različni, saj naj bi takrat zaplenili 14, 16, oz. 17 pušk, dve pištoli, nekaj bomb in strelivo ter drug material.

Brod na Kolpi je bil tako osvobojen 30. aprila, naslednji dan pa so vanj vkorakale tudi hrvaške partizanske enote in potem je bil za zaključek skupni miting. O tej osvoboditvi govori tudi napis na Frankopanskem gradu, ki so imeli le pokvarjen puškomitraljez (popravili so ga le toliko, da je lahko streljal posamično kot puška), dve puški in pištolo ter nekaj bomb, zbrala so še

In kaj se je zgodilo z ujetimi žandarji in financarji? Po pripovedi enega izmed udeležencev te akcije so jih pustili v Brodu, kjer so naslednjega dne z njimi obračunali hrvaški partizani. Po pripovedovanju drugega so jih pustili, a so jih na poti domov polovili in postrelili hrvaški partizani.

Zavzeteje Broda na Kolpi in izpraznitve več italijanskih postojank pa je imelo za posledico ustanovitev velikega osvobojenega ozemlja od Starega trga v Beli krajini do Delnic na Hrvaškem in Loške doline v Sloveniji. To je pripomoglo tudi k tesnejšemu sodelovanju slovenskih in hrvaških partizanov.

P. J.

VRTEC MED NOVINARJI — Sredi minulega tedna so bili gostje uredništva Dolenjskega lista otroci iz vrta Pedenjep z Drske. Otroške glavice in vzgojiteljice je zanimalo, kako nastanejo časopis in članki. Verjetno mladi nadobudneži vsega, kar so videli in slišali, niso razumeli, mogoče pa se bo našel kakšen med njimi, ki se bo odločil tudi za ta poklic. (Foto: J. Pavlin)

Nepozabna bitka pri Miklavžu

Pred jutrišnjim srečanjem na Javorovici: odlomek iz Vstaje pod Gorjanci

Medtem sta na košenicah dva italijanska oficirja s pištolama v rokah ustavila umik. Major dvakrat ustrelil v zrak in se s klici »avanti, avanti!« požene na čelu vojske proti cerkvi v nov napad.

Na stražarskem mestu pri Hudoklinovem gostišču je za debelo bukvijo ležal najmlajši partizan, Franc Črne-Bene z Dobravice. Pomeril je in major je zakrilil z rokami in padel na obraz. Vojaki, ki so drli čez padlega, so ga obrnili na hrbet, ga osuplo gledali in med streljanjem zopet tekli naprej. Bene je zginil v gozd.

SPOMINU GORJANSKIH PARTIZANOV

Julija 1967 sta Združeni borci NOV občin Krško in Novo mesto izdali knjižico Vstaja pod Gorjanci in z njo počastili 25-letnico ustanovitve Gorjanskega bataljona. Napisal jo je Ivo Pirkovič, občini Krško in Novo mesto pa sta takrat podelili domicil bataljonu, ki je hkrati razvil prapor in odkril spomenik v Vrhoplju. Ze mesec dni po ustanovitvi je Gorjanski bataljon štel 301 partizana. Znanih je 500 imen njegovih borcev, od katerih jih je 150 padlo. Ena izmed njegovih najznamenitejših bitk sega v marec 1942, ko je deloval še kot Gorjanska četa. V odlomku iz knjižice, ki ga objavljamo pred jutrišnjim srečanjem na Javorovici, je opisana bitka, ki pripričljivo govori o pogumu naših ljudi v svetem boju za osvoboditev domovine.

Galiča, ki se je poganjal od drevesa do drevesa, so lovili živega. Partizan se je na skalah naglo obrnil in v loku je zletela narezana kragujevska bomba. Na Hudoklinovem gnojišču je vrglo v zrak vojaka, ki se je z razparanim trebuhom in razmesarjenimi kolki s prusnjivim krikom »Mama mia!« sesedel.

Italijani so koč s partizanami zagolagali hrane, odejama in municijo žagali, Hudoklinovo gostišče oplenili, družino pretepli in se s sedmimi padlimi in petimi ranjenci umaknili z gore.

V Orehovici ji je na pol poti umrl še eden od ranjenih. Nekje z grebenov med Kobilami in Pendirjevko je Strojnova patrulja, ki ni vedela, kaj pomeni divje streljanje pri Miklavžu, kamor je bila namenjena, v strahu štela Cortove, ki so se spuščali po strmini do Miklavža. Oddahnili so se: nikogar ni manjkalo.

Se isti dan so karabinjerji iz Sentjerneja pobegnili v Kostonjico, iz Orehovice v varnejšo postajo v Brusnicah, posadka obmejne straže pa je izpraznila grad Vrhov. Nastalo je prvo osvobodeno ozemlje, ki se bo v juniju razširilo v brusniške in gabske kraje. V Sentjerneju sta se bataljon krajve vojske in ko-horta »Črni sracj« pripravljala na obrambo.

V Novem mestu so se Italijani naglo utrdili. Po gričih na vzhodni in južni strani mesta so se zakopavali. Na vzpetine so vlačili topove. Ponoči so otipavali deželo proti Gorjancem z močnimi žarometi. Italijanski viri govore o straži in obrambi mestnega mostu, ki drži iz Kandije.

To je bila prva, presenetljiva zmaga samo štirih gorjanskih partizanov proti mogočnemu polku »modrih kravati« italijanske divizije Isonzo v Novem mestu.

TELEVIZIJSKI SPÖRED

ČETRTEK, 30. IV.

SLOVENIJA 1

9.25 — 12.10 in 14.40 — 1.40 TELE-TEKST
 9.40 VIDEO STRANI
 9.50 PROGRAM ZA OTROKE
 SMRKEČI
 DALEČ OD DVORCA
 10.50 ŠOLSKA TV, ponovitev
 12.00 POROČILA
 15.05 NAPOVEDNIK
 15.10 ŠPORTNA SREDA, ponovitev
 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 17.00 DNEVNIK 1
 17.10 PROGRAM ZA OTROKE
 NASMEHNI SE MI
 ŽIV ŽAV
 18.30 ŽE VESTE..., svetovalno izobraževalna oddaja
 19.05 RISANKA
 19.20 NAPOVEDNIK
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, ŽARIŠČE
 20.30 GORE IN LJUDJE
 21.35 TEDNIK
 22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 22.50 POSLOVNA BORZA
 23.00 MALI KONCERT
 23.10 NAPOVEDNIK
 23.15 SOVA
 23.15 DRAGI JOHN, amer. naniz., 1/22
 23.40 HOBORTNICA III, zadnji del italij. nadalj.
 0.35 ŠINGEN, japonska nadalj., 7/12

SLOVENIJA 2

15.35 Video strani — 15.40 Sova (ponovitev) — 18.00 Regionalni programi - Koper; Slovenska kronika — 19.00 Video lestvica — 19.30 Dnevnik RAI — 20.00 Pujsovi dosjeji (8. epizoda angl. naniz.) — 20.25 Napovednik — 21.30 Znanost in resnica — 21.25 Umetniški večer: Holroyd o Shawu (angl. dok. film); Cezar in Kleopatra (angl. film) — 0.20 Yutel

PETEK, 1. V.

SLOVENIJA 1

8.55 — 1.40 TELETEKST
 9.10 VIDEO STRANI
 9.20 PAPIRNIŠKI PIHALNI ORKESTER VEČJE
 9.50 PROGRAM ZA OTROKE
 ŽIV ŽAV
 OČE JAVOR
 10.50 ZNANOST IN RESNICA, ponovitev
 12.00 POROČILA
 13.10 NAPOVEDNIK
 13.15 UMETNIŠKI VEČER, ponovitev
 16.20 GOSPODARSKA ODDAJA, ponovitev
 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 17.00 DNEVNIK 1
 17.10 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
 19.10 RISANKA
 19.20 NAPOVEDNIK
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 19.55 FORUM
 20.30 BERTINJEVI, nemška nadalj., 9/10
 21.20 EX LIBRIS
 22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 22.35 SOVA:
 22.40 PRI HUXTABLOVIH, 40. epizoda amer. naniz.
 23.10 PRI KORITU, angl. nadalj., 1/4
 0.00 ODRAŠČANJE, amer. film

SLOVENIJA 2

15.30 Video strani — 15.40 Sova (ponovitev) — 18.00 Regionalni programi - Maribor; Slovenska kronika — 19.00 Jazz in blues — 19.25 EPP — 19.30

Dnevnik ZDF — 20.00 Pujsovi dosjeji (9. epizoda angl. naniz.) — 20.30 Večerni gost: Stojan Pelko — 21.20 Ali bomo vsi znoreli? (posnetek okrogle mize) — 21.50 Dobrodošli — 22.20 Umetniški eksperimentalni program: Studio City — 23.20 Koncert simfonikov RTV Slovenija — 0.10 Yutel

SOBOTA, 2. V.

SLOVENIJA 1

8.20 — 2.10 TELETEKST
 8.35 VIDEO STRANI
 8.45 IZBOR
 8.45 ANGLEŠČINA - FOLLOW ME, 47. lekcija
 9.05 RADOVEDNI TAČEK
 9.25 KLUB KLOBUK
 11.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
 12.00 POROČILA
 12.05 TOK, TOK, ponovitev
 14.00 VEČERNI GOST, ponovitev
 14.50 VIDEO STRANI
 15.55 NAPOVEDNIK
 16.00 TEDNIK, ponovitev
 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 17.00 DNEVNIK 1
 17.10 SREČA NA VRVICI, slov. film
 18.40 SLOVENIJA - UMETNOSTNI VODNIK:
 STIŠKI SAMOSTAN
 19.00 RISANKA
 19.10 NAPOVEDNIK
 19.15 ŽREBANJE 3 X 3
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, UTRIP
 20.30 ONA + ON
 21.35 GLAVNI OSUMLJENEC, angl. nadalj., 4/4
 22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 22.50 NAPOVEDNIK
 22.55 SOVA:
 22.55 MURPHY BROWN, 22. epizoda amer. naniz.
 23.20 PRI KORITU, angl. nadalj., 2/4
 0.15 OBUPANCI, amer. film
 1.40 NOČNE URE, 7. epizoda amer. varietjskega programa

SLOVENIJA 2

16.00 Video strani — 16.10 Sova (ponovitev) — 17.30 Da ne bi bolelo — 17.45 Angleščina v poslovnih stikih — 18.00 Poglej in zadeni — 18.30 Videomeh — 19.00 Kremenčkovi — 19.30 Dnevnik RTV Srbija — 20.15 Klasika — 20.30 Pot v vesolje (amer. film) — 23.35 Umetniški eksperimentalni program: Tračarje — 0.30 Yutel

NEDELJA, 3. V.

SLOVENIJA 1

8.55 — 13.20 in 14.05 — 0.20 TELE-TEKST
 9.10 VIDEO STRANI
 9.20 PROGRAM ZA OTROKE, ponovitev:
 ŽIV ŽAV
 NASMEHNI SE MI
 10.35 BALETNA ŠOLA IZ LJUBLJANE SE PREDSTAVLJA
 11.05 KRONIKA, kanadska poljudnoznan. serija, 2/26, ponovitev
 11.30 OBZORJA DUHA
 12.00 POROČILA
 12.10 KREMENČKOVI
 12.40 VIDEOMEH, ponovitev
 14.20 DVAKRAT V ŽIVLJENJU, ponovitev amer. filma
 15.55 NAPOVEDNIK
 16.00 LORNA DOONE, angl. nadalj., 2/2
 16.50 EP VIDEO STRANI
 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 17.00 DNEVNIK 1

SLOVENIJA 2

17.10 MOŽ Z ŽELEZNO MASKO, angl. film
 18.55 MERNIK
 19.10 RISANKA
 19.13 NAPOVEDNIK
 19.20 SLOVENSKI LOTO
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 19.55 ZRCALO TEDNA
 20.30 ZDRAVO
 21.30 EPP
 21.35 FESTIVALI DALJNEGA VZHODA, avstralska dok. serija, 5/6
 22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 22.45 NAPOVEDNIK
 22.55 SOVA:
 AMERIŠKE VIDEO SMEŠNICE, 3. epizoda
 PRI KORITU, angl. nadalj., 3/4

SLOVENIJA 2

Opomba: 13.50 Barcelona: F-1, prenos
 13.35 Video strani — 13.45 Napovednik — 13.50 Športna nedelja — 18.05 Sova (ponovitev) — 19.30 Dnevnik HTV — 20.00 San Remo 92 — 20.30 Piran: Koncert Tartini (prenos 1. dela) — 21.10 Galaktična odiseja (japonska dok. serija, 5/9) — 22.00 Dekalog (poljska naniz., 10/10) — 22.50 Športni pregled — 23.20 D. Smole: Zlata čevljička (posnetek predstave SNG Ljubljana) — 1.00 Yutel

PONEDELJEK, 4. V.

SLOVENIJA 1

8.45 — 12.10 in 15.50 — 1.20 TELE-TEKST
 9.00 VIDEO STRANI
 9.10 PROGRAM ZA OTROKE
 10.05 BERTINJEVI, ponovitev nemške nadalj., 8/10
 10.55 TV MERNIK, FORUM, UTRIP, ZRCALO TEDNA, ponovitev
 12.00 POROČILA
 16.15 NAPOVEDNIK
 16.20 DOBRODOŠLI, ponovitev
 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 17.00 DNEVNIK 1
 17.10 PROGRAM ZA OTROKE
 18.10 OBZORJA DUHA, ponovitev
 18.45 DIVJI SVET ŽIVALI, angl. poljudnoznan. serija, 3/9
 19.10 RISANKA
 19.17 NAPOVEDNIK
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, ŽARIŠČE
 20.30 POLITIKI NOVEGA KOVA, angl. naniz., 5/14
 21.00 DOKUMENTAREC MESECA: ENFANT - POBRATIME DE LA MORT
 22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 22.25 A. Hieng: MARK IN ANTONIJ, izvorna TV igra
 23.20 NAPOVEDNIK
 23.30 SOVA:
 PRI KORITU, angl. nadalj., 4/4
 ZVEZDNE STEŽE, 18. epizoda amer. naniz.

SLOVENIJA 2

16.05 Video strani — 16.15 Sova (ponovitev) — 17.30 Športni pregled (ponovitev) — 18.00 Slovenska kronika — 18.10 Festivali Daljnega vzhoda (avstral. dok. serija, ponovitev) — 19.00 Videošpon — 19.30 Dnevnik KP — 20.00 Kviz — 20.30 Gospodarska oddaja — 21.00 Sedma steza — 21.30 Ciklus filmov A. Hitchcocka: Umor (angl. film, ČB) — 23.15 Umetniški eksperimentalni program: Kino — 23.45 Yutel

TOREK, 5. V.

SLOVENIJA 1

8.35 — 12.10 in 14.35 — 0.50 TELE-TEKST

8.50 VIDEO STRANI
 9.00 PROGRAM ZA OTROKE
 9.50 ŠOLSKA TV
 11.00 SEDMA STEZA, ponovitev
 11.30 DA NE BI BOLELO, ponovitev
 11.45 ANGLEŠČINA V POSLOVNIH STIKIH, ponovitev
 12.00 POROČILA
 14.50 VIDEO STRANI
 15.00 NAPOVEDNIK
 15.05 UMOR, ponovitev angl. filma
 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 17.00 DNEVNIK 1
 17.10 PROGRAM ZA OTROKE
 18.40 MOSTOVI
 19.10 RISANKA
 19.17 NAPOVEDNIK
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, ŽARIŠČE
 20.30 OSMI DAN
 21.20 NOVOSTI ZALOŽB
 21.35 GRAD NA SONCU, franc. nadalj., 2/6
 22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 22.45 POSLOVNA BORZA
 22.55 NAPOVEDNIK
 23.05 SOVA:
 ŽIVLJENJE PO HENRYJU, angl. naniz., 3/6
 GLORY BOYS, angl. nadalj., 1/3
 GLASBENI UTRINEK
 0.40 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

14.30 Video strani — 14.40 Dokumentarec meseca (ponovitev) — 15.40 Sova (ponovitev) — 17.20 Svet poroča — 18.00 Regionalni programi - Koper; Slovenska kronika — 19.00 Orion — 19.30 Dnevnik SA — 20.00 Kviz — 20.30 Maja vam predstavlja — 21.30 Omizje (kontaktna oddaja) — 23.30 Svet poroča (ponovitev) — 0.10 Yutel

SREDA, 6. V.

SLOVENIJA 1

8.10 — 12.10 in 15.30 — 1.35 TELE-TEKST
 8.25 VIDEO STRANI
 8.35 PROGRAM ZA OTROKE
 9.20 D. Smole: ZLATA ČEVLJIČKA (ponovitev gledal. predstave)
 11.00 GRAD NA SONCU, ponovitev franc. nadalj., 2/6
 11.50 POSLOVNA BORZA, ponovitev
 12.00 POROČILA
 15.55 NAPOVEDNIK
 16.00 GALAKTIČNA ODISEJA, ponovitev japonske dok. serije, 4/9
 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 17.00 DNEVNIK 1
 17.10 KLUB KLOBUK
 19.10 RISANKA
 19.17 NAPOVEDNIK
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, ŽARIŠČE
 20.30 FILM TEDNA
 SHALOM GENERAL, avstrijski film
 22.10 EPP
 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 22.40 KRONIKA, kanadska poljudnoznan. serija, 4/26
 23.05 NAPOVEDNIK
 23.15 SOVA:
 KRILA, amer. naniz., 14. epizoda
 GLORY BOYS, angl. nadalj., 2/3
 VES SVET JE ODER, angl. dok. serija, 10/13

SLOVENIJA 2

Opomba: 20.15 Lizbona: PPZ v nogometu, finale
 15.25 Video strani — 15.35 Osmi dan (ponovitev) — 16.25 Sova (ponovitev) — 18.00 Regionalni programi - Maribor; Slovenska kronika — 19.00 Psiho — 19.30 Dnevnik ORF — 20.00 Športna sredo — 23.05 O preizkušnji (Prix Lausanne) — 23.30 Yutel

NOVO MESTO PARTIZANSKA 19 TEL.: 26-126 FAX: 25-145

RAČUNALNIŠKA in PROGRAMSKA OPREMA

Panasonic TELEFONSKI APARATI, TELEFAXI, AVTOMATSKI ODZIVNIK, HIŠNE CENTRALE

Canon PROGRAM UGODNO FOTOKOPIRNI STROJI TELEFAXI

ZAŠČITNI FILTRI RAČUNALNIŠKE MONITORJE

OPTIK-GLAS FORTUNA

SAMO 11.000,00

ATESTI: PRIZNANIH EVROPSKIH INSTITUTOV

UGODNOSTI: LEASING na 35 obrokov PRI NAS LAHKO KUPITE OPREMO TUDI ZA DINARJE!

15% POPUST

OKNA - VRATA - SENČILA VRTNE GARNITURE PRENOVA OKEN

organizirana montaža brezplačni prevoz za večje nakupe

JELOVICA

Lesna industrija, 64220 Škotja Loka, Kidričeva 58 tel.: (064) 631-241, telefax: (064) 632-261

PRODAJNA MESTA

NOVO MESTO, Ob potoku 5, tel. (068) 22-772
 METLIKA, Vinogradniška 41, tel. (068) 58-716
 KRŠKO, CKŽ 21, tel. (0608) 21-236

PIONIR MIKI

Novo mesto, d.d.

Montaža, kovinarstvo instalacije

Vas vabi, da jih obiščete v Novem mestu, na Mali Cikavi 25

V družbi s strokovnimi in izkušenimi kadri izvajamo naslednja dela:

- elektroinstalacije vseh vrst
- vodovod
- ogrevanje
- plinske instalacije
- prezračevanje
- kleparska dela

V trgovini, ki se nahaja v poslovnih prostorih družbe in je odprta vsak dan od 8. — 18. ure, in ob sobotah do 12. ure, prodajamo ves material za zgoraj naštetih dejavnosti ter belo tehniko, drobne gospodinjne aparate in ostalo tehnično blago. Po dogovoru s kupcem blago tudi dostavimo.

Poleg prodaje ali izvedbe izdelamo s kupci tehnološke popise, predlagamo najbolj racionalne izvedbe, izdelamo projekte izvedenih del, nudimo strokovno-tehnični nadzor ter ostalo strokovno pomoč iz naših dejavnosti, pri čemer naj posebej poudarimo meritve izvedenih del.

Smo pooblaščen servis za električne ročne stroje »Iskra«, popravljamo pa tudi ostala električna ročna orodja.

Poleg dejavnosti, vezanih na izvedbo in popravilo instalacij v objektih, izdelujemo sestavljive moderne, večnamenske kioske »PIKI«, ki jih uspešno prodajamo v domovini, v zadnjem času pa prodiramo tudi ne evropski trg.

Za vse informacije nas lahko pokličete po telefonu h.c. (068) 23-118 trgovina (068) 23-187 marketing (068) 21-147 ali zahtevate informacije po telefaxu (068) 22-204.

OBIŠČITE NAS!

PIONIR AVTOHIŠA d.d.

organizira v sodelovanju z zavarovalnico

TILIA Novo mesto VELIKO NAGRADNO IGRO

v kateri lahko sodelujete vsi, ki boste v času od 23. aprila do 24. junija:

- postali lastniki novega ali starega avtomobila, kupljenega v Avtohiši Pionir
- kupci blaga v trgovini z rezervnimi deli
- in tisti, ki boste opravili servisiranje ali popravilo svojega avtomobila v servisno prodajnem centru Pionir Avtohiša, Ločna 48 v Novem mestu!

Vrednost kupljenega blaga ali storitve, za sodelovanje v nagradni igri, mora znašati nad 5.000,00 SLT.

Nekdo od vas, cenjeni obiskovalci, bo na velikem žrebanju dne 24. junija v Avtohiši Pionir v Novem mestu, prejel avto večno privlačne tradicije.

RENAULT 4!

Delovni čas prodaje vozil je vsak dan od 7. do 16. ure, servis in trgovina z rezervnimi deli pa od 7. do 19. ure, ter v soboto od 7. do 13. ure. Izkoristite priložnost in sodelujte z nami!

zavarovalnica Tilia d.d. novo mesto

Klic na pomoč

Zbirajmo pomoč

LJUBLJANA — Vojna v Bosni in Hercegovini se še naprej nadaljuje. Žrtve pa so največkrat nedolžni ljudje vseh narodnosti in veroizpovedi. Še posebno nemočni so otroci, zato množično zbirajo svoje domove s starši ali brez njih. Veliko teh beguncev je zadnje dni prišlo tudi v Slovenijo, nameščeni so v 12 zbirnih centrov v državi, večina pa je nastanjenih pri sorodnikih in družinah.

Zaradi povečanega števila beguncev in pomanjkanja sredstev jim za njihovo normalno oskrbo primanjkuje predvsem opreme in oblačil za dojenčke, otroške hrane, rjuh, dek, sredstev za osebno higieno, pralnega praška in hrane. Zato Zveza prijateljev mladine Slovenije organizira akcijo pomoči, ki vključuje zbiranje prej naštetih stvari, poleg tega pa še igra, barvic, zvezkov, risalnih listov in slikanic. Občinske zveze prijateljev mladine, klubi staršev ter družinski klubi bodo samostojno ali v sodelovanju z osnovnimi šolami in vrtci organizirali zbirne akcije. Določili bodo zbirna mesta ter organizirali akcijo sortiranja in posredovanja v zbirne centre za begunce in na domove.

Rdeči križ Slovenije je pretekli teden ponovno zaprosil Mednarodni komite Rdečega križa in Visoki komisariat združenih narodov za begunce, naj pohitijo z mednarodno pomočjo. Rdeči križ Slovenije namreč ocenjuje, da je pri nas že več kot 9000 beguncev iz Bosne in Hercegovine, še vedno imamo 6000 hrvatskih beguncev in skupno z begunci iz Bosne in Hercegovine skoraj 15000 beguncev, to pa je največje število, za katero še lahko poskrbimo.

Rdeči križ Slovenije ponovno poziva vse posameznike, ustanove in podjetja, naj pomagajo z denarjem in opremo ter drugim. Sredstva lahko nakažete na žiro račun 50101-678-51579, s pripisom za BiH.

ZA DRAGE MEDICINSKE INSTRUMENTE

NOVO MESTO — V sklad za drage medicinske predmete pri OORK so pripevali: Marija Kocjančič iz Novega mesta namesto plačane nagrade 1.000 SLT, Nataša Petrov iz Novega mesta namesto plačane nagrade 2.800 SLT, Občinska organizacija Rdečega križa Novo mesto namesto venca na grob pokojnega Borisa Savnika 5.000 SLT, Pionir Marketing Novo mesto namesto venca na grob brata V. Hajniča in mame A. Svatina 2.600 SLT, Gimnazija Novo mesto namesto venca na grob prof. Majde Kozoglav 10.000 SLT, Mladen Marko iz Novega mesta namesto izplačanega honorarja 480 SLT, Marija Kozoglav iz Mirne Peči v zahvalo za skrbno nego na internem oddelku bolnišnice Novo mesto 5.000 SLT.

ISKRA ENERGETSKA ELEKTRONIKA NOVO MESTO Velika Cikava 22

objavlja na podlagi sklepa upravnega odbora

JAVNO LICITACIJO

za odprodajo zidanice s pripadajočim zemljiščem v skupni izmeri 8.950 m² na sončnem, lahko dostopnem delu Straškega hriba, v Zavrtnici 28, Straža.

Izključna cena: 3.111.604,00 SLT, ki jo mora kupec plačati takoj pri blagajni ali na ŽR št. 52100-601-10696.

Prometni davek plača kupec.

Za zainteresiranim kupcem nudimo vse informacije osebno ali po telefonu v kadrovske službi, tel. 27-049, in organiziramo ogled: v soboto, 9. maja, od 10. do 14. ure in v sredo, 13. maja, od 14. do 18. ure.

Za nakup se lahko odloči več kupcev skupaj, ker je možna razparcelacija.

Začetek javne licitacije bo 15. 5. 1992 ob 12. uri v Zavrtnici 28, Straža.

Kupci položijo varščino v višini 5% od izključne cene na ŽR podjetja ali jo položijo eno uro pred pričetkom licitacije.

PODJETJE ZA GRADBENI INŽENIRING

»TEMPO« ZAGREB, BOŠKOVIČEVA 5

Na osnovi odredbe sklepa o preoblikovanju podjetja GIP »TEMPO« Zagreb v delniško družbo z dne 11. 2. 1992 v soglasju z agencijo za restrukturiranje in razvoj Republike Hrvatske, odločba št. 302-01/91-01/357 z dne 8. 4. 1992, podjetje GIP »TEMPO« Zagreb

OBJAVLJA JAVNI POZIV

zainteresiranim kupcem delnic GIP »TEMPO« — Zagreb Pozivamo vse zainteresirane k sklenitvi pogodbe o prodaji delnic GIP »TEMPO« pod naslednjimi pogoji:

1. popust v višini 20%, povečan za 1% za vsako leto delovne dobe, imajo:

- zaposleni in prej zaposleni delavci GIP »TEMPO« Zagreb, ki imajo tudi prednostno pravico pri nakupu
- zaposleni v podjetjih, ki niso v preoblikovanju
- zaposleni v organih državne uprave in v njihovih odgovarjajočih organih

Delnice lahko plačate naenkrat oz. na kredit do 5(pet) let, s tem da se vrednost neodkupljenega dela delnic vsako leto revalorizira v skladu z rastjo cen na drobno.

Lastnik delnic s popustom lahko postanete do višine največ nominalne vrednosti 20.000 DEM v dinarski protivrednosti.

2. Brez popusta

Vsi državljani lahko kupijo delnice brez omejitve skupne vrednosti. Nominalna vrednost ene delnice je 5.000 HRD.

Imetnik delnice pridobi pravico na delež v dobičku podjetja sorazmerno višini vplačanega dela vrednosti teh delnic, povečane za sorazmerni znesek odobrenega popusta, in na sodelovanju v upravljanju podjetja, sorazmerno nominalni vrednosti teh delnic, kot lastnik podjetja.

Enkratno vplačilo oz. prvi obrok mora kupec vplačati v roku 7 (sedem) dni po dnevu podpisa pogodbe, vendar najkasneje do 23. maja 1992.

Mesto in čas podpisa pogodbe: GIP »TEMPO« Zagreb, Boškovičeva 5, od 7. — 16. ure, vključno s 16. 5. 1992.

VI NAM — MI VAM

Objavo oglasov v rubriki VI NAM — MI VAM lahko naročite po tel. (068) 23-610 ali po telefaxu: (068) 24-898 do torka do 10. ure.

TREBNJE, Molodvorska 1,

Tel. (068) 44-003

BETONAL TREBNJE

proizvodnja, prevoz in strojno vgrajevanje betona

Cenjene kupce obveščamo, da lahko pri nas naročijo kvalitetne betone in storitve betoniranja po konkurenčnih cenah. Za takojšnja plačila nudimo 5% popusta!

Servis fotokopirnih strojev **Canon, RICOH**

Jediništica 27, NOVO MESTO, tel. fax: 068/26-004

Prodaja fotokopirnih strojev, telefaks, rezervnih delov, potrošnega materiala **Canon** elektronskih pisalnih strojev, računalniške opreme ter fotokopirnega papirja

METEOR d.o.o.

tel.: 068-51-588

ČRNOMELJ

061-487-239

vam nudi asfaltiranje dvorišč, dovoznih poti ter cest in kompletno zunanjo ureditev

VRTNARSTVO IN CVETLIČARSTVO ZUPANČIČ

Birčna vas 17 a, Novo mesto
tel. (068) 43-522

vam po konkurenčnih cenah nudi:

- balkonske in okenske rastline
- velik izbor enoletnic
- trajnice za rezanje
- lončnice in rezano cvetje
- izdelavo vencev in žalnih ikeban ter poročnih šopkov

Trgovina NANCA

Vam nudi veliko izbiro

- maturantskih in birmanskih oblačil
- ženska krila, bluze in pletenine
- sposojo poročnih in obhajilnih oblek

Ilke Vašte 16
tel. (068) 28-875

ZRNO d.o.o.

Trgovina
Gmajna 6, Raka
Tel. (0608) 75-541

vam v svoji trgovini na RANČU nudi vse za kmetijstvo in gospodinjstvo po ugodnih cenah • rezervne dele za traktorje in kmetijske stroje • kmetijsko mehanizacijo • orodja • umetna gnojila: urea po 946,00 SLT, kan po 720,00 SLT, NPK 2x18x18 po 1.150,00 SLT NPK 0x10x24 po 1.150,00 SLT, NPK 15x15x15 po 1.022,00 SLT • škropiva, semena • radensko • pivo • sokove • sladkor • olje • sol

posebno ugodno: cement vreča 350,00
in armaturne mreže 3.900,00 SLT

tabakum d.o.o.

Trdinova 13, Novo mesto
export-import Zastopstvo in prodaja akumulatorjev

naročila in inf. tel.: (068) 23-826 fax: (068) 26-681

Eden od generalnih zastopnikov za prodajo akumulatorjev

VI NAM — MI VAM

PROBIT

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING

63210 Slovenske Konjice

Stari trg 15

Telefon 063/755-430, 755-470

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING

Blažič Drago

Jerebova 20

Novo mesto

62000

tel.: (068) 24-447

HI PC

računski inženiring

prodnja, trg. št. 23

061/714-809

FAX 061/713-399

SI-1000 LJUBLJANA, Ljubljana 82, SLOVENIJA
p. o. Ljubljana, Cankarjeva 7, tel. 01/2300

Ste zahtevni? Hočete najboljšo rešitev vaših želja? Imamo rešitev!

Osebni računalniki, programska oprema in izobraževanje. O vsem tem se lahko dogovorimo v naših prostorih na Kristanovi 60 (Šmihel). Kvaliteto zagotavlja naših preko 500 že zadovoljnih uporabnikov. Pridružite se jim. Pričakujemo vas od 5. 5. 92 dalje.

Tel. (068) 28-535

SMO ZMAGOVALCI!

Naj zmaga najboljši!

Na osnovi 16. in 19. člena Zakona o organizaciji in finansiranju vzgoje in izobraževanja in 92. člena Statuta Srednje šole Krško

RAZPISUJE
svet Srednje šole Krško

prosto delovno mesto

RAVNATELJA ŠOLE

Kandidat mora imeti:

- ustrezno visoko izobrazbo, pedagoško-andragoško izobrazbo in opravljen strokovni izpit,
- najmanj pet let delovnih izkušenj v vzgojno-izobraževalnem delu,
- organizacijske in delovne sposobnosti za vodenje šole.

Mandat traja štiri leta.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega dela na naslov:

Srednja šola Krško, Razpisna komisija,

68270 KRŠKO, Hočevarjev trg 1,

in to v 10 dneh po objavi razpisa.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po poteku razpisnega roka.

Podjetje IMP Črpalke, d. d.,
Ljubljana, Ul. Jožeta Jame 12,

po sklepu upravnega odbora podjetja objavlja

javno prodajo

- dvosobnega stanovanja v izmeri 66,94 m², stanovanje št. 2 v I. nadstropju stanovanjskega bloka v Metliki, lociranem v Ulici Borisa Kidriča 5 ob križišču ceste Metlika — Karlovac nasproti poslovnega centra, na parceli št. 3991. k. o. Metlika.
- Izhodiščna cena za 1 m² je 900 DEM, preračunano v SLT po prodajnem tečaju menjalnice Ljubljanske banke, d. d., na dan prodaje.
- Sodelujejo lahko pravne in fizične osebe, ki so pred javno prodajo vplačale varščino v višini 10% vrednosti stanovanja. Kupcem, ki ne bodo uspeli pri nakupu, bomo vplačano varščino vrnili takoj po prodaji.
- Kupec, ki je uspel na dražbi, mora ostalo kupnino poravnati v treh dneh po sklenitvi pogodbe.
- Davek na promet nepremičnin in druge stroške prepisa plača kupec.
- Javna prodaja bo v četrtek, dne 30. 4. 1992, ob 12. uri pred vhodom v stanovanjski blok v Ulici Borisa Kidriča 5.

Podrobnejše informacije lahko dobite po telefonu 061/198-584, int. 34.

LOGIS, d.o.o., Senovo

podjetje za logistiko in trgovino
Senovo, Titova 101

Na podlagi določil 15. člena statuta podjetja LOGIS razpisuje upravni odbor prosto delovno mesto

DIREKTORJA

ki mora poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. stopnja izobrazbe: VII ali VI
2. smer izobrazbe: ekonomska, prometna ali pravna
3. delovne izkušnje: pet let oziroma eno leto na podobnem delovnem mestu
4. ostali pogoji:
 - pasivno znanje vsaj enega svetovnega jezika
 - izdelan program dela in razvoja

Direktor se imenuje za 4 leta, brez omenjitve mandatov.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na gornji naslov z oznako »prijava za razpis«. O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

tedenski koledar

Četrtek, 30. aprila — Samo Petek, 1. maja — Praznik dela
Sobota, 2. maja — Boris Nedelja, 3. maja — Aleksander
Ponedeljek, 4. maja — Florjan
Torek, 5. maja — Angel
Sreda, 6. maja — Judita

LUNINE MENE

2. maja ob 18.44 — mlaj

kmetijski stroji

TRAKTOR ZETOR, tip 49-11, letnik 1979, prodam. Cena 6300 DEM. ☎ (0608)81-971. 1919
TRAKTORSKO rotacijsko kosilnico, staro dve leti, širina 135 cm, ugodno prodam. Franc Božičnik, Vel. Kamen, ☎ (0608)79-667. 1921
PANDO 45 CL in traktor IMT 549 prodam. ☎ (068)20-549. 1936
MOTORNO SAMOHODNO KOSILNICO »Agroal 602«, malo rabljeno, prodam. Informacije na ☎ 23-947. 1937
TRAKTOR IMT 539, star eno leto, prodam. ☎ (068)20-549. 1946
OBRAČALNIK za seno Sip prodam. Korelec, Gorenja vas 4, Dobrič, ☎ 40-810. 1949

kupim

KUPIM 1 m3 »fosnov«, 5 cm, hrastove, mecesnove. ☎ (0608)69-230. 1973

motorna vozila

GOLF DIESEL JL, letnik 1979, prodam. Anton Renko, Tržišče 7. 1918
126 P, letnik 1982, registriran do 9/92, prodam. ☎ 65-391. 1920
GOLF DIESEL, letnik 1988, in Z 850, letnik 1985, odlično ohranjeno, prodam. Malkovec 20, Tržišče. 1923
FIAT 128 SPORT, letnik 1974, in Z 101 GTL 55, letnik 1984, prodam. Tone Muhič, Ambrus 23, Zagradec. 1928
126 P, letnik 1987, prodam. ☎ 23-669. 1929
R 4, letnik 1989, dobro ohranjen, prodam. ☎ 56-478. 1930
Z 101 prodam ali menjam. Uzman, Črmošnjice 48, Stopiče. 1934
Z 128, letnik 1988, prodam. Marko Zagorc, Bučna vas 40, Novo mesto. 1938
VW 1200, letnik 1974, prodam. ☎ 45-011, od 19 do 21. ure. 1939
Z 101, letnik 1987, prodam ali menjam za 126 P. ☎ 27-496. 1945
Z 750, letnik 1982, ugodno prodam. ☎ (061)647-155. 1951
JUGO SKALA 55, letnik 1990, prodam. Damjan, ☎ 43-767. 1956
JUGO 45 AX, letnik 1988, prodam. Sladič, Dolenje Kamenca 10a. 1958
CLIO 16V, nov prodam. ☎ 21-590. 1961
MERCEDES 12-17 turbo, alumini-jast keson (6,20 x 2,50 m), prodam. ☎ (064)84-638, od 8. do 12. ure. 1957
Z 750, letnik 1981, registrirano do 1/93, prodam. Damjan Potočar, Trška Gora 75, nad gostilno Pugalj, Otočec. 1958
R 21 TL, letnik 1989, 4.000 km, prodam za 14.000 DEM. ☎ (0608)61-131. 1961
TAM 130/11, letnik 1984, kesonar, TAM 125/12 kiper, Z 7010, letnik 1986, za prevoz živine, kombi 1900 BR furgon, letnik 1988, R 5, letnik 1992, ter Audi 100 ugodno prodam. ☎ 76-566 ali 76-009. 1966
Z 101, letnik 1986, prodam ali menjam za R 5, AX. ☎ 20-411. 1969
Z 101, letnik 1986, registrirano eno leto, prodam za 3.300 DEM. ☎ 27-802. 1970
ZA 126 P prodam motor in menjalnik. ☎ 49-374. 1972

kino

BREŽICE: 2. in 3. 5. (ob 18. in 20. uri) ameriški kriminalni film Dober policaj.
ČRNOMELJ: 1. 5. (ob 20. uri) ameriška pustolovska pravljica Hook — kapetan Kljuka. 3. 5. (ob 20. uri) ameriška komedija Kraljevi ribič.
METLIKA: 1. 5. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Kraljevi ribič. 3. 5. (ob 18. uri) ameriška pustolovska pravljica Hook — kapetan Kljuka.
NOVO MESTO: 30. 4. ter od 2. do 4. 5. (ob 16.30) ameriški risani film Snežuljica. 30. 4. (ob 18. uri) ter od 2. do 4. 5. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Laž ima kratke noge. 30. 4. (ob 20. uri) ameriška komedija JFK.

GOLF JXD kovinske barve, letnik 1988, 55.000 km, in letnik 86/87, 5 vrat, prodam. ☎ 59-129. 1978
R 4 GTL, letnik 1987, prodam za 3.700 DEM. ☎ 28-289. 1980

obvestila

NESNICE, mlade jarkice, pasme hišex, rjave, stare 3 mesece, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemamo in dajemo vse informacije od 17. do 22. ure vsak dan: Jože Zupančič, Otovec 12, Črnomelj, ☎ (068)52-806, gostilna Jože Cetin, Mostec 46, Dobova, ☎ (0608)67-578. 1619
Uvozno izvozno podjetje išče zastopnike za Dolenjsko in Belo krajino (ni akvizitstvo). ☎ 24-577, 27-375. 1971

ANSA d.o.o., Glavni trg 19/c, zaposli 10 animatorjev — trgovskih potnikov za področje Dolenjske. Pogoj srednja šola in lasten prevoz. Pismene prošnje pošljite na naslov ANSA d.o.o., Glavni trg 19/c, v roku 8 dni po objavi oglasa.

NE IZZIVAJTE NESREČE s slabimi zavorami! Te skrbi vas reši ZAVORNI SERVIS, saj z minimalnimi stroški popravimo zavore osebnih vozil, kombijev in traktorjev. Rajnovišče 6, Novo mesto, tel. 43-633.

ŽALUZIJE — ROLETE izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ (068)44-662. 1656
VODIM kompletno knjigovodstvo za podjetja in obrtnike. ☎ 23-427 od 17. do 18. ure. 1950
HUŠSANJE brez diete - shuševalni pas vam to omogoča. ☎ (061)218-941.

Trgovsko podjetje išče v Črnomlju prostor v izmeri cca 50 m² za trgovski lokal s cca 50 — 100 m² zaprtega ali pokritega skladišnega prostora, lahko potrebnega adaptacije. Ponudbe pod »najem« ali »odkup«.

SOZ UNITEHNA p.o. Prodaja kompletno opremljene obrtno in obrtno stanovanjske parcele na lokaciji Trebnje
CENA: 35,00 DEM/m² v to-larski protivrednosti
V ceni je vključena tudi sprememba namembnosti zemljišča.
Možnost takojšnje gradnje.
Informacije:
SOZ UNITEHNA
Baragov trg 6
68210 TREBNJE
tel.: 068/44-217, 44-218
fax: 068/44-667, 44-947

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezak-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge), Pavel Perc in Ivan Zoran.
IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 50 SLT, naročnina za 2. trimesečje 590 SLT; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 1.180 SLT; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga tuja valuta v tej vrednosti) na leto.
OGLAS: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 750 SLT, na prvi ali zadnji strani 1.500 SLT; za razpise, licitacije ipd. 800 SLT. Mali oglasi do deset besed 550 SLT, vsaka nadaljnja beseda 55 SLT.
ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto).
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068) 23-606, 24-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 23-610; mali oglasi in zahvale 24-006; telefaks: 24-898. Njenarodnih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja št. 23-92 ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst. Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

Odgovore na vprašanja o vaši prihodnosti in vaši usodi vam bo dala jasnovidka Stela. Na p.p. 2; 61332 Stara Cerkev, pošljite pismo, v katerem navedite svoje ime, priimek, rojstni datum, kraj rojstva, vzdevek in ime očeta. Ker odgovorjamo samo pisno, pošljite tudi vaš naslov.

preklci

MARIJA GAČNIK, Bučna vas 35, Novo mesto, prepovedujem hojo, vožnjo ter prirejanje piknikov na mojih parcelah št. 646 — 647 na Hmeljniku. Kdor tega ne bo upošteval, ga bomo sodno preganjala. 1944

posest

PRODAJ gradbeno parcelo (lep razgled), gumi voz (14 col), vprežni plug št. 7. ☎ 27-394. 1922
ŽAZIDLJIVO PARCELO z izkopom, v Črnomlju, prodam. ☎ 27-573. 1925

PRODAJ manjšo posest (1,30 ha) v Beli krajini ali samo hišo z vrtom. ☎ 51-126, od 12. do 14. ure, razen sobote in nedelje. 1926
HIŠO v starem delu Sevnice, vseljivo, s telefonom in KTV prodam. ☎ (0608) 81-686. 1933

UGODNO prodam gozd — vinograd, z zidanico, staro 12 let, v izmeri 1 ha in 40 arov, vse v eni parceli, na lepi sončni legi, v Praprotnici pri Mirni na Dolenjskem. Informacije vsak dan od 18. do 21. ure na ☎ (068)47-209. 1935

SMREKOV GOZD v izmeri 8582 m², v Beli krajini, na Vahti, v bližini vasi Jugorje, ob asfaltni cesti, prodam. ☎ (061)576-633, od 7. do 9. ure in od 18. do 21. ure. 1940

HIŠO v Trebnjem prodam. Naslov: Ulica heroja Slaka 29, Trebnje. 1943
NJIVO 33 arov v Podbočju prodam. Milica Hribar, Heroja Maroka 1, Sevnica. 1952

HIŠO na Ratežu pri Novem mestu, 4. faza gradnje, kletni prostori prirejani za obrt ali lokal, prodam. ☎ 28-850, 21-218. 1959

V MEVCAH prodam parcele za vinograd. Avsec, Marjana Kozine 32, Novo mesto. 1954

MEŠANI GOZD, 74 arov, v Gradišču, prodam. Justina Božič, Ul. Koprškega bataljona 8, Ljubljana. 1960

NJIVO z gozdom v Bučni vasi prodam. ☎ 27-907. 1967

HIŠO in travnik na Dol. Kamencah prodam. Lado Kalčič, Ljubljanska 16, Novo mesto. 1968

VIKEND (7,70 x 5,70) s sadovnjakom 300 dreves ugodno prodam. Parcela ima 5,310 m², je ograjena, ob cesti Brežice-Bizeljso. Asfalt do parcele, elektrika v hiši, voda na parceli. ☎ (061)558-838. 1974

HIŠO v Metliki prodam. ☎ (068)58-239, popoldne. 1977

Parcelo za gradnjo gostinskega lokala na širšem območju Novega mesta ali Dolenjskih Toplic kupim. ☎ (068) 22-282.

prodam

LESENO OSTREŠJE (velikost 8,5 X 4,5 m), valovite salonične plošče (50 kom), slemenjake (10 kom) in mlin za sadje prodam. ☎ (0608)81-540. 1924

PRODAJ dve ovci z mladiči (solčavke). Trška Gora 15, Otočec. 1927

PRODAJ dve briji ovci ter enega ovnička. ☎ 56-529. 1931

BAGER LIEBHERR 942, v dobrem stanju, dosega 10 m, motor 100 ur po generalni, podvozje skoraj novo, hidravlika »Linde«, ravnokar servisirano iz servisa Nova Gorica, prodam za 30000 DEM. Peruzjeva 76, Ljubljana, Jože Gliha. 1948

Malokalibrsko rusko puško z daljnogledom in šibrovko Monte Carlo cal. 16. prodam. ☎ 0608/70-489. 1948

PRODAJ novo marlesovo kuhinjo. ☎ ponedeljek in torek 24-995. 1948

3 CISTERNE za gorivo, zastavo 101, zastavo 750 in prikolico Adria prodamo. ☎ 21-107. 1948

PLEMENSKEGA KOZLA in kože z mladiči prodam. Tone Martinčič, Ul. 11. novembra 4, Leskovec pri Krškem. 1953

KRAVO, staro 4 leta, črno—sivo, po teletu, prodam. Vili Žarn, Vel. Mraševo 5, Podbočje. 1959

ŠIVALNA industrijska stroja, enoigelnega in dvoigelnega, ter luknjičarko in gumbničarko prodam. ☎ (069)56-010. 1962

NUJNO prodam še nov, neuporabljen računalnik - notebook, znamke Octopus - 386 SX, 20 Mhz, 2 Mbyt RAM - A, 40 Mbyt osnovnega diska z enoletno garancijo. Cena le 4.500 DEM. ☎ (068)78-101. 1965

RABLJENO motorno žago Husquar-no prodam. ☎ 84-711. 1976

TELICO, brejro 7 mesecev, prodam. ☎ 73-248. 1979

razno

ZAMENJAM prikolico Adria 530 forma, izvozni model, novo, nerabljeno, dolžina 7 m, enosono, za manjšo, lahko tudi starejšo, z doplačilom. ☎ (068)47-431. 1963

V NAJEM oddam prostor za delavnico velikosti (9 x 7). ☎ (068)40-375. 1964

službo dobi

MEHANIKA z vozniškim C kategorije in žensko za v pisarni zaposlim. Pogoj: delo na računalniku. Matisa, ☎ 85-921, 85-646. 1932

AKVIZITERJI! Možnost odličnega zaslužka s prodajo nepogrešljivega artikla. ☎ (062)691-273. 1941

MIZARJA takoj zaposlim. ☎ (068) 84-633, od 7. do 9. ure ali od 14. do 16. ure. 1942

IŠČEMO prikupno dekle za delo v okrepčevalnici Sokol v Brežicah, Ul. stare pravde 24, ☎ (0608)61-176. 1971

stanovanja

ODDAMO enosobno stanovanje s telefonom v bloku na Cesti herojev v Novem mestu. ☎ 23-862. 1955

ženitne ponudbe

AFRODITA, ženitvena posredovalnica iz Kranja, vabi vse osamljene, dekleta in samohranilke do 40 let pa obvešča, da so usluge zanje brezplačne. ☎ (064)324-258 ali ☎ (064)51-245. 1884

SLIKA VELIKANKA — Za prireditev »Boš videl, kaj dela Dolenjci« so si Dolenjci kar sami zamislili tudi sceno. Dobrih sto let star hram in prešo je pripeljala ekipa iz Šentruperta pod vodstvom Matevža Ramovaš slika in ozadju, ki predstavlja dolenjsko pokrajino, pa je delo slikarja Janka Orača in črkostilarskega mojstva Gvida Hrena. Če bi imeli Dolenjci svojo knjigo rekordov, bi v njej stalno zapisano tudi to, da je slika 20 x 5 metrov doslej zagotovo največja v dolini Krke. (Foto: J. Pavlin)

VSE ŠOLE PO NOVEM?

V šolskem letu 1991/92 je v Sloveniji prešlo s štirih na tri ocenjevalna obdobja že 153 osnovnih in 13 srednjih šol. Rezultati so tako dobri, da si v nobeni od teh šol ne želijo nazaj v štiri obdobja. Tudi v strokovnih krogih ugotavljajo, da je čedalje manj zadržkov za splošen prehod na nov šolski koledar. Tako naj bi že v naslednjem šolskem letu povsod uvedli tri ocenjevalna obdobja.

Čudežni aspirin

Raziskave so potrdile, da učinkuje tudi proti infarktu in novotvorbam

Ko je oče medicine Hipokrat v petem stoletju pred našim štetjem predpisoval bolnikom vrbovo (Salix) skorjo proti bolečinam in za zbijanje temperature, seveda še ni mogel vedeti, da ta skorja vsebuje aspirinski eliksir — salicilno kislino. Poznal je le njen blagodejni zdravilni učinek. Tudi kemik Herman Kolbe iz Marburga, ki je leta 1859 prvič filtriral zdravilne osnove kasnejšega čudežnega zdravila aspirina, še ni slutil pomembnosti svojega odkritja. Poznejše zdravniške raziskave in testiranja so pokazale, da je odkril zdravilo, ki bo po svojem pomenu in razširjenosti prekašalo vsa druga. Dandanes ljudje po vsem svetu použijejo nad 40.000 ton aspirinskih tablet in velikanski Bayerjev križ, ki kraljuje nad farmacevtskimi tovarnami v Leverkusnu, po svoje ilustrira pomen Bayerjevega aspirina med vsemi zdravili.

Toda aspirinov sloves z leti ne zahaja, marveč se še povečuje. Zanj je zlasti pomembno odkritje, da preprečuje strjevanje krvi, s tem pa tudi kopičenje trombocitov, ki ob infarktu mašijo arterije. Z drugimi besedami povedano: aspirin je odlično zdravilo proti nadlogi sodobnega časa, ki zlasti v bogatejši družbi pobira visok krvni davek. Najnovejše raziskave pa niso potrdile samo njegovega protinfarktne učinka, temveč so vzbudile tudi nove up rakovih bolnikov. Acetilsalicilna kislina, ki je aktivna snov v aspirinu, varuje tudi pred rakom, oz. zelo zmanjšuje možnost za to bolezen. Žal ima aspirin, tako kot vsaka stvar na svetu, tudi slabost stran. Dolgotrajno jemanje zdravila lahko pri nekaterih ljudeh izzove reakcije v želodcu, nevaren je lahko astmatikom, težave pa utegnejo imeti tudi ledvični bolniki. Zavoljo vsega tega mora vsako dolgotrajnejšo aspirinsko kuro odobriti zdravnik. (po Epoci) -n

OBVESTILO

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji — **Strokovna služba, Območna delovna enota Celje, OBVEŠČA** vse zavarovance, upokoјence in ostale, da je s 1. 5. 1992 ukinjen referat za pokojninsko-invalidske zadeve pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Območna enota Celje, Izpostava Brežice. Od tega dne dalje se informacije s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja dobijo direktno na sedežu Območne delovne enote Celje, Gregorčičeva 5/a, osebno ali po telefonu **063-25-531, v času**

URADNIH UR,

to je:
— v ponedeljek, sredo in petek od 8. — 12. ure ter v
— sredo še od 14. — 16. ure.

Vloge sprejemamo vsak dan od 8. do 14. ure ter ob sredah do 16. ure.

Prosimo za razumevanje.

M Mercator - Ljubljanske mlekarne

d.o.o. Ljubljana

vabi vse kupce v **NOVO DISKONTNO PRODAJALNO** v Sevnno 1 na Trški gori, ki bo odprta **5. 5. ob 13. uri.**

Nudimo vam:

VELIKO IZBIRO

mlečnih in zamrznjenih izdelkov in sladoleda

po UGODNIH CENAH

Delovni čas: vsak dan od 9. — 12. ure in 15. — 17. ure
ob sobotah od 8. — 12. ure

Priporočamo se za nakup!

• telefonske centrale, sekretarske garniture •

• klasični in brezvrvični telefoni •

• iskalniki oseb, prenosni telefoni •

• osebni računalniki in mreže •

• modemi, oprema za prenos podatkov •

• celovite rešitve telekomunikacij •

• leasing opreme •

Naš novi naslov je:

Teling

Teleinformatijski sistemi in storitve, d.o.o., Kranj
61000 Ljubljana, Josipine Turnograjske 6
Telefon: (061) 152 822, Telefaks: (061) 219 634

TELING
Novo ime s tradicijo

ISKRATELEKOM

(061) 152 822

Vse, kar potrebujete za dobre komunikacije

MEXIM d.o.o.
Kristanova 60
NOVO MESTO

PRODAJA OSEBNIH AVTOMOBILOV

YUGO KORAL 45, cena s PD 394.080 slt
YUGO KORAL 55, cena s PD 440.400 slt

Dobava takoj!

Informacije na tel.:
068-24-484
068-28-103

• *Naše dolžnosti so — pravice drugih do nas. (Nietzsche)*

• *Marx in marksizem pomenita zelo bistveno stopnjo v razvoju družbenih znanosti in zgodovine še posebej. (Grafenauer)*

POPRAVEK

Pri zahvali ANE KRANJČIČ iz Hmeljčiča pri Mirni Peči je prišlo do pomote. Pravilno bi se morala glasiti zahvala vaščanom Šentjurja, in ne Šentjerneja, kot je pisalo. Prizadetim se opravičujemo!

ZAHVALA

V 65. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JOŽE PALČIČ

iz Primostka 10, Metlika

Prisrčno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter spremili pokojnika na zadnji poti. Posebna zahvala gospodu župniku za lep obred in govornikoma za poslovilne besede.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame

MARIJE ŠKUFCA

rojene Zabukovec

iz Vel. Bučne vasi

se najiskrenejše zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste pokojno pospremili na zadnjo pot, ji darovali cvetje in sočustvovali z nami. Hvala vsem za izraženo ustno in pisno sožalje ter g. Janezu Potočarju za poslovilne besede. Zahvaljujemo se g. Pepci Vidmar, primariju dr. Petru Kapšu, družini Krevs za pomoč v času njene bolezni.

Sin z družino

ZAHVALA

Zapustila nas je draga mama

MARIJA SVETIČ

s Tanče Gore

Vsem, ki so jo imeli radi, se je spomnili, ji darovali cvetje in jo spremili na zadnji poti, se iskreno zahvaljujemo.

Vsi njeni

ZAHVALA

*Pomlad je tu, vse cveti,
a tebe, dragi, več med nami ni.*

V 59. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, brat, stric, nečak in boter

ŠTEFAN ROZMAN

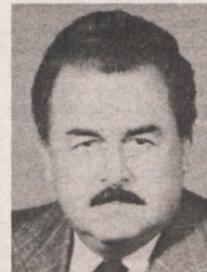
z Vrhpeči pri Mirni Peči

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala GD Mirna Peč za vso pomoč in organizacijo pogreba, kakor tudi GD Globodol in Hmeljčič. Hvala tudi obema govornikoma ob odprtem grobu in g. župniku za lepo opravljen cerkven obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Majda in vsi, ki so ga imeli radi

ZAHVALA

Z bolečino v srcih, ko nas je iznenada, star 61 let, zapustil naš dragi mož, oče, stari ata, brat, stric, svak in boter

STANE HRIBAR

iz Leskovca pri Krškem

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje, sveče in za svete maše ter za spremstvo pokojnega na prezgodnji zadnji poti. Hvala g. kaplanu za opravljen obred, godbi Celuloze za zaigrane žalostinke, zdravnikom bolnišnice Brežice za trud, da bi pokojnemu rešili življenje. Vsem in vsakomur iskrena hvala!

Žalujoči: vsi, ki ga pogrešamo

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

ANA MURN

roj. Slak

iz Repč

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali toliko lepega cvetja, sveče in denarno pomoč ter pokojno pospremili k zadnjemu počitku. Posebna zahvala sosedom Radinovic in Mihčevim za vso pomoč, Komunalnemu podjetju Grosuplje in g. duhovniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

V 69. letu nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

KAREL ŠTRELJ

Vardjanov Korliče

iz Dragovanje vasi

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Hvala kolektivu Srednje šole Črnomelj, TOZD Gozdarstvo Črnomelj, Kolinska PE Belsad, Beograd Črnomelj - obratu Kanižarica, g. župniku za opravljen obred, g. Evgenu Cestniku za besede slovesa in pevcem za zapete žalostinke. Zahvaljujemo se tudi osebju Onkološkega inštituta Ljubljana, posebej g. dr. Klevišarjevi, in Zdravstvenemu domu Črnomelj za lajšanje bolečin. Vsem še enkrat hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Pomlad je tu, vse že brsti,
rože na oknu te kličejo,
a tebe, draga mama, več ni.*

V 86. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

JOŽEFA ŽULIČ

iz Dol. Vrhpolja 30, Šentjernej

Iskrena hvala vsem, ki ste jo spoštovali in ji izkazovali pozornost v življenju in ob zadnjem slovesu. Hvala za izraze sočutja, darovano cvetje in drugo pomoč sorodnikom, sosedom, posebno teti Ani Rangus, ter znancem, g. župniku in kaplanu za obisk na domu ter za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

*Delo, trud, trpljenje —
tvoje je bilo življenje.*

Tiho, kakor je živel, se je od nas poslovil naš dobri dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JURE RUKAVINA

iz Osrečja pri Škocjanu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem in vaščanom, ki ste nam v teh najtežjih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče in pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala zdravnikom in drugemu osebju Univerzitetne psihiatrične bolnice Ljubljana Polje za lajšanje pokojnikovih zadnjih dni življenja. Prisrčna hvala delavcem Tovarne Krka — mastni oddelek za denarno pomoč in besede tolažbe, družinama Krnc iz Osredka in Škocjana za vso pomoč in še posebej gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: žena Cvetka, sin Marko ter hčerke Sonja, Anita in Zdenka z družinami

ZAHVALA

*Pomlad je tu,
vse že brsti,
vinograd te kliče,
a tebe več ni.*

20. aprila je v 71. letu starosti po hudi in težki bolezni za vedno odšel od nas dragi mož, ati, stari ata in tast

JOŽE TEŽAK

iz Grabrovca

V globoki žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ob smrti sočustvovali z nami, nam pomagali v najtežjih trenutkih žalosti, nam izrekli sožalje, darovali cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili v njegov zadnji dom. Posebno se zahvaljujemo GD Grabrovec, GIP Pionir Marketing, Odječi Pula, Komunalni Metlika, osebju ZD Metlika, gospodu župniku za opravljen obred, govornikoma Stanku in Tinetu za ganljive besede, pevcem iz Črnomlja ter sosedu Jožetu Bučarju za nesebično pomoč. Vsem sorodnikom in sovaščanom še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Francka, hčerki Jožica in Zdenka z družinama

Portret tega tedna

Bojan Gornik

Znanje je najboljša naložba za razvoj vsake družbe. Tudi mi domače znanje močno potrebujemo. Prav zato je tako pomembno, kako otroke vpetujemo v svet znanja in kako smo jim pripravljene prisluhniti in jih usmeriti. Na novomeški gimnaziji očitno to znajo, saj so se tudi letos njihovi dijaki na republiških tekmovanjih zelo dobro odrezali.

Med trenutno najuspešnejše gimnazijce sodi Bojan Gornik, preprost fant iz Metlike, ki pa je bil v Dolenjskem listu pred leti že predstavljen še kot osnovnošolec. Že takrat se je izkazal kot dober matematik. Danes obiskuje 3. letnik novomeške gimnazije in je pred kratkim na 36. tekmovanju slovenskih srednješolcev v matematiki na Bledu zasedel prvo mesto med tretjimi letniki v Sloveniji. V gimnaziji so bili tega uspeha zelo veseli, kot tudi uspehov ostalih. Bojan se je potrudil in pokazal kaj zmore. Pri delu ga je najbolj spodbujala in vodila prof. Alojzija Hrčica, ki vodi na šoli matematični krožek. Svoje pa sta prispievala tudi prof. Franc Hočevar in Metka Valentinčič, oba matematika.

Bojan je na videz povsem prepričan srednješolec. Vsak dan se z avtobusom vozi čez Gorjance v šolo. Pravi, da se je na to že povsem privadil, je pa zaradi tega prikrajšan za družabno življenje, ki je ob večerih na gimnaziji. Vendar Bojan tega niti ne pogreša tako močno, ko je doma se rad usede za računalnik. Zanj ga je navdušil že oče, ki dela kot elektrotehnik v Beti. »Po vsej verjetnosti se bom odločil za študij računalništva, matematiko imam sicer rad, vendar mi je računalništvo zanimivejše in privlačnejše« je dejal.

Profesorica Hrčica nam je povedala, da je Bojan izrazil naravnost in v teh predmetih tudi najboljši. Dodala je še, da je bil Bojan že lani zelo uspešen na tekmovanjih: bil je drugi v fiziki in prav tako v računalništvu. V jeseni je prejel pohvalo, ki je prišla naravnost iz Moskve. Bojan je namreč tekmoval na mednarodnem tekmovanju mest, seveda prav tako na tekmovanju iz matematike.

Sicer pa spada Bojan med tiste ljudi, ki uspehe jemljejo kot nekaj vsakdanjega. In tudi ko bi moral spregovoriti o sebi, je bolj redko beseden in skromen. Pravi, da o njem in njegovem delu govorijo rezultati. Sedaj pa že komaj čaka počitnic, v šoli mu je postalo že dolgočasno, med počitnicami bi rad odšel na Zahod in spoznal države na tem koncu Evrope.

Po rezultatih, ki jih je dosegel, je res fant od fare, upajmo, da bo imel možnost to svoje znanje in energijo kar se da uveljaviti sebi v prid in v zadovoljstvo pa tudi drugim v korist in v veselje. Družba bi morala biti takih ljudi še posebej vesela.

JOŽICA DORNJŽ

Novomeški gimnazijci zmagujejo

Najboljši med kemiki in matematiki

NOVO MESTO — V zadnjem času se na republiških tekmovanjih srednješolcev iz različnih predmetov vse pogosteje med najboljšimi pojavljajo dijaki iz novomeške gimnazije. Največji uspeh so letos dosegli na področju matematike in kemije. Na Bledu je na matematičnem tekmovanju srednješolcev Bojan Gornik med tretjimi letniki dosegel prvo mesto, Tomaž Urbič pa tretje, med četrtimi letniki je dosegel tretje mesto Robi Mohorčič. Robi pravi, da je že od nekdaj rad hodil na tekmovanja, saj čuti, da je v njem tekmovalni duh, ki mu ne pusti, da bi probleme kar obšel. Pohvale pa so na tekmovanju prejeli še Primož Moravec iz 2. letnika in Damjan Murn iz prvega letnika.

Zelo uspešni so bili tudi mladi kemiki. Na tekmovanju kemikov se je med vsemi slovenskimi srednješolci najbolje odrezal Tomaž Urbič, ki bo poleti odšel na Mladinsko kemijsko olimpijado v Pittsburgh. Tomaž je zelo uspešen dijak, doma iz Trebnjega, tudi on je začel tekmovali že v osnovni šoli in ta tekmovalno - raziskovalni duh ga vleče še naprej na tekmovanja. Uspešna sta bila tudi Katarina Videčnik in Tadej Recelj iz 3. letnika, ki sta dosegla 18. oziroma 20. mesto skupaj z učenci četrtega letnika. Ti dosežki so rezultat večletnih priprav na republiška tekmovanja pod vodstvom mentorice Stanislave Florjančič in mag. Zore Torbica. Da so dosegli takšne uspehe pa se zahvaljujejo tudi vsem mentorjem Krške, tovarne zdravil in Zavodu za socialno medicino.

J. D.

Tomaž Urbič Robi Mohorčič

VELIKA DELOVNA AKCIJA KOMUNALE — Zaradi mulja, ki se je nabral v glavnem vodovodu do rezervoarja v Kiju, je voda že dalj časa iztekala nekontrolirano. Po nedeljski akciji je veliko napak odpravljeno, vseeno pa je celotno vodovodno omrežje po občini Novo mesto še zelo slabo. (Foto: J. Pavlin)

Za Komunalno delovna nedelja

Na veliko akcijo so se pri Komunalni pripravljali mesec dni — Izprazniti so morali glavni rezervoar Kij

DOBOVA — Minuli praznični konec tedna je bila v Novem mestu močno motena oskrba s pitno vodo. Za to ni bila kriva nenadna napaka na vodovodnem omrežju, temveč nujno popravilo pri vzdrževanju glavnega vodovoda Družinska vas—Novo mesto. Delavci Komunalnega podjetja so se na ta dela

pripravljali dober mesec dni. Ker so morali zapreti primarni vod, se je v pičlih dveh urah izpraznil glavni rezervoar na Kiju, ki s prostornino 700 m³ skrbi za nemoteno oskrbo mesta. To so delavci Komunalne predvideli, zato so se za poseg odločili za zadnji, podaljšan vikend. Po predhodnem dogovoru so izklopili vodo vsem večjim tovarnam in drugim potrošnikom v Novem mestu, bolnišnici in starem delu mesta pa so vodo zagotovili iz stopiškega vodovoda. Dodatne črpalke so vgradili tudi na črpališču v Družinski vasi, da ni bila motena oskrba Šmarjeških Toplic in Šentjerneja. Tam, kjer so se cevi popolnoma izpraznile, so vodo dovažali s cisternami.

V nedeljo se je dela lotilo 34 delavcev Komunalne. Popravili so jaške pri iztokih mulja iz cevi in na primarni vod priključili tudi vas Dobovo pri Otočcu, ki je imela sedaj vodovodni provizorij. Delo je bilo končano hitreje, kot so računali, vendar je bilo na koncu nekaj zapletljajev s tesnenjem. V ponedeljek so bili na vodovodno omrežje že priključeni vsi večji porabniki.

J. P.

Nagrade za pravočasne plačnike

Zložljiva vrtna garnitura v Metliki

NOVO MESTO — Drugo nagrado ob izterjavi naročnine za 2. trimesečje je z žrebom v torek zjutraj Rezka Bobič iz Novega mesta namenila Ivanu Kočevarju, Cankarjeva 10, Metlika, ki je »Dolenjcu« zvest že 30 let.

Upamo, da bo z zložljivo vrtno garnituro zadovoljen tako kot prvi izžrebane Ivan Meserko. Ponjo je šel še isti dan, postavil pa jo je kar v predsobo svojega doma. Pravi, da je zelo praktična, masivna in primerna tako za dom kot za vrtove in zidaniče. Druga izmed štirih zložljivih vrtnih garnitur, ki jih je Dolenjski list

DRUGA NAGRADA V METLIKI — Novomeščanka Rezka Bobič je izžrebala drugo nagrado, ki jo podeljujemo rednim plačnikom ob izterjavi naročnine. Sreča se je tokrat nasmehnila Ivanu Kočevarju iz Metlike, ki je na naš časopis naročen že tretje desetletje in prav toliko časa tudi reden plačnik.

kupil pri Jelovici v Škofji Loki za nagrade zvestim plačnikom naročnine, bo tokrat torej razveselila Metličana. Srečni nagrajenec jo lahko s tem odrezkom dvigne v predstavništvu Jelovice, Ob potoku 5, Novo mesto, tel. 22-772.

Za žrebanje tretje nagrade bodo prišli v poštev vsi, ki bodo svoj dolg do Dolenjskega lista poravnali do torka, 5. maja.

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

Kritično oko javnosti moti nesnaga in neurejenost okolja, ravnanje udeležencev v prometu, občinski oblasti, trgovcev, poštarjev in odnos do Kočevarjev

Lepi pomladni dnevi so zvalili na sprehod veliko ljudi, če drugega ne, so si ogledali svoj domači kraj. Pri tem pa je mnoge zbudila neurejenost in zanemarjenost. Olga Cink iz Novega mesta (ena redkih, ki pred javnost stopa s polnim imenom v tej rubriki, zato zasluži pohvalo) se sprašuje, kaj počnejo novomeški zeleni in inšpekcija, da si nihče ne ogleda, kaj se dela s studencema pod Boričevim in Škrjančami. Še posebno studenec v Boričevem je zasvinjan, saj teče gnojnica iz vasi naravnost vanj.

Novomeščanka prav tako poziva novomeške zelene, naj si ogledajo »živ obup« pri kapelici v Lamutovi ulici. Tam je nastalo divje smetišče, na njem pa se nabira vse mogoče, od odpisanih zamrzovalnih skrinj do odsluženih desk. Dolenjski list rad piše o odpadkih po gozdovih, domačega mesta pa si novinarji ne ogledajo; divja smetišča v Novem mestu, kjer je odvoz smeti urejen, so znak še večje nemarnosti kot na kmetih, kjer odvoza ni.

A. P. iz Črnomlja vabi novinarje, naj si gredo pogledat dvorišče in stavbo št. 1 na Utrdbah. Tam je nesnaga veliko in stavba je hudo zanemarjena, čeprav stoji v samem središču Črnomlja. Tudi na parceli zraven čevljarstva Planina ceste je nesnaga, kolikor hočete. Prav bi bilo, da bi se malo pospravilo, opozarja naša bralka, še posebno zdaj, ko je v teku akcija za olepšanje Črnomlja, h kateremu poziva občina.

In ker smo že pri smeteh in odpadkih, uvrstimo sem še klic gospe iz No-

vega mesta, ki sprašuje Komunalno, ali njeni delavci pri odvozu smeti lahko počno s kantami, kar se jim zljubi. Pogosto opaža, da jih po izpraznitvi ne vrnejo na prostor, od koder so jih vzeli, marveč jih puščajo vsepovsod, sredi dovozne poti, odlagajo na živo mejo ali na zelenico.

Ljudje pa niso nemarni samo v odnosu do okolice in odpadkov, tudi s sočludmi včasih ravnavo nemarno. Na to je opozoril bralec iz Stranske vasi, ki se ima le dobrim refleksom zahvaliti, da te lepe pomladi ne preživlja z mavcem. Ko se je s svojim avtomatikom peljal iz šole domov, je pri IMV z neprednostne poti preden zapeljala voznica z osebnim avtomobilom in do nesreče je manjkalo le za las. Fant prosi voznice, naj vendar nekoliko bolj pazijo na voznike motorjev in koles in naj ne izljujejo prednosti.

Okoličnica bi bilo tistega dne še kako potrebno pri IMV. A kaj, ko so policisti raje druge, se pritožijo J.E. iz Dolenjskih Toplic. Je poklicni sofer in vozi že preko 30 let, a v vseh teh letih ni doživel toliko kontrol na avtocesti kot v zadnjih nekaj mesecih. Policisti kar naprej ustavljajo voznike, včasih mora on isti dan ustaviti tudi dvakrat, trikrat. Ob tem pa vsak dan vidi, da ni nobenega policista na križišču pred banko v Novem mestu, kjer ogromno šolske mladine prečka cesto, promet pa je ob konicah zelo gost. Mar ne bi bilo bolje, ko bi kakšen policist več stal na takih mestih, ob avtocesti pa kakšen manj?

Občan iz Novega mesta je načel podobno vprašanje in odkrito pokritiziral občinsko oblast, češ da naredi premalo za humanejšo življenje v mestu. Zelo ga moti, da vse do danes ni urejen promet, da so vse pomembnejše ceste v mestu slabe, da je pomankljiva signalizacija, da ni ostrejšega nadzora nad obnašanjem voznikov, ki pogosto ne upoštevajo prometnih predpisov. Marsikaj bi se dalo urediti z majhnimi stroški, če bi imeli resorni uradniki malo več domišljije. Hitrost avtomobilov na prehodih za pešce bi se dalo zmanjšati denimo z dvigom prehodov za kakšen peden. Kaj se da narediti za primernejše življenje v mestu, si lahko oblast ogleda kje v tujini, na primer pri prijateljih v Langenhagnu, ki so navedenim problemom kos. Za boljše počutje Novomeščanov je omenjeni občan predlagal prepoved avtomobilskega prometa v starem mestnem jedru. Ob vseh očitanih težavah ga je zaskrbelo tudi to, kakšen prometni nered bo nastal v mestu, ko bodo zaradi obnove časno zaprti cesto pri gimnaziji.

Marija Lipovšek iz Novega mesta se je pritožila čez poštarje. V svojem poštnem nabiralniku pogosto dobi pošto za druge stranke in tako mora dodatno raznašati pošiljke na prave naslove v svojem in v sosednjih blokih. Prepričana je, da ni tarča poštarske lagodnosti samo ona in da si poštarji na ta način lajšajo delo tudi drugod, saj sama ni prejela nekaterih računov in jih zato tudi ni mogla plačati, potem pa so sledili opomini in druge neprijetnosti. Zakaj taka zmešnjava s pošto, se ogorčeno sprašuje. Ni osamljena!

Šentjernejšanka se je pritožila čez trgovce. V tamkajšnji trgovini na tekstilnem oddelku ponujajo blago kot najcenejše daleč okoli, če pa greš drugam, vidiš, da je drugje še ceneje. Ljudje, ki težko gredo drugam, ne morejo primerjati cen, zato se ji ne zdi prav takšno trgovsko prizadevanje za prodajo.

Nekdanji vojni izgnanec v Nemčijo se je oglašil po telefonu, da bi povedal, kako se mu ne zdi prav, da Kočevarjem posvečamo toliko pozornosti. Moti ga, ker novomeški in kočevski župan sprejemata Kočevarje, kot da so bili kakšni veliki trpini. A v resnici je bilo zaradi njih iz Posavja pregnanih na tisoče Slovencev, slovenski narod tega območja pa obsojen na genocid.

MiM

KLIC V SILI

NOVO MESTO — Ta četrtek bo med 19. in 21. uro na vaš klic pri telefonu 23-304 čakala socialna delavka Ivanka Vene.

ZDAJ JE REŠ POVSEM DRUGAČE

— Ni kaj, priletel ste kot strela!
— Gost je naša prva skrb.
— Včasih sem moral v Večni izgubi čakati na natakarja pol ure in več.
— To je bilo nekdanj, ja. Zdaj pa je povsem drugače.
— Pivo bi.
— Uvoženo, domače?
— Bo kar naše dobro.
— Hladno?
— Ne preveč.
— Boste kaj pojedli?
— Ne bi, ker vem, da imate samo sendviče in pizze.

— To je bilo nekdanj, dragi gospod.
— No, in kaj nudiš?
— Vse po naročilu, sicer imamo pa tudi nekaj gotovih jedi.
— Zaželel sem si kakšno specialiteto.
— Prišli ste na pravi naslov. V kuhinji imamo zaposleno kuharico, ki odlično obvlada svoj posel. Z besedo na dan, prostim!
— Bo dolgo trajalo?
— Še predno boste pokadili cigareto, bo vse na mizi.
— Še lani...

— Vem, kaj boste povedali, še pred letom dni ste se prej zgrudili, preden ste dobili kaj za pod zob.
— Tako je.
— Samo s hitrostjo in kakovostjo, dragi gospod, lahko obstanemo. Konkurenca je huda.
— Koliko let že delate v Večni izgubi?
— Devet.
— Potem vam gotovo niso neznanne pripombe nad neohlajeno piščajo, nad polževo postrežbo, nad odušičnimi cenami, nad umazanijo...
— To je preteklost. Danes nas

spoznavate v novi luči.
— Res je. In kaj je botrovalo tem spremembam? Isti človek, pa takšna razlika.
— Do lani je bila Večna izguba v družbenih rokah. To gotovo veste.
— Vem.
— No, vidite.
— Kaj, prosim?
— Razliko.
— Gotovo, zdaj je vse boljše, Evropska raven.
— In to samo zato, dragi gospod, ker sem zdaj lastnik Večne izgube jaz.
TONI GAŠPERIČ

Pomoč iz Nemčije

Anton Martinčič je postal invalid v bitki na Medvedjeku

TOMAŽJA VAS — Vojna za Slovenijo še ni pozabljena. Anton Martinčič iz Tomažje vasi pa se je bo še posebej grenko spominjal. Na Medvedjeku je bil od prvega dne, ko so postavljali barikade, in do nesrečnega 28. junija, ko je granata iz vojaškega oklepnika zadela bližnjo hišo, sam pa je drobce granate občutil na lastni koži. Medeninat drobce se mu je zaril v levo oko in pekoče bolečine je začutil na desnem ramenu, kazalcu desne roke in drugje. Sprva je mislil, da ni tako hudo, ko pa mu je iz očesa kapnila kri, je videl le še temo.

»Vsi so se razbežali in na planem sem ostal sam. Rad bi poznal tistega Trebanjca, ki se je takrat upal k meni in mi pomagati v zaklon. Rešili avto me je že čakal, vendar mi v novomeški bolnišnici niso mogli rešiti očesa. V Kliničnem centru so mi pobrali drobce granate in odšel sem v domačo oskrbo. Danes se bojim še za drugo oko in del desne roke je hrom,« pripoveduje Tone in razmišlja, če mu je domovina dovolj hvaležna. Je še vedno zaposlen v Krki, tovarni zdravil. Čeprav je po poklicu kovinostругar, dela po štiri ure v skladišču orodja. Denarno pomoč je že drugič dobil iz Nemčije, Slovenci, za katere se je boril, so nanj očitno pozabili.

Minulo sredo ga je na njegovem domu v Tomažji vasi obiskal Lojze Vrtačič, doma iz Prapreč pri Šentjerneju ki je že vrsto let na delu v Düsseldorfu. Prišel je v imenu slovenskega kluba iz Neussa, kjer so

SLOVENSKI NEMCI POMAGAJO — Na Antona Martinčiča (desno) prvega ranjenca bitke na Medvedjeku, so slovenski teritorialci očitno pozabili. Zato pa so se ga spomnili člani slovenskega kluba »Lipa«.

zbrali 1000 DEM za Toneta zato, da si bo lahko vsaj malo pomagal do boljšega zdravja. Lojze je povedal, da je to njegov prvi obisk, da pa se bo v imenu članov slovenskega kluba še oglasil.

J. PAVLIN

discoteka kosov hram

Gornje Vrhopolje 74

V soboto, 2. maja od 21. ure dalje

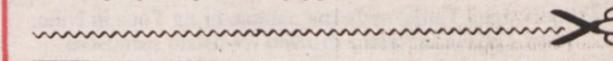
nedelja, 3. maja
OBJEM
Vabljeni!

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado ANČKI ZUPANC iz Srednje vasi v Bohinju. Nagrajenci čestitamo!

- Lestvica je ta teden takšna:
- 1 (2) S frajtonar'co po svetu - P. FINK
 - 2 (4) Dolenjska - MODRA KRONIKA
 - 3 (1) Praznik je pri nas - ANS. F.FLERETA
 - 4 (3) Bodi z mano - NAGELJ
 - 5 (6) Dolina se budi - SLOVENSKI KVINTET
 - 6 (7) Moji plavalaski - ANS. T. ISKRE
 - 7 (10) Lovska stava - SPOMIN
 - 8 (5) Ko v meni pesem se rodi - ANS. J.ŠUMAHA
 - 9 (-) Ljubezni v slovo - ANS. I.PUGLJA
 - 10 (8) V gozdu za vasico - ANS. S.PLUTA

Predlog za prihodnji teden: Moja pipca - ANS. L.SLAKA

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

KUPON št. 18

Halo, tukaj je Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.